

P.1346. K. 12.
KALENDARZ

INFORMATOR PŁOCKI

na rok przestępny

1924.

Cena 2 zł. 50 gr. wal.

P Ł O C K.

Nakład i własność T-stwa Wydawniczego „Dziennik Płocki”.
Spółka Akcyjna w Płocku, Kolegjalna 8. Telefonu № 168.

SPOŁKA AKCYJNA
CUKROWNI i RAFINERJI

„BOROWICZKI”

Siedziba Zarządu na miejscu.

Poczta, telegraf i telefon № 127.
przez Płock.

Spółka Akcyjna Przemysłu Rolnego

„Ł A G”

FABRYKA MAKI ZIEMIACZANEJ i DEKSTRYNY.

KUPOJE ZIEMIAKI Z DOSTAWĄ DO FABRYKI W ŁĘGU. — KONTRAKTUJE ZIEMIAKI NA KAMPANIĘ 1924/5 R. — DOSTARCZA W ŁADUNKACH WAGONOWYCH MAKĘ ZIEMIACZANĄ I DEKSTRYNĘ.

ZARZĄD:

Łódź-pocz. Bielsk Płocki.
Telefon № 9,
telegraf

Biuro Sprzedarzy:

Warszawa, Kopernika 11
tel. 237—10; 104—55.
adr. tel. „Kartofelmal”,

AGENTUR.

Łódź—Sienkiewicz
St. Łaziński
adr. tel. „Kartofel

KALENDARZ

INFORMATOR PŁOCKI

na rok przestępny

1924.

P Ł O C K .

Nakład i własność T-stwa Wydawniczego „Dziennik Płocki”.
Spółka Akcyjna w Płocku, Kolejna, 8. Telef. 168.

TOWARZYSTWO WYDAWNICZE
„DZIENNIK PŁOCKI“
SPÓŁKA AKCYJNA

Płock, Kolegjalna, 8. Tel. 168. Konto w P.K.O. Nr. 61099

Głównym zadaniem Towarzystwa jest wydawanie czasopisma codziennego na Mazowszu Płockiem o jednolitym charakterze chrześcijańsko-narodowym, oraz publikacji wydawanych w tymże kierunku.

Towarzystwo posiada: **własne zakłady drukarskie w Płocku** przy ul. Kolegjalnej p. nr. 8 (wejście na lewo z podwórza); **własną introligatornię i własną stereotypię**. Wszystkie te zakłady są kierowane przez fachowców.

Ponadto własnością Towarzystwa jest pismo codzienne, jedyne na całym Mazowszu Płockiem, pod nazwą

„DZIENNIK PŁOCKI“

Ponieważ Towarzystwo zostało założone nie w celach zysku, ale z zamiarem stworzenia ideowej placówki kulturalnej, oświatowej i artystycznej, więc wszelkie zlecenia i obstalunki w zakres drukarstwa i publicystyki wchodzące, wykonywa

po cenach konkurencyjnie niskich.

Mając coś wydać, wydrukować czy ogłosić
zwróć się najpierw do nas!!

Od Wydawców.

Dawno, bo od 1918 roku nie wydano w stolicy Mazowsza Płockiego poważniejszego, większego Kalendarza, który mógłby służyć jednocześnie za źródło informacji i za księgę adresową naszego miejscowgo, a szczerze polskiego i chrześcijańskiego handlu, przemysłu, rękodzieł i rolnictwa.

W tym czasie inne ziemie i grody Rzeczypospolitej przeciągały się wprost w wydawaniu swoich ksiąg adresowo-informacyjnych, różnych skorowidzów, rozmaitych almanache'ów, spisów abonentów telefonicznych i t. p.

Nic też dziwnego, że ich przemysł, ich handel, ich rolnictwo wreszcie cieszą się lepszym powodzeniem, choć nie stoją wyżej od naszego.

Nie mniej jednak i nasze Mazowsze Płockie poczyniło stanowcze i duże kroki naprzód. Najlepszym tego sprawdzianem jest właśnie niniejszy „Kalendarz Informator Płocki“, który wziął sobie za główny cel dać możliwie pełny obraz stanu polskiego i chrześcijańskiego kupiectwa, przemysłu, rzemiosł i rolnictwa w dzielnicy naszej.

Tusząc sobie, że za rok o tej porze samo życie i dzielnia nasi rodacy spowodują nas do wydania pod tym tytułem drugiej, o wiele od obecnej obszerniejszej księgi — życzymy z okazji Nowego Roku, 1924 tym dziedzinom najpiękniejszego rozwoju staropolskiem, tradycyjnym:

„Szczęść Wam Boże“!

TOWARZYSTWO WYDAWNICZE

„Dziennik Płocki“, Sp. Akc.

W Nowym Roku,
Szczyć Ci Boże!

O, szczęść Boże Ci, Rodaku!
Szczyć Ci Boże, szczęść!
Byś miał grosza, jako maku
I mocarną pięść!

Grosz potrzebny na budowę,
Na Ojczysty gmach,
A zaś mocne pięści zdrowe,
By wróg odczuł strach!

Aby jawnie nasze wrogi,
Czy skrycie jak gad
Wejść nie śmieli w Polski progi.
Leść do naszych chat!

Grosz potrzebny i dlatego,
Abyś Bracie mógł
Się dokupić dobra swego,
By Cię żyd nie zmógł!

Choć cudzego, po zwyczaj
Nie chcesz brać, jeść, pić,
Ale wszystko w polskim kraju
Musi polskiem być!

Więc szczęść Boże Ci, Rodaku!
W Nowym Roku szczęść!
Byś miał grosza, jako maku
I mocarną pięść!

Młody Mazur.

Dni	Kalendarz rzymsko-katolicki	Kalendarz słowiański
1 W	Nowy Rok	Mieczysława
2 S	Makarego Op.	Strzeżysława
3 C	Genowefy	Wlastymily
4 P	Tytusa bisk.	Dobromira
5 S	Telesfora p. i m.	Wlastybora
6 N	Św. Trzech Króli	Bojomira
7 P	Lucjana m.	Świętosława
8 W	Seweryna	Mściława
9 S	Marcjanny	Władymira
10 C	Agatona F.	Dobrosława
11 P	Hygina p. i m.	Krzesimira
12 S	Arkadiusza	Czesławy
13 N	Gotfryda i Leon.	Bogumira
14 P	Eufrozyny p.	Radogosta
15 W	Pawła pusteln.	Domosławy
16 S	Marcelego p.	Włodzimierza
17 C	Antoniego op.	Rościława
18 P	Katedry św. Piotra	Jaropelka
19 S	Henryka B. W.	Ratymira
20 N	Fabjana i Sebastjana.	Sebastjana
21 P	Agnieszki p. i m.	Jarosławy
22 W	Winc. i Anast.	Witosława
23 S	Zaślubiny NMP. Rajm.	Wrocisława
24 C	Tymoteusza	Chwaliboga
25 P	Nawrócenie św. Pawła	Milosza
26 S	Polikarpa b.	Skarbimira
27 N	Jana Złotoustego	Przybysława
28 P	Walerego i Jul.	Radomira
29 W	Franciszka Salezego	Zdzisława
30 S	Martyny p.	Dobrogniewy
31 C	Piotra z Noli	Spitogniewa

☾ Now: 6 stycznia o g. 2 po południu
☽ Pierwsza kwadra: 13 stycz. og. 12 w nocy
☽ Pełnia: 22 stycznia o g. 2 rano
☾ Ostatnia kwadra: 29 stycz. og. 7 przed p.

Dnia	S I O Ń C A		Stuletni Kalendarz.
	Wschód g. m.	Zachód g. m.	
1	8-12	4-00	Styczeń będzie na- ogół suchy, pogodny i niezbyt zimny.
14	8-08	4-10	
21	8-01	4-22	
28	7-52	4-35	

Nawozy: Azotniak, siarczyn, su-
perfosfat, thomasówkę, sól pota-
sową poleca:

PL. STOW. ROLNICZE, Sp. Akc.
PŁOCK, Kościuszki, 8.

L U T Y.

Dni	Kalendarz rzymsko-katolicki	Kalendarz słowiński	Z A P I S K I.
1 P	† Ignacego b.	Zegoty	
2 S	NMP. Gromnicznej	Milosława	
3 N	Błażeja b. i m.	Scibór	
4 P	Weroniki panny	Witosława	
5 W	Agaty P. M.	Dobrochna	
6 S	Doroty p. i m.	Bohdana	
7 C	Romualda op.	Sulisława	
8 P	Jana z Maty	Gniewomira	
9 S	Apolonji	Gorysława	
10 N	Scholastyki	Tomila	
11 P	NMP. z Lurd.	Świętochna	
12 W	Modesta męcz.	Radzy na	
13 S	Katarzyny R.	Jordana	
14 C	Walentego kapł. m.	Niemira	
15 P	Faustyny	Szczęsława	
16 S	Juljanny p.	Milady	
17 N	Alexego Falkoneri	Świętorada	
18 P	Symeona b.	Wielosława	
19 W	Konrada	Czeisława	
20 S	Leona b.	Lubomiła	
21 C	† Fortunata męcz.	Onosława	
22 P	Kat. św. Piotra	Wrocisława	
23 S	† Piotra Dam.	Przedzisława	
24 N	Dzień przestępny	Dzień przest.	
25 P	† Macieja A.	Bogusza	
26 W	Zygfr b. i Wikt.	Sławoboja	
27 S	Aleksandra b.	Mirosława	
28 C	Juljana i Leandra	Wiarosława	
29 P	Romana opata	Tworzymira	

- ☉ Nów: 5 lutego o godz. 3 rano
- ☾ Pierwsza kwadra: 12 lutego o g. 9 w.
- ☽ Pełnia: 20 lutego o g. 5 po południu
- ☾ Ostatnia kwadra: 27 lutego o 2 popoł.

Dnia	S L O Ń C A		Stuletni Kalendarz.
	Wschód g. m.	Zachód g. m.	
1	7—46	4—42	Aż do 11 pogodić i nie zbyt zimno; od 12-go do 18-go śnieg i wiatr, potem aż do końca silne mrozy.
5	7—43	4—49	
10	7—31	4—59	
17	7—17	5—12	
25	7— 2	5—27	

Sprzedaż i kupno walut obcych załatwia
Bank Dewizowy

BANK ZIEMIAŃSKI, Oddział w Płocku
PŁOCK, Kościuszki, 6.

M A R Z E C.

Dni	Kalendarz rzymsko-katolicki	Kalendarz słowiński	Z A P I S K I.
1 S	Albina B. W.	Budzisława	
2 N	Heieny ces.	Radosława	
3 P	Kunegundy c.	Sławomily	
4 W	Kazimierza kr.	Kazimierza s.	
5 S	† <i>Popielec</i> Geraz.	Pakosława	
6 C	Marcyjana b. m.	Wojysława	
7 P	Tomasza z Ak.	Bogowita	
8 S	Jana Bożego	Milogosta	
9 N	Franciszki Rzymianki	Mscisława	
10 P	40-tu Męczenników	Bożysława	
11 W	Konstantyna W..	Ludosławy	
12 S	Grzegorza W.	Swatosza	
13 C	Katarzyny bon.	Niecisława	
14 P	Leona L., Matyl.	Bożenny	
15 S	Klemensa Hofb.	Długomira	
16 N	Abrahama pust.	Ojcosława	
17 P	Gertrudy i Patr.	Zbigniewa	
18 W	Gabryela i Cyr.	Boguchwała	
19 S	JOZEFA obl. N. P.	Bohdana	
20 C	Klauyi i Euf.	Polemira	
21 P	Benedykta op.	Błogosława	
22 S	Katarzyny Szw.	Godyslawa	
23 N	Wiktoryi i Pel.	Czeimysława	
24 P	Tymoteusza m.	Zbisława	
25 W	Zw. NMP.	Ludomira	
26 S	Dyzmy i Eman.	Więcysława	
27 C	Jana Damasc.	Świętoboja	
28 P	Jana Kapis rana	Bohdara	
29 S	Wiktoryna i Eust.	Krzesława	
30 N	Zozyma i Jana K.	Szukosława	
31 P	Kornelii i Balbiny	Dobromira	

- ☉ Nów: 5 marca o godz. 5 po południu
- ☾ Pierwsza kwadra: 13 marca o g. 6 po pol.
- ☽ Pełnia: 21 marca o godz. 5 rano
- ☾ Ostatnia kwadra 27 marca o godz. 9 w.

Dnia	S L O Ń C A		Stuletni Kalendarz.
	Wschód g. m.	Zachód g. m.	
1	6—49	5—37	Mrozy z zeszłego miesiąca przechodzą na marzec, tylko rankami mróz tagodnieje; od 8 do 9 deszcz i śnieg; od 10 do 21 m. ozy; od 22 do 24 deszcz i śnieg; Potem mróz aż do 27, następnie pochmurno i deszcz aż do końca
5	6—40	5—44	
11	6—27	5—55	
18	6—10	6—07	
25	5—54	6—20	
31	5—40	6—30	

Sprzedaż Nasion

najwybitniejszych krajowych i importowanych skutecznie

Pł. Stow. Rolnicze, Sp. Akc.
PŁOCK, Kościuszki, 8.

Z A P I S K I.

Z A P I S K I.

Dni	Kalendarz rzymsko-katolicki	Kalendarz słowiański.
1 W	Teodora	Zbigniew
2 S	Franciszka z Pauli	Sudomira
3 C	Ryszarda b.	Mnożysława
4 P	† Izydora b.	Wratisława
5 S	Wincentego	Bożywója
6 N	Wilhelma op.	Świętobóra
7 P	Epifanjsza	Przesława
8 W	Dyonizego b.	Radosława
9 S	Marcelego i Marji	Dobrosława
10 C	Ezechjela	Gorysława
11 P	† Leona W. pvdk.	Jaromira
12 S	Wiktora	Lubosława
13 N	Hermenegilda	Przemysława
14 P	Justyna i Walerjana	Mysłimira
15 W	Anastazji i Wiktora	Wacława
16 S	Urbana i Julji m.	Nosisława
17 C	W. Czwartek.	Krasysława
18 P	† W. Piątek.	Gościława
19 S	† W. Sobota.	Władimir
20 N	Wielkanoc	Czesława m
21 P	Poniedz. Wielkanocy.	Drogomila
22 W	Sotera m. i Teod.	Strzeżymira
23 S	Wojciecha b.	Wojciecha ś
24 C	Fidelisa i Egberta	Jerzego św.
25 P	Marka Ewang.	Jarosława
26 S	Kleta i Marcelina P. M.	Spitimira
27 N	Tertoljana b.	Bogufała
28 P	Pawła od Krzyża	Zywisława
29 W	Piotra męcz.	Sorosława
30 S	Katarzyny p.	Chwalisława

- ☉ Nów: 4 kwietnia o g. 8 przed poł.
- ☽ Pierwsza kwadra: 11 kwiet. o g. 12 w nocy
- ☽ Pełnia: 19 kwietnia o g. 3 po południu
- ☾ Ostatnia kwadra: 26 kwiet. o g. 5 rano

Dni	Kalendarz rzymsko-katolicki	Kalendarz słowiański
1 C	Filipa i Jakóba	Lubomira
2 P	Zygmunta, Atanazego b.	Witymira
3 S	Znal. św. Krzyża	Świętosława
4 N	Florjana m	Więnczysław.
5 P	Piusa V p.	Chocisława
6 W	Jana w Oleju	Gościwita
7 Ś	Domiceli	Ludomila
8 C	Stanisława b.	Stanisława ś.
9 P	Grzegorza	Bożerada
10 S	Izydora rolnika	Cierpimira
11 N	Mamerta B. W., Maks.	Ludomira
12 P	Pankracego	Wszemila
13 W	Serwacego b.	Cichosława
14 S	Bonifacego m.	Dobiesława
15 C	Zofji i 3 córek	Strzeżysława
16 P	Jana Nepomucena	Więnczysł.
17 S	Paschalisa	Stawomira
18 N	Feliksa	Wszesława
19 P	Piotra Cel.	Krzesomyśla
20 W	Bernardyna	Bronimira
21 S	Julji p. i Wiktora	Przesławy
22 C	Faustyna, Emila	Wisławy
23 P	Andrzeja b. Juljana	Budziwoja
24 S	Joanny	Tomira
25 N	Grzegorza	Borysława
26 P	Filipa Ner	Więcymira
27 W	Bedy w. Jana pap.	Rusława
28 Ś	Augustyna	Jaromira
29 C	Wnieb. P. J. Marji Mag.	Boguchwały
30 P	Ferdyn. króla	Sulimira
31 S	Anieli p.	Bożesława

- ☉ Nów: 3 maja o godz. 12 w nocy
- ☽ Pierwsza kwadra: 12 maja o g. 3 r.
- ☽ Pełnia: 18 maja o godz. 11 wiecz.
- ☾ Ostatnia kwadra: 25 maja o godz. 3 po poł.

Dnia	S Ł O N C A		Stuletni Kalendarz.
	Wschód g. m.	Zachód g. m.	
1	5—37	6—32	Aż do 6 pięknie, poczem padać będą krupy i śnieg; powietrze ostre, zmienne i niemile aż do końca.
7	5—23	6—42	
15	5—05	6—56	
21	4—52	7—07	
29	4—37	7—19	

Dnia	S Ł O N C A		Stuletni Kalendarz.
	Wschód g. m.	Zachód g. m.	
1	4—31	7—24	Aż do 22 powietrze pogodne i urodzajne, czasami przez dzie burza z ciepłym deszczem; 23-go pochmurno; od 24 do 25 pochmurno i mroźno tak że miejscami winograd ucierpi.
6	4—23	7—31	
13	4—11	7—42	
20	4—00	7—53	
27	3—51	8—03	

LOKATY I RACHUNKI
= B I E Ż A C E =
PRZYJMUJE

BANK ZIEMIAŃSKI, Oddział w Płocku
Płock, Ulica Kościuszki, № 6.

KUPNO NASION
Kontraktuje produkcje i wy-
daje na nie zaliczki tylko

Pł. Stow. Rolnicze, Sp. Akc.
PŁOCK, Kościuszki, 8.

CZERWIEC

Dni	Kalendarz rzymsko-katolicki	Kalendarz słowiański
1 N	Jakóba b. w.	Światopelka
2 P	Marcelina i Blandyny	Ratysława
3 W	Erazma m.	Bratumily
4 S	Franciszka Carac. W.	Lutomila
5 C	Bonifacego B. M.	Dobromila
6 P	Norberta op.	Cichomira
7 S	Roberta b.	Wisława
8 N	Zielone Świątki	Wyszoslawa
9 P	Pon. Ziel. Ś.	Ślawoja
10 W	Małgorzaty Kr.	Bogumila bl.
11 S	Barnaby Ap.	Radomila
12 C	Jana Fak.	Wyszomira
13 P	Antoniego z P.	Chotymira
14 S	Bazylego Wielk.	Przedzimira
15 N	Wita, Modusta.	Wita św.
16 P	Bennona B. W.	Budzimira
17 W	Adolfa b., Jolanty	Drogomysła
18 Ś	Marka i Marc.	Długoslawa
19 C	Boże Ciało. Gerwazego	Bożysława
20 P	Sylwerjusza	Bogun
21 S	Alojzego	Domysława
22 N	Paulina b.	Broniwója
23 P	Agrypiny p.	Wandy
24 W	JANA CHRZC.	Janislawa
25 Ś	Wilhelma opata	Wlastymila
26 C	Jana i Pawła	Rozmysława
27 P	Władysława	Władysława
28 S	Leona pap.	Zbroislawa
29 N	Piotra i Pawła	Wyszomira
30 P	Wspom. św. Pawła Ap.	Cichoslawa

- ☉ Now: 2 czerwca o godz. 4 po poł.
- ☽ Pierwsza kwadra: 10 czerwca o g. 3 po poł.
- ☽ Pełnia: 17 czerwca o godz. 6 rano
- ☾ Ostatnia kwadra: 24 czerwca o g. 3 rano

Dnia	SŁOŃCA		Stuletni Kalendarz
	Wschód g. m.	Zachód g. m.	
3	3—44	8—12	Aż do 8 deszcze i zimna; potem do 11 ciepło, następnie znowu zimne, deszcze i wiatr; w końcu miesiąca upały, potem zmienne.
10	3—40	8—19	
17	3—39	8—23	
24	3—40	8—24	
30	3—43	8—24	

Pożyczki dla małorolnych na dogodnych warunkach udziela

BANK ZIEMIAŃSKI, Oddział w Płocku
PŁOCK, Kościuszki, 6.

LIPIEC

Dni	Kalendarz rzymsko-katolicki	Kalendarz słowiański
1 W	Rumolda, Teodora	Bogusław
2 S	NAW. NMP.	Ojromira
3 C	Anatola	Miłoslawa
4 P	Józefa Kalasant. Ireneusza Antoniego	Wielislawa Prokopa
6 N	Izajasza, Dominiki	Izaslawa
7 P	Cyryla i Met.	Krasnoredy
8 W	Elżbiety kr.	Chwałimira
9 Ś	Weroniki P., Zenona M.	Strachoty
10 C	Siedm. braci mecz.	Radziwoja
11 P	Pelagji P. M.	Olchy
12 S	Jana Gwalberta	Tolimira
13 N	Małgorzaty	Radomily
14 P	Bonawentury	Dobrogosta
15 W	Rozesł. Ap.	Radosława
16 Ś	NMP. SZKAP.	Dzierżysława
17 C	Aleksego	Dzierżykraj
18 P	Szymona z Lipnicy	Unislawa
19 S	Wincentego á Paulo	Wodzislawa
20 N	Czesława	Czesława św.
21 P	Praksedy Daniela	Stoslawa
22 W	Marji Magdaleny	Bolesławy
23 S	Apolinarego b. i m.	Zelislawa
24 C	Franc. Sal., Kryś.	Lubomiry
25 P	Jakóba ap.	Ślawosza
26 S	Anny M. NMP.	Miroslawy
27 N	Pantal., Aurelii	Wszebora
28 P	Innocentego i Wiktora	Świętomira
29 W	Kunegundy p.	Cierpiśławy
30 S	Abdona, Julitty m.	Lubomira
31 C	Ignacego Loy.,	Zdobysława

- ☉ Now: 2 Lipca o godz. 7 przed południem
- ☽ Pierwsza kwadra: 9 lipca o godz. 11 wiecz.
- ☽ Pełnia: 10 lipca o godzinie I rano
- ☾ Ostatnia kwadra: 23 lipca o g. 6 po poł.
- ☉ Now: 31 lipca o godz. 9 wiecz.

Dnia	SŁOŃCA		Stuletni kalendarz
	Wschód g. m.	Zachód g. m.	
1	3—43	8—24	Do 9-go pochmurno i chłodno, potem aż do 12-go noc chłodna a dni upalne; od 12-o aż do końca miesiąca susza.
8	3—49	8—20	
15	3—57	8—24	
22	4—06	8—06	
29	4—16	7—55	

Wszelkie narzędzia i maszyny rolnicze importowane i krajowe. Własna fabryka. Instalacje, remonty i reparacje skutecznie

PŁ. STOW. ROLNICZE, Sp. Akc.
PŁOCK, Kościuszki, 8.

ZAPISKI.

SIERPIEN.

Dni	Kalendarz rzymsko-katolicki.	Kalendarz słowiański.
1 P	Piotra w ok. Fausta	Rolisława
2 S	NMP. Anielskiej	Świętosławy
3 N	Znalezienie św. Szczepana	Letosławy
4 P	Dominika	Ostromira
5 W	NMP. SNIEZN.	Stanisława
6 S	Przem. Pańskie	Chlebosława
7 C	Kajetana	Olega
8 P	Cyrjaka m.	Niezamysła
9 S	Romana m.	Borys. i Chleb
10 N	Wawrzyńca b.	Wawrzyńca
11 P	Tyburcego, Zuzanny	Włodzimierza
12 W	Klary p.	Sławy
13 S	Hipolita	Rosława
14 C	Euzebjusza.	Dobrowoja
15 P	Wniebowzięcie N. M. P.	Jaclawa
16 S	Rocha, Tarsycyusza	Domada
17 N	Jacka W., Juliany	Mirona
18 P	Agapita m.	Bronisława
19 W	Juljusza Mar. i Ruf.	Bolesława
20 S	Bernarda op.	Sobiesław
21 C	Joanny Fremiot	Kazimira
22 P	Tymot. Antonina	Radomil
23 S	Filipa i Beniejusza	Gichomir
24 N	Bartłomieja Ap.	Cieszmir
25 P	Ludwika Kr.	Namysław
26 W	Zefryna pm.	Wlastymira
27 S	Przen. r. św. Kazimierza	Przedzysława
28 C	Augustyna b.	Wyszomira
29 P	Ścięcie św. Jana	Racibora
30 S	Róży z Limy	Szczęsny
31 N	Rajmunda	Świetosław

- ☾ Pierwsza kwadra; 8 sierp. o g. 5 rano
- ☽ Pełnia; 14 sierp. o g. 9 wieczorem
- ☾ Ostatnia kwadra; 22 sierp. o g. 10 przed p.
- ☽ Nów; 30 sierp. o g. 10 przed południem

Dnia	S L O N C A	
	Wschód g. m.	Zachód g. m.
1	4—21	7—50
5	4—27	7—43
12	4—38	7—30
19	4—50	7—16
26	5—02	7—01

Stuletni Kalendarz.

Pierwsze dni będą ciepłe, potem chłodno i pochmurno aż do 11; potem aż do 30 piękna pogoda; 31 wiatr burzliwy.

ZAPISKI.

WRZESIEŃ.

Dni	Kalendarz rzymsko-katolicki	Kalendarz słowiański
1 P	Bl. Bronisławy	Dzierżysława
2 W	Stefana kr. węg.	Czeiboga
3 S	Zenona, Euf. p.	Przesława
4 C	Rozalji p.	Rościława
5 P	Wawrzyńca	Włodzisława
6 S	Zacharjasza p.	Drogowita
7 N	Anastaz., Reginy	Domosława
8 P	Nar. Najśw. Maryi P.	Radosława
9 W	Gorgoniusza.	Sobiebóra
10 S	Mikołaja z Tol.	Władybója
11 C	Prota i Jacka	Iściława
12 P	Waleryana, Gwid.	Radzimira
13 S	Filipa Alex.	Chronisława
14 N	Podw. św. Krzyża	Ziomomysła
15 P	Nikodema, Emila	Budzimila
16 W	Euzebii p. m.	Sędzysława
17 S	† Piętn. s. Franc.	Drogosława
18 C	Józefa W.	Dobrowita
19 P	† Januarego Konst.	Krzepimira
20 S	† Eustachego M.	Mysłisława
21 N	† Mateusza Ap.	Bożydara
22 P	Tomasza z Wil.	Zelimira
23 W	Tekli p. i m.	Bogusławy
24 S	NMP. Okupu	Homira
25 C	Bl. Ładysława	Świętopółka
26 P	Cyprjana i Justyny	Ładysława
27 S	Przen. ś. Stanisł.	Dmiana
28 N	Wacława m.	Wacława św
29 P	Michała arch.	Radziboga
30 W	Hieronima	Imisława

- ☾ Pierwsza kwadra 6 wrzes. o g. 10 przed poł.
- ☽ Pełnia; 13 września o g. 8 przed poł.
- ☾ Ostatnia kwadra; 21 września o g. 5 rano
- ☽ Nów; 28 września o godz. 9 wieczor

Dnia	S L O N C A	
	Wschód g. m.	Zachód g. m.
1	5—12	6—47
6	5—20	6—36
16	5—37	6—12
23	5—49	5—55
30	6—0	5—39

Stuletni Kalendarz.

Pochmurno i deszcz aż do 10, potem pogoda piękna aż do 14; następnie przez 8 dni deszcze, potem 3 dni pogoda; 26 deszcz, potem aż do końca pogoda piękna.

Kupno i sprzedaż akcji i wszelkich papierów procentowych załatwia

BANK ZIEMIAŃSKI, Oddział w Płocku

Płock, Ulica Kościuszki № 6.

Artykuły techniczne, smary, oleje, żelazo, białawy
poleca

PŁ. STOW. ROLNICZE, Sp. Akc.
PŁOCK, Kościuszki, 8.

PAŹDZIERNIK.

Dni	Kalendarz rzymsko-katolicki	Kalendarz słowiański
1 Ś	Bl. Jana	Znatisława
2 C	Aniolów Stróżów	Stanimira
3 P	Kandyda m.	Siemiana
4 S	Franciszka Serafic.	Bratisława
5 N	Placyda i Tow.	Zasława
6 P	Brunona	Bronisława
7 W	Wine, Kadl. Marka	Roslawy
8 S	Laurencyi, Pelagji	Wojsławy
9 C	Djonizego	Domogosta
10 P	Franciszka	Tomila
11 S	Germana, Firmina	Dobromily
12 N	Maksymiljana	Grumislawa
13 P	Edwarda	Ziemislawa
14 W	Kaliksta p.	Dzierzymira
15 Ś	Ter. i Jadwigi	Długoslavy
16 C	Saturnina Flor.	Radzislawa
17 P	Wiktora	Żytysławy
18 S	Lukasza ewang	Bratumila
19 N	Piotra z Alkan.	Ziemowita
20 P	Jana Kantego	Budzislawy
21 W	Urszuli p.	Daromily
22 Ś	Filipa Korduli	Przybysława
23 C	Ignacego Teodora	Wlastymir
24 P	Rafala archan.	Siemislaw
25 S	Kryspina	Samomysl
26 N	Ewarysta p.	Lutoslaw
27 P	Sabiny	Witomil
28 W	Szymona i Judy	Władybóg
29 Ś	Zenobiusza, Narcyza	Dalemi
30 C	Marcela, Zenobii	Przebyslaw
31 P	Lucyli, Antonina	Godzimir

- ☉ Pierwsza kwadra; 5 października o g. 3 ppol.
- ☾ Pełnia; 12 października o g. 9 wieczorem.
- ☽ Ostatnia kwadra; 20 paźdz. o g. 12 w n.
- ☀ Now; 28 paźdz. o g. 8 przed połudn.

Dnia	S L O Ń C A		Stuletni Kalendarz.
	Wschód	Zachód	
	g. m.	g. m.	
1	6-02	5-36	Pogodnie aż do 8 go, potem pochmurno aż do 13; 14 i 15 piękna pogoda; 17 szron; 18-go przymrózek; od 19 do 21 po południu ciepło i pogodnie; od 27 aż do końca pochmurno.
7	6-11	5-24	
14	6-23	5-08	
21	6-36	4-53	
28	6-49	4-38	

Z A P I S K I

L I S T O P A D

Dni	Kalendarz rzymsko-katolicki	Kalendarz słowiański
1 S	Wszystkich Świętych	Warcisława
2 N	Wiktoryna	Witymira
3 P	Dzień zad.	Chwalisława
4 W	Karola Boromeusza	Mściwoja
5 S	Zacharjasza	Sławomira
6 C	Leonarda	Wszewłada
7 P	Amaranta, Flor.	Żytomira
8 S	Gotfryda	Sędziwoja
9 N	Teodora m.	Bogodara
10 P	Andrzeja z Awelinu	Ludomira
11 W	Marcina b.	Spitosława
12 Ś	5 Braci Polaków	Nowosława
13 C	Stanisława Kostki	Wszerada
14 P	Józefata	Wodzimira
15 S	Leopolda Gertrudy	Przebysława
16 N	Edmunda b.	Stanisława
17 P	Grzegorza	Zbisława
18 W	Anieli M. Romana	Stanisława
19 S	Elżbiety	Drogomiry
20 C	Feliksa Walezjusza	Sędzimira
21 P	Alberta b. w.	Sławy
22 S	Cecylii p.	Wszemily
23 N	Klemensa	Milywója
24 P	Jana od Krzyża	Dobrosława
25 W	Katarzyny p.	Chwalimiry
26 S	Sylwestra op.	Lechosława
27 C	Waleryana, Maks.	Tomira
28 P	Grzegorza III p.	Gościrada
29 S	Saturnina	Przemysława
30 N	Andrzeja op. Justyny	Ludosława

- ☉ Pierwsza kwadra; 3 listopada o g. 11 wiecz.
- ☾ Pełnia; 11 listopada o godz. 2 po południu
- ☽ Ostatnia kwadra; 19 listopada o g. 7 wiecz.
- ☀ Now; 26 listopada o godzinie 6 wieczor.

Dnia	S L O Ń C A		Stuletni Kalendarz.
	Wschód	Zachód	
	g. m.	g. m.	
1	6-58	4-29	Do 7 pogoda słoneczna, potem deszcz do 10; od 11 do 19 śnieg; od 20 do 22 pogoda, potem powietrze niemile aż do końca.
6	7-07	4-20	
11	7-16	4-11	
18	7-29	4-01	
25	7-41	3-53	

Przyjmuje depozyta, bierze na przechowanie wszelkie papiery wartościowe oraz dokumenty we własnym skarbcu

Bank Ziemiański, Oddz. w Płocku

Płock, Kościuszki, 6.

EXPORT i IMPORT. SKŁADY i MAGAZYN. WŁASNA BOCZNICĄ KOLEJOWĄ w RADZIWIU

POSIADA

Pł. Stow. Rolnicze, Sp. Akc.

PŁOCK. Ulica Kościuszki, № 8.

Dni	Kalendarz rzymsko-katolicki	Kalendarz słowiański
1 P	Eligjusza b. Natalji	Samosławy
2 W	Bibianny, Aurelii	szulislawa
3 Ś	Franc. Ks.	Wiślimira
4 C	Barbary p. i m.	Labomily
5 P	Anastazego, Krysp.	Spitosławy
6 S	Mikołaja b.	Jarogniew
7 N	Ambrożego b.	Ludomyśła
8 P	Nłopok, Poczęoia N. M. P.	Boguwola
9 W	Leokadji	Wyszosławy
10 Ś	NMP. Loret. Julji	Radzisławy
11 C	Damazego p.	Wojmira
12 P	Aleksandra m.	Wolidara
13 S	Łucji p. i m.	Władysławy
14 N	Izyd., Sp rydyona	Sławibora
15 P	Walerjana, Wiktora	Wolimira
16 W	Euzebjusza	Zdzislawa
17 S	† Łazarza b.	Zyroslawy
18 C	Uczek, NMP.	Wszemira
19 P	† Tymot. Urbana	Mścigniewa
20 S	† Teofila m.	Bogumily
21 N	Tomasza A.	Tomislawa
22 P	Honorjusza Zenona	Drogomira
23 W	Wiktorki p i m.	Sławomiry
24 S	† Wigilja. Adama i Ewy	Godysławy
25 C	Boże Narodzenie	Grzymisławy
26 P	Szczepana m.	Wrociwója
27 S	Jana E.	Radomyśła
28 N	Młodzianków	Godzislawa
29 P	Tomasza B.	Goslawa
30 W	Eugenjusza Sabina	Ludomiła
31 Ś	Sylwestra	Lasoty

ZAPISKI.

ROK 1924.

Rok przestępny.

Rok bieżący jest według rachuby chrześcijańskiej 1924-ym po Narodzeniu Chrystusa Pana. Jest on rokiem przestępnym, a zatem liczy 366 dni albo 52 tygodnie i 2 dni. Rok przestępny przypada co 4 lata i jest zawsze o jeden dzień dłuższy, niż lata zwyczajne, nieprzestępne. Ten jeden dzień dołącza się na koniec miesiąca lutego; tego roku będzie przeto miał luty 29 dni, zamiast 28.

Podział roku kościelnego.

- I. Adwent zaczyna się w niedzielę po 26 listopada.
- II. Post Wielki zaczyna się w Środę Popielcową.
- III. Suche dni przypadają w środy, piątki i soboty: 1. Po pierwszej niedzieli Wielkiego Postu. 2. Po Zielonych Świątkach. 3. Po Podwyższeniu św. Krzyża. 4. Po trzeciej niedzieli Adwentu.
- IV. Wesel małżeńskich Kościół zabrania: 1. Od pierwszej niedzieli Adwentu do Trzech Króli. 2. Od Środy Popielcowej do Poniedziałku Przewodniego.
- V. Dni krzyżowe przypadają w poniedziałek, wtorek i środę przed samem Wniebowstąpieniem Pańskim.

Niektóre rachuby czasu czyli ery.

Rachuba czasu czyli era chrześcijańska liczy lata od Narodzenia Jazusa Chrystusa i rozpoczyna z dniem 1-go stycznia rok 1924, który jest rokiem przestępnym i liczy 366 dni.

Podług starego kalendarza Nowy Rok przypada na dzień 14-go stycznia naszego kalendarza.

Cerkiew grecka liczy lata od stworzenia świata, ale nie stosuje się do biblij, bo rozpoczęła 14-go września 1923 roku swój rok 7432.

Żydzi liczą także lata od stworzenia świata i z dniem 11-go września 1923 roku rozpoczęli rok 5684, a jest to rok przestępny i liczy 384 dni. Dnia 29-go września 1924 rozpoczyna rok 5685, który jest rokiem nadliczbowym, ma 355 dni i kończy się 18 września 1925 r.

- ☾ Pierwsza kwadra: 3 grudnia o g. 10 rano
- ☽ Pełnia: 11 grudnia o godz. 8 przed poł.
- ☾ Ostatnia kwadra: 19 grudnia o g. 11 p. poł.
- ☾ Nów: 28 grudnia o godz. 5 rano.

Dnia	S L O Ń C A		Stuletni kalendarz Zimno, deszcze, śniegi aż do 10-c; od 11-go do 13-o suchy mróz, potem zimno i wiatry aż do 28-go, 29-go deszcz, 30-o słoneczna pogoda.
	Wschód g. m.	Zachód g. m.	
1	7—50	3—48	
9	8—01	3—41	
16	8—08	3—44	
23	8—12	3—46	
30	8—14	3—52	

Przekazy na zgranice oraz na całą Polskę za pomocą własnych oddziałów we wszystkich ważniejszych miastach załatwia

Bank Ziemiański, Oddz. w Płocku

Płock, Kościuszki, 6.

Turcy, Persowie, Arabowie i reszta wyznawców wiary mahometańskiej liczą lata od ucieczki Mahometa z Mekki do Medyny. Z dniem 14-go sierpnia 1923 rozpoczęli rok 1342. Jestto rok zwyczajny i liczy 354 dni. Dnia 2 sierpnia 1924 rozpoczyna rok 1343, będący także rokiem zwyczajnym liczącym 354 dni.

Pory roku 1924.

Wiosna zaczyna się, kiedy słońce wstępuje w znak barana 20-go marca, o godzinie 10 w nocy. Zrównanie dnia z nocą, czyli dzień tak długi jak noc.

Lato zaczyna się kiedy słońce wstępuje w znak raka 21-go czerwca, o godz. 6 wieczorem. Dzień najdłuższy, noc najkrótsza czyli przesilenie dnia z nocą, gdyż odtąd dni stają się coraz krótsze.

Jesień zaczyna się, kiedy słońce wstępuje w znak wagi, 23-go grudnia, o godzinie 9-ej rano. Zrównanie dnia z nocą, odtąd noce dłuższe od dni.

Zima zaczyna się, kiedy słońce wstępuje w znak koziorożca, 22-go grudnia, o godz. 4 rano. Przesilenie dnia z nocą, czyli noc najdłuższa, dzień najkrótszy; odtąd zaczyna dnia przybywać.

Patronowie Ziemi Polskich.

Patronem Królestwa Polskiego, Wielkiego Księstwa Krakowskiego i Wielkopolski jest św. Stanisław, biskup krakowski; Patronem Galicji i Rusi św. Michał; Patronem Litwy św. Kazimierz, król wicz polski.

Rok 1924 jest:

Od stworzenia świata podług Kalwizjusza	5684
Od śmierci Chrystusa Pana	1891
Od zburzenia Jerozolimy	1854
Od wprowadzenia kalendarza Juliańskiego	1969
Od początków państwa polskiego	1374
Od czasów zaprowadzenia dzwonów po kościołach	1172
Od zaprowadzenia chrześcijaństwa w Polsce	959
Od odkrycia żup solnych w Wieliczce	691
Od założenia akademji krakowskiej	560
Od wynalazku prochu	544
Od połączenia Litwy z Polską przez Jadwigę i Jagiełłę	538

Od pogromu Krzyżaków pod Grunwaldem	514
Od wynalazku druku	484
Od wydrukowania pierwszej książki w Krakowie	459
Od urodzenia Mikołaja Kopernika	451
Od odkrycia Ameryki	432
Od wprowadzenia kalendarza gregoryańskiego	342
Od czasu używania tytoniu i tabaki w Europie	321
Od wynalazku teleskopów	315
Od wynalazku zegarków ściennych	267
Od odkrycia siły parowej	226
Od czasu pierwszego rozbioru Polski	152
Od czasu rozpowszechnienia kartofli w Europie	151
Od wynalazku światła gazowego	141
Od wynalezienia pierwszej maszyny do szycia	133
Od ogłoszenia w Polsce Konstytucji 3-go Maja	133
Od czasu drugiego rozbioru Polski	131
Od czasu trzeciego rozbioru Polski	129
Od utworzenia księstwa Warszawskiego	117
Od puszczenia w ruch pierwszej kolei	109
Od utworzenia W. Ks. Poznańskiego pod panowaniem Prus	103
Od zaprowadzenia elektro-magnetycznego telegrafu	87
Od założenia pierwszej pruskiej gazety na Śląsku	82
Od wynalezienia lampy naftowej	59
Od wynalezienia telefonu	47
Od wynalezienia telegrafu bez drutu	24
Od zmartwychwstania Polski (28 czerwca)	5
Od wstąpienia na tron Papieża Piusa XI	2
Od przyłączenia części Górnego Śląska do Polski (15-go czerwca 1922)	2

Zaćmienia w roku 1924.

W roku 1924 nastąpią trzy zaćmienia słońca i dwa zaćmienia księżyca; w naszych okolicach widzialne będzie pierwsze zaćmienie księżyca częściowo i drugie zaćmienie księżyca.

Zaćmienia będą następujące:

1. Zupełne zaćmienie księżyca w dniu 20-go lutego od godziny 3-ej minut 18 po połud. do godziny 6 minut 58 wieczorem. Zupełne zaćmienie trwać będzie od godz. 4 min. 20 do godz. 5 min. 57. Zaćmienie to będzie widzialne w północno-zachodniej części Ameryki Północnej, w Australji, Azji, Europie i w większej części Afryki. W naszych okolicach księżyc zajdzie w ciągu zaćmienia; zupełnego zaćmienia u nas widać nie będzie.

2. Częściowe zaćmienie słońca w dniu 5 marca. Zaćmienie to będzie widzialne na morzach południowych, między biegunem południowym i południowemi wybrzeżami Ameryki i Afryki. Zaćmienie rozpocznie się o godzinie 2 minut 55 po południu i zakończy się o 6 minut 33 wieczorem; około połowa tarczy słonecznej ulegnie zaćmieniu.

3. Częściowe zaćmienie słońca w dniu 31 lipca. Nieznaczne to zaćmienie, które zakryje zaledwie dwie dziesiąte części tarczy słonecznej widzialne będzie tylko na południowych morzach lodowatych. Zaćmienie rozpocznie się o godzinie 7 min. 52 i zakończy się o 10 minut 4 wieczorem.

4. Zupełne zaćmienie księżycy w dniu 14 sierpnia. Zaczyna się jako zaćmienie częściowe o godzinie 7 minut 31 i skończy się o 11 minut 9 wieczorem; zupełne zaćmienie trwać będzie od godziny 8 minut 31 do 10 minut 9 wieczor. Zaćmienie to będzie widzialne w Australji, Azji, Europie, Afryce i wschodniej i środkowej części Ameryki Południowej.

5. Częściowe zaćmienie słońca w dniu 30 sierpnia. Zacznie się o godzinie 7 minut 50 rano w Grenlandji i skończy się o godzinie 10 minut 55 przed południem w pobliżu góry Uönsan w północno-wschodniej części Korei. Widzialność zaćmienia ograniczać się będzie na Grenlandji z wyjątkiem jej południowego cypla dalej na północno-wschodnią część Europy i północno-wschodnią część Azji.

Kalendarz żydowski.

Święta ściśle obchodzone oznaczone są (*) gwiazdką.

Post Estery 19-go marca. Purim 20-go marca. Pascha (Wielkanoc)* 19 kwietnia. Drugie święto* 20 kwietnia. Siódme święto* 25 kwietnia. Koniec Paschy 26-go kwietnia. Święto tygodniowe* 8-go czerwca. Drugie święto* 9-go czerwca. Post, zburzenie Jerozolimy 10-go sierpnia. Nowy rok (5684)* 29-go września. Drugie święto* 30-go września. Post Gedaljah 1-szego października. Sądny dzień* ósmego października. Święto szafasów* 13-go i 14-go października. Święto palm 19-go października. Ostatni dzień szafasowy* 20 października. Radość z nadania praw* 21-go października.

Terminy podatkowe w 1924 r.

Styczeń do dnia 31 włącznie.

Składanie zeznań do podatku majątkowego do Urzędów gminnych i Magistratów.

Składanie do Urzędów Skarbowych zeznań do podatku obrotowego za ubiegłe półrocze z przedsiębiorstw: handlowych I i II kategorii, z przemysłowych I do V kategorii, włącznie, z osobistych zajęć I i II kategorii i z wolnych zawodów.

Wpłata za ubiegłe półrocze podatku obrotowego z osobistych zajęć I i II kategorii i z wolnych zawodów.

Luty do końca miesiąca.

Składanie do Urzędu Skarbowego zeznań do podatku dochodowego przez osoby fizyczne i wpłata I raty.

Marzec między 15 marca a 15 kwietnia.

Wpłata I raty podatków gruntowego i podymnego (budynkowego).

Kwiecień od 15 kwietnia do 15 maja.

Wpłata I raty podatku majątkowego.

Wpłata podatku obrotowego za II półrocze roku ubiegłego przez przedsiębiorstwa nie obowiązane do składania zeznań.

Składanie zeznań do podatku dochodowego przez osoby prawne i wpłata I raty. (Przez cały Kwiecień).

Lipiec do końca miesiąca.

Składanie do Urzędów Skarbowych zeznań do podatku obrotowego za ubiegłe półrocze z przedsiębiorstw: handlowych I i II kategorii, z przemysłowych I do II kategorii i z wolnych zawodów.

Wpłata za ubiegłe półrocze podatku obrotowego z osobistych zajęć I i II kategorii i z wolnych zawodów.

Październik między 15 października a 15 listopada.

Wpłata II raty podatków gruntowego i podymnego (budynkowego).

Wpłata II raty podatku dochodowego.

Wpłata podatku obrotowego za I półrocze roku bieżącego przez przedsiębiorstwa nie obowiązane do składania zeznań. (Przez cały październik).

Listopad do końca miesiąca.

Wpłata II raty podatku majątkowego.

Podatek dochodowy z uposażeń służbowych i wynagrodzeń za najemną pracę winien być wpłacany w terminie do dni 14 po upływie każdego miesiąca.

Podatek obrotowy z przedsiębiorstw handlowych I, II kategorii i przemysłowych I do V włącznie kategorii winien być wpłacany miesięcznie do dnia 15 następnego miesiąca.

Za opóźnienie wpłaty podatków karę się oblicza po 5% za każdy dzień zwłoki, niezależnie od kosztów egzekucyjnych.

Kalendarz terminów podatku majątkowego.

1 lipiec 1923 miarodajny jest dla stwierdzenia wartości majątku, podlegającego opodatkowaniu (art. 5) i również dla miejsca opodatkowania (art. 10).

11 sierpień 1923. Data uchwalenia ustawy o podatku majątkowym.

26 wrzesień 1923. Opublikowanie i wejście w życie ustawy o podatku majątkowym (art. 91).

Od 10 listopada do 10 grudnia 1923 winni płatnicy, płacący podatek gruntowy i przemysłowy, wpłacić zaliczkę na poczet podatku majątkowego (art. 32 ust. 7).

Do 31 grudnia 1923 winny zarządy gmin sporządzić spisy osób, posiadających majątek (art. 24).

Do 31 stycznia 1924 winni płatnicy podatku majątkowego złożyć zeznanie o swoim majątku (art. 25).

Do 15 lutego 1924 winny zarządy gmin złożyć spisy płatników oraz ich zeznania władzy podatkowej I instancji (art. 27).

Od 15 kwietnia do 15 maja 1924 winni płatnicy podatku majątkowego, na zasadzie zawezwania władzy podatkowej I instancji lub też na zasadzie własnego obliczenia, wpłacić zaliczkę na poczet podatku majątkowego (art. 32 ust. 1 i ust. 3). Data ta jest równocześnie terminem płatności pierwszej raty podatku majątkowego (art. 49).

Dnia 16 kwietnia 1924 winna się rozpocząć działalność komisji szacunkowych (art. 33).

Listopad 1924. Termin płatności II raty podatku majątkowego (art. 49).

Do 31 grudnia 1924 winno być ukończone oszacowanie majątków w okręgu wymiarowym (art. 33).

Do 31 stycznia 1925 izby skarbowe zestawiają sumaryczne podatku majątkowego według okręgów i według kategorii majątków i wysyłają je Ministrowi Skarbu (art. 42 ust. 1).

Do 15 marca 1925 winien Minister Skarbu zakomunikować organom wymiarowym wysokość procentu zwwyżki, względnie zniżki (art. 42 ust. 3).

Do 15 maja 1925 winna właściwa władza podatkowa doręczyć płatnikom nakazy płatnicze z ostatecznym wymiarem podatku majątkowego (art. 43).

Czerwiec 1925. Termin płatności III raty podatku majątkowego (art. 49).

Grudzień 1925. Termin płatności IV raty podatku majątkowego (art. 49).

Czerwiec 1926. Termin płatności V raty podatku majątkowego (art. 49).

Grudzień 1926. Termin płatności VI raty podatku majątkowego (art. 49).

Z końcem roku 1933 następuje przedawnienie wymiaru podatku majątkowego (art. 53 ust. 2).

Co każdy polak o kraju Ojczystym wiedzieć powinien.

Wskrzeszenie Polski.

Ojczyzna nasza, Polska jest państwem niepodległym, które wskrzeszonym zostało po Wielkiej Wojnie Europejskiej 1914 — 1918 r., na mocy Traktatu Wersalskiego z trzech zaborów: rosyjskiego (b. Królestwo Kongresowe i część t. zw. ziem zabranych), pruskiego (b. W. Ks. Poznańskie, część Pomorza oraz część Górnego Śląska) i austriackiego (b. Galicja Wschodnia i Zachodnia z W. ks. Krakowskiem oraz część Śląska Cieszyńskiego).

Obszar.

Rzeczpospolita Polska jest państwem wielkiem; obejmuje ona obszar wynoszący 386,273 kilometrów kwadratowych. Po wielkiej wojnie mamy w Europie około 30 państw; wymieniając te państwa kolejno, począwszy od największego, będziemy mieli Polskę co do wielkości na siódmym miejscu; mianowicie po Rosji, która największą pozostała i zawsze pozostanie, idą kolejno: Francja, Hiszpanja, Niemcy, Szwecja, Finlandja, a potem zaraz Rzeczpospolita Polska; następnie po Polsce idzie Norwegja, Anglja, Włochy, i tak dalej inne coraz mniejsze państwa. Większe co do obszaru państwa Szwecja i Finlandja nie mają jednak razem ani połowy tej liczby mieszkańców, którą posiada Polska; a nawet Hiszpanja, państwo stare i kulturalne, które co do obszaru jest trzecim z rzędu w Europie, nie ma tyle ludności, co Polska. Do wielkich mocarstw zalicza się w Europie 5 państw: Rosję, Niemcy, Francję, Anglię i Włochy; inne państwa są drugiego albo i trzeciego rzędu.

Polska stoi dziś między wielkimi mocarstwami, a państwami drugiego rzędu, jakimi są np. Hiszpanja, Rumunja, Czechosłowacja, Jugosławja i t. p. Gdy się Polska lepiej zorganizuje, rozbuduje i wzmoże, niewątpliwie do wielkich mocarstw będzie zaliczona, a na tej drodze Polska się znajduje.

Położenie, powierzchnia.

Obszar Rzeczypospolitej Polskiej jest położony na granicy Europy zachodniej i wschodniej. Wschodnie dzielnice Polski należą już do wschodniej Europy; wskazuje na to i klimat, który na wschodzie Polski jest kontynentalny czyli lądowy (mroźny zimą a upalny latem), a który na zachodzie Polski podlega jeszcze wpływom morskimi czyli jest klimatem morskim (chłodnawy latem a łagodny zimą). Mniej więcej linja przeciągnięta od Kijowa przez Pińsk, wygięta dalej trochę ku Warszawie, a w końcu odgięta na Królewiec stanowi w przybliżeniu dział tych dwu klimatów. — Ze względu na drogi handlowe Polska jest dogodnie położona między wschodnią a zachodnią oraz między północną a południową Europą. — Powierzchnia Polski ma charakter przeważnie nizinny i jest we większej części łagodnie pofalowana wzgórzami. Najniżej położone przestrzenie Polski rozciągają się mniej więcej od Warszawy do Poznania i od Poznania do Gdańska, a potem także na wschód i południe od Pińska (wielkie błota Pińskie) i przerywanymi pasmami na linii Warszawa—Augustów i Warszawa—Grodno. Północno-wschodnie i południowe strony Polski są nieco wyżej położone, od linii Lwów — Kraków na południe ziemia coraz się podnosi i wyrasta w potężne i piękne góry (Beskidy i Karpaty), których pasmo stanowi granicę południową Polski na bardzo długiej przestrzeni.

Ludność.

Rzeczpospolita Polska według ostatniego spisu ludności z roku 1921 liczy ogółem 27,160,000 mieszkańców. Pod tym względem jest Polska w rządzie państw europejskich na szóstym miejscu. Najwięcej ludności ma Rosja, potem idą kolejno: Niemcy, Anglja, Francja, Włochy, Polska, Hiszpanja, Rumunja, Czechosłowacja, Jugosławja, Węgry, Belgja, Holandja, Austrja, Portugalja, Szwecja, i dalej inne państwa z coraz mniejszą ludnością. Z wyżej podanej ogólnej liczby ludności w Polsce jest 18,659,993 osób narodowości polskiej, gdy

8,500,170 osób należy do innych narodowości. Z tych ostatnich najliczniejsi są Rusini, którzy mówią językiem bardzo podobnym do polskiego; potem idą Żydzi, następnie Niemcy (tych jest około 1,200,000); dalej idą drobne liczby Litwinów, Rosjan i innych, Natomiast poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej żyje jeszcze z jakie 7 do 8 milionów Polaków i to w Niemczech (na Śląsku, na Mazurach, w Westfalji, Nadrenji) blisko 1 i pół miliona, na Litwie Kowieńskiej przeszło 300 000, w Ameryce przeszło 3 miliony, reszta w Czechosłowacji, w Rosji, na Ukrainie, i w drobniejszych ilościach w różnych innych państwach. Co do gęstości zaludnienia, to Polska zajmuje jedenaste miejsce w rządzie państw europejskich. Najgęściej jest zaludniona Belgja, bo tam przypada aż 245 mieszkańców na kilometr kwadratowy; w Polsce ich przypada 70, co znaczy, że Polska może pomieścić więcej ludzi niż, obecnie.

Podział administracyjny Państwa Polskiego.

Pod względem administracyjnym podzielone jest Państwo Polskie na szesnaście województw, które z kolei podzielone są na powiaty.

Na czele województwa stoi Rada Wojewódzka pod przewodnictwem wojewody, na czele powiatu stoi starosta powiatowy. Województwa są następujące:

- 1) **Województwo Warszawskie:** obszaru 29,431 klm. kwadr. i 3 miliony 399 tysięcy mieszkańców, w tem 2 miliony 568 tys. Polaków.
Powiaty: Błonie, Ciechanów, Gostynin, Grójec, Kutno, Lipno, Łowicz, Maków, Mińsk Mazowiecki, Mława, Nieiszawa, Płock, Płońsk, Przesnysz, Pułtusk.
- 2) **Województwo Łódzkie:** 19,034 klm. kw. obszaru i 2 mil. 251 tys. mieszkańców, w tem 1 mil. 859 tys. Polaków.
Powiaty: Brzeziny, Kalisz, Koło, Konin, Łask, Łęczyca, miasto Łódź, Łódź, Piotrków, Radomsko, Sieradz, Słupca, Turek, Wieluń.
- 3) **Województwo Kieleckie:** 25,736 klm. kw. obszaru i 2 mil. 534 tys. mieszkańców, w tem 2 mil. 312 tys. Polaków.
Powiaty: Będzin, Częstochowa, Hża, Jędrzejów, Kielce, Końskie, Kozienice, Miechów, Olkusz, Opatów, Opoczno, Pińczów, Radom, Sandomierz, Stopnica, Włoszczowa.
- 4) **Województwo Lubelskie:** 31 160 klm. kw. obszaru i 2,086,000 mieszkańców, w tem 1 mil. 776 tys. Polaków.

Powiaty: Biała, Biłgoraj, Chełm, Garwolin, Hrubieszów, Janów, Konstantynów, Krasnystaw, Lubartów, m Lublin, Lublin, Łuków, Puławy, Radzyń, Siedlce, Sokółów, Tomaszów, Węgrów, Włodawa, Zamość.

- 5) **Województwo Białostockie:** 32,518 klm. kw. obszaru i 1 mil. 302 tys. mieszkańców, w tem 996 tys. Polaków.
Powiaty: Augustów, Białowieża, Białystok, Bielsk, Grodno, Kolno, Łomża, Ostrołęka, Ostrów, Sejny, Sokółka, Suwałki, Szczuczyn, Wołkowysk, Wysokie Mazowieckie.
- 6) **Województwo Nowogródzkie:** 37,195 klm. kwadr. obszaru i 1 mil. 300 tys. mieszkańców, w tem 650 tys. Polaków.
Powiaty: Baranowice, Brasław, Daniłowicze, Dżisna, Lida, Nieśwież, Nowogródek, Słonim, Stołbce, Wilejka, Włodżyn.
- 7) **Województwo Poleskie:** 41,463 klm. kw. obszaru i 817 tys. mieszkańców, w tem 191 tys. Polaków.
Powiaty: Brześć Litewski, Drohiczyn, Kamień Koszyr, Kobryń, Kossów, Łuniniec, Pińsk, Prużany, Sarny.
- 8) **Województwo Wołyńskie:** 29,943 klm. kw. obszaru i 1 mil. 433 tys. mieszkańców, w tem 20 tys. Polaków.
Powiaty: Bydgoszcz miasto, Bydgoszcz wieś, Chodzież, Czarnków, Gniezno, Gostynin, Grodzisk, Inowrocław, Jarocin, Kępno, Kościan, Koźmin, Krotoszyn, Leszno, Międzychód, Mogilno, Nowy Tomyśl, Oborniki, Odolanów, Ostrów, Ostrzeszów, Pleszew, miasto Poznań, Poznań Wschód, Poznań Zachód, Rawicz, Strzelno, Szamotuły, Szubin, Śmigiel, Śrem, Środa, Wągrówiec, Witkowo, Wolsztyn, Września, Wyrzysk, Żnin.
- 10) **Województwo Pomorskie:** 16,386 klm. kw. obszaru i 939000 mieszkańców w tem 755 tys. Polaków.
Powiaty: Brodnica, Chełmno, Chojnice, Działdowo, Gniew miasto, Grudziądz, Kartuszy, Kościerzyna, Lubawa, Puck, Sępólno, Starogard, Świecie, Tczew, miasto Toruń, Toruń, Tuchola, Wąbrzeźno, Wejherowo.
- 11) **Województwo Krakowski:** 17,448 klm. kw. obszaru i 1 mil. 990 tys. mieszkańców, w tem 1 mil. 851 tys. Polaków.
Powiaty: Biała, Bochnia, Brzesko, Chrzanów, Dąbrowa, Gorlice, Grybów, Jasto, miasto Kraków, Kraków, Limanowa, Mielec, Myślenice, Nowy Sącz, Nowy Targ, Oświęcim, Pilzno, Podgórze, Ropczyce, Spisz-Orawa, Tarnów, Wadowice, Wieliczka, Żywiec.

- 12) **Województwo Lwowskie:** 27,024 klm. kw. obszaru i 2 mil. 719 tys. mieszkańców, w tem 1 mil. 526 tys. Polaków.
Powiaty: Bóbrka, Brzozów, Cieszanów, Dobromil, Drohobycz, Gródek Jagielloński, Jarosław, Jaworów, Kolbuszowa, Krosno, Lisko, miasto Lwów, Lwów, Łańcut, Mościska, Nisko, Przemysł, Przeworsk, Rawa Ruska, Rudki, Rzeszów, Sambor, Sanok, Sokal, Stary Sambor, Strzyżów, Tarnobrzeg, Żółkiew.
- 13) **Województwo Stanisławowskie:** 18,368 klm. kw. obszaru i 1 mil. 430 tys. Polaków.
Powiaty: Bohorodczany, Dolina, Horodenka, Kałusz, Kołomyja, Kosów, Nadwórna, Peczeniżyn, Rohatyn, Skole, Śniatyn, Stanisławów, Stryj, Tlumacz, Turka, Zydaczów
- 14) **Województwo Tarnopolskie:** 16,240 klm. kwadr. obszaru i 1 mil. 430 tys. mieszkańców, w tem 634 tys. Polaków.
Powiaty: Borszczów, Brody, Brzeżany, Buczac, Czortków, Husiatyn, Kamionka Strumiłowa, Podhajce, Przemysłany, Radziechów, Skala, Tarnopol, Trembowla, Zaleszczyki, Zbaraż, Zborów, Złoczów.
- 15) **Województwo Wileńskie:** 13,500 klm. kw. obszaru i 489 tys. mieszkańców, w tem 305 tys. Polaków.
Powiaty: Wilno miasto, Wilno wieś, Troki, Święciany, Oszmiana.
- 16) **Województwo Śląskie:** 4 709 klm. kw. obszaru i 1 milion 203 tys. 082 mieszkańców.
Powiaty: Katowice miasto, Katowice, Królewska Huta, Lubliniec, Ruda, Rybnik, Świętochowice, Pszczyna, Tarnowskie Góry, Bielsko miasto, Bielsko, Cieszyn.

Miasto stołeczne Warszawa nie należy do żadnego województwa, ale stanowi samo okręg dla siebie.

Województwa są nazwane według miast, gdzie są siedziby władz wojewódzkich, z wyjątkiem województwa Poleskiego, które ma siedzibę w Brześciu Litewskim, woj. Pomorskiego z siedzibą w Toruniu, woj. Wołyńskiego z siedzibą w Lucku i woj. Śląskiego z siedzibą w Katowicach.

Poczty.

Według ostatniej statystyki min. poczt i telegrafów posiada ogółem 3704 urzędów pocztowych. Jedna poczta przy pada na 95 kilm. kw. Prywatnych miejsc sprzedaży znaczków istnieje w miejscowościach z urzędami pocztowymi 4993 oraz

757 w innych miejscowościach. Skrzynek listowych istnieje 18451. Z ogólnej liczby przesyłek listowych przypadło w 1922 r. na obrót krajowy 649,906,326, na zagraniczny—123,922,515. Wartość wyprodukowanych znaczków pocztowych wyniosła na dzień 1 stycznia 1923 — 15,844,883,880.

Stosunki wyznaniowe.

Co do wyznania religijnego, to olbrzymia większość ludności Rzeczypospolitej Polskiej jest wyznania katolickiego. Są trzy obrządki tego wyznania: Rzymsko-katolicki czyli łaciński, do którego należy największa część Polaków, część Niemców, część Rusinów i Litwinów; dalej obrządek grecko-katolicki, do którego należą prawie wszyscy Rusini w byłej Galicji, oraz obrządek ormiańsko-katolicki, który ma niewielką liczbę wyznawców w byłej Galicji (Ormianie ci uważają się wszyscy za Polaków i są też wszyscy dobrymi Polakami). Wszystkie te trzy obrządki katolickie żyją i pracują w łączności z Rzymem. Religję prawosławną czyli schizmatyczną, która nie uznaje zwierzchnictwa Papieża rzymskiego, wyznaje niecałe dwa miliony ludności Polski i są to Rusini i Rosjanie. Ewangelików jest w Polsce także niecałe dwa miliony i są to w części Polacy a w części Niemcy. Oprócz tego jest w Rzeczypospolitej Polskiej przeszło trzy miliony żydów. Inne wyznania tak są nieliczne co do swych członków, że nie wchodzi w rachubę. Zatem około 20 milionów ludności Polski należy do trzech obrządków katolickich i żyje w łączności z Rzymem, a około 7 milionów ludności nie należy do katolicyzmu. Wyznanie katolickie, będące religją największej części ludności, zajmuje w Polsce naczelną stanowisko wśród innych wyznań; te inne wyznania mają jednakże wszelką swobodę o tyle, o ile to zgodne jest z porządkiem publicznym i obyczajnością.

Oświata.

„Oświata i praca narody wzbogaca“, tak mówi przysłowie bardzo słusznie, ponieważ oświata chroni ludzi od wielu szkód i strat a jednocześnie ułatwia im wszelkie przedsięwzięcia i prace. To też Rzeczpospolita Polska bardzo żywo zabrała się do organizowania wszelkiego rodzaju szkolnictwa i urzędów oświatowych pozaszkolnych, nie żałując pracy i pieniędzy. Szkolnictwo jest od 4 lat w ciągłym rozwoju i w stałym ulepszeniu. — Szkół ludowych czyli powszechnych mamy

w Polsce około 30,000, nauczycieli i nauczycielek w nich około 60,000. Seminarjów nauczycielskich i preparand przeszło 170. Gimnazjów i szkół realnych, czyli tak zwanych szkół średnich jest przeszło 730; są one częścią państwowe, częścią prywatne, męskie, żeńskie i mieszane. Obok tych szkół średnich są jeszcze różne inne podobnego rodzaju, jak szkoły handlowe, rolnicze i t. p. Szkół akademickich czyli uniwersyteckich jest także w Polsce dosyć spora liczba; państwowe są: Uniwersytety w Krakowie, Lwowie, Warszawie, Poznaniu, Wilnie, (uniwersytet w Lublinie jest jeszcze prywatną instytucją), dalej Politechniki we Lwowie i Warszawie, Akademia weterynaryj we Lwowie, Szkoła Główna Gospodarstwa wiejskiego w Warszawie, Akademia Górnicza w Krakowie. Oprócz tych istnieją jeszcze w Polsce inne szkoły akademickie (handlowe, sztuk pięknych i t. d.) Zawodowe szkoły dla poszczególnych zawodów także już istnieją, ale jest ich jeszcze za mało.

Rolnictwo.

Polska jest dotąd krajem przeważnie rolniczym. Pomimo wcale znacznej przemysłu i handlu, w którym setki tysięcy mieszkańców mają zatrudnienie i utrzymanie, największa część mieszkańców zajmuje się rolnictwem i z niego żyje. Ogółem 64 procent całej ludności żyje z rolnictwa. Cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej, który wynosi 38,627,300 hektarów, jest zajęty jak następuje:

- 1) niespełna połowę całej powierzchni zajmuje ziemia orna czyli rola, licząc w to ogrody i sady;
- 2) niespełna jedną czwartą część powierzchni zajmują lasy różnorodne, iglaste i liściaste;
- 3) niespełna jedną czwartą część zajmują łąki i pastwiska;
- 4) wreszcie około jedną dziesiątą część zajmują tak zwane nieużytki, ale w to są wliczone drogi, koleje, miejsca zajęte przez budowle, fabryki, podwórza i tym podobne użyteczne urządzenia; właściwych nieużytków jest mało.

Rolnictwo w Polsce, które z roku na rok szybko się rozwija i podnosi, wyżywi dogodnie nie tylko całą ludność i liczny inwentarz żywy ale może jeszcze wywozić za granicę wielkie ilości żywności, nawet i później, gdy ludności przybędzie, ponieważ rolnictwo także coraz więcej produkuje.

Inwentarz żywy w Polsce, który jest bardzo ważnym czynnikiem gospodarczym, liczy 3,201,166 koni, 7,794,586 sztuk

bydła rogatego 2,178,216 owiec i 5,170,612 świń — razem 13,273,698 zwierząt domowych, czyli, że prawie na każde dwie osoby przypada jedno zwierzę domowe.

Leśnictwo.

Lasów jest najwięcej na tak zwanych kresach wschodnich Rzeczypospolitej Polskiej, to jest na wschód od byłego Królestwa Kongresowego. Połowa wszystkich lasów w Polsce czyli około 4 miliony hektarów, tam się właśnie znajduje. Tam też zaludnienie Polski jest najrzadsze. Byłe Królestwo Kongresowe i Małopolska (Galicja) posiadają po 2 miliony hektarów lasów. Wojna sprawiła znaczne spustoszenia w lasach; armje walczące spotrzebowały mnóstwo drzewa na budowanie okopów i dróg oraz na opał, a potem jeszcze Niemcy mnóstwo drzewa wywieźli z kraju. Po wojnie zaś potrzeba było bardzo wiele drzewa na odbudowę wsi zniszczonych wojną. Mimo to wszystko drzewo z lasów starczy na wszystkie potrzeby mieszkańców państwa oraz jeszcze na wywóz za granicę. Po prawidłowym zagospodarowaniu naszych lasów będziemy mieli z nich rocznie około 32 miliony metrów kubicznych drzewa, ale na razie należałoby lasów oszczędzać, osobliwie tam, gdzie zostały podniszczone. Nie wszystkie też jeszcze nieużytki zostały zalesione. Z lasów wykorzystuje człowiek nie tylko drzewo, ale i różne inne rzeczy, jak naprzykład zwierzynę, grzyby, jagody. I tych wszystkich możemy mieć nie tylko dosyć dla nas samych, ale starczy i na wywóz, o ile gospodarka leśna będzie rozumnie i ostrożnie prowadzona; już i przed wojną mnóstwo tych rzeczy wywożono za granicę.

Górnictwo.

Rzeczpospolita Polska jest bardzo bogata w produkty kopalne. Samego węgla kamiennego obliczają na przeszło 140 miliardów ton; obecnie wydobywa się węgla około 35 milj. ton; gdyby i w przyszłości stale tyle wydobywano rocznie, starczyłoby go na 4000 lat. Polska obecnie nie może spotrzebować wszystkiego węgla i wywozi go we wielkiej ilości za granicę. Węgla brunatnego dobywa się w Polsce rocznie około 300.000 ton. Dalej górnictwo naftowe zatrudnia około 13,000 robotników; produkcja nie jest jednolita, ale jest tyle, że starczy na wielki wywóz. Na obszarze naftowym dobywają także

wosk ziemny i gaz ziemny; ostatni służy do opędzania maszyn i do oświetlania, jak gaz węglowy, a dobywają go rocznie przeszło 400 milionów metrów kubicznych. Soli dobywa się w Polsce około 700.000 ton, co wystarcza na potrzeby ludności krajowej i na potrzeby przemysłu, a oprócz tego około 140.000 ton wywozi się za granicę. — Kopalnie soli potasowej są dopiero w rozwoju i jeszcze nie pokrywają zapotrzebowania rolnictwa polskiego. — Oprócz tego wszystkiego istnieje wiele kopalń rud żelaznych, rudy ołowianej i cynkowej, a produkcja metalów z tych rud jest tak wielka, że bardzo znaczne ilości jej wywozi się za granicę. Produkuje się w Polsce także trochę miedzi i srebra. — Bogactwa kopalne Polski są bardzo rozmaite i bardzo obfite i są po rolnictwie największym i najważniejszym czynnikiem w gospodarce narodowej; rzadko który kraj na świecie jest tak różnymi i obfitymi skarbami uposażony. A przytem pamiętać trzeba, że ziemie Polski nie są jeszcze wszędzie zbadane dostatecznie.

Przemysł.

Przemysł jest obróbką i przeróbką produktów naturalnych (zwierzęcych, rolnych, leśnych, kopalnych i t. p.) na przedmioty jakobądź użyteczne. Polska, mając tak wielkie bogactwa naturalne, ma jednocześnie bardzo dogodne warunki do stworzenia bardzo rozległego przemysłu w każdej prawie dziedzinie, tak rzemieślniczego jak i fabrycznego. I rzeczywiście po odbudowaniu Polski podnosi się i rozwija jej przemysł bardzo pięknie. Wytwory z następujących dziedzin przemysłu wystarczają na potrzeby ludności krajowej i mogą być jeszcze wywożone we większej ilości za granicę: wytwory młynarskie, cukrownicze, go zelnicze, drzewne, metalowe, cementowe, szklane, naftowe, garbarskie, włókiennicze i t. d. i t. d. a każdy z tych głównych działów wytwórczości obejmuje cały szereg a nieraz nawet bardzo wiele różnorodnych przedmiotów. Z czasem się to wszystko jeszcze bardziej wzmocze i rozwinie; jeszcze też wiele dziedzin przemysłowych jest u nas dopiero w powijakach i trzeba wiele jeszcze rzeczy sprowadzać z zagranicy, bo ich w kraju produkują za mało. Zatem wielkie widnokregi i drogi ma przemysł polski przed sobą, a prawie w każdej dziedzinie są już piękne początki, tak że nietrudno będzie rozbudować przemysł we wszystkich kierunkach — ale potrzeba do tego koniecznie oświaty, pracy i sumienności.

Handel.

Ogółem 64 procent całej ludności Rzeczypospolitej Polskiej ma utrzymanie z rolnictwa, 16 procent z górnictwa i przemysłu, 8 procent z handlu, a 12 procent z innych zawodów (urzędnicy, wojsko, zawody wolne i t. p.) Handel zatrudnia tedy bardzo znaczną ilość ludzi i jest bardzo ważny, bo on pośredniczy w nabywaniu i sprzedawaniu produktów rolnych, górniczych, przemysłowych i t. d. Najważniejszy jest handel w obrotach towarami między Polską a zagranicą; dostarcza ludności w Polsce tego wszystkiego, czego w Polsce nie produkują lub produkują za mało, a znów zagranicę wywozi i sprzedaje wszystko to, czego w Polsce produkują więcej niż potrzeba dla jej ludności. Im więcej się z państwa wywozi a im mniej przywozi z zagranicy, tem lepiej dla ludności tego państwa, bo pieniądze napływa do kraju więcej niż ich się wywozi, a przeto kraj się bogaci i dobrobyt rośnie. Polska wojną zniszczoną przywoziła w pierwszych latach znacznie więcej z zagranicy, niż wywoziła poza granicę. Atoli w roku 1923 zmieniło się to na lepsze; wywóz i dowóz się zrównoważył, a nawet w pewnych miesiącach i okresach wywóz był większy i wartościowszy, niż dowóz. Przypuszczać należy, że odtąd będziemy stale więcej wywozić niż dowozić, a przeto pomnażać nasz majątek i dobrobyt powszechny w kraju.

Konstytucja.

Konstytucja uchwalona została przez Sejm Ustawodawczy dn. 17 marca 1921 r. Władza zwierzchnia należy do narodu, organami narodu w zakresie ustawodawczym są Senat i Sejm, w zakresie władzy wykonawczej — Prezydent Rzeczypospolitej łącznie z odpowiedzialnymi ministrami, w zakresie sprawiedliwości — niezawisłe sądy. (*Konst. art. 2*).

Sejm składa się z 444 posłów, a Senat ze 111 senatorów, wybranych na lat 5, licząc od dnia otwarcia Sejmu w głosowaniu powszechnem, tajnem, bezpośredniem, równem i stosunkowem (*Konst. art. 11*). Prawo wybierania ma każdy obywatel polski bez różnicy płci, który w dniu ogłoszenia wyborów ukonczył lat 21 i używa w pełni praw cywilnych. Wojskowi w służbie czynnej nie mają prawa głosowania (*Konst. art. 12*). Prawo wybieralności ma każdy obywatel, mający prawo wybierania do Sejmu, nie wyjmując wojskowych w służbie czynnej niezależnie od miejsca zamieszkania o ile skończył lat 25 (*Konst. art. 13*). Prawo wybierania do Senatu ma każdy wy-

borca do Sejmu, który w dniu ogłoszenia wyborów do Senatu ukończył lat 30 i w dniu tym zamieszkuje w okręgu wyborczym przynajmniej od roku; prawo wybieralności ma każdy obywatel, posiadający prawo wybierania do Senatu nie wyłączając wojskowych w służbie czynnej, o ile w dniu ogłoszenia wyborów skończył lat 40. (*Konst. art. 36*).

Prezydenta Rzeczypospolitej wybierają na lat 7 bezwzględną większością głosów Sejm i Senat, połączone w Zgromadzenie Narodowe (*Konst. art. 39*). W razie opróżnienia urzędu Prezydenta Rzpltej z jakiego bądź powodu zastępuje go do chwili obioru nowego Prezydenta — Marszałek Sejmu (*Konst. art. 41*). Każdy akt rządowy Prezydenta Rzpltej wymaga dla swej ważności podpisu Prezesa Rady Ministrów i właściwego ministra, którzy przez podpisanie aktu biorą zań odpowiedzialność (*Konst. art. 44*).

Prezydent Rzpltej jest zarazem najwyższym zwierzchnikiem sił zbrojnych państwa, nie może jednak sprawować naczelnego dowództwa w czasie wojny (*Konst. art. 46*).

Wyznanie rzymsko-katolickie, będące religią przeważającą większości narodu, zajmuje w państwie naczelne stanowisko wśród uprawnionych wyznań (*Konst. art. 144*).

Sądy wymierzają sprawiedliwość w imieniu Rzpltej Polskiej. Sędziowie są w sprawowaniu swego urzędu sędziowskiego niezawisli i podlegają tylko ustawom (*Konst. art. 74 i 77*). Sądy nie mają prawa badania ważności ustaw, należycie ogłoszonych (*Konst. art. 81*).

Wszyscy obywatele są równi wobec prawa. Urzędy publiczne są w równej mierze dla wszystkich dostępne na warunkach prawem przepisanych. Rzeczpospolita Polska nie uznaje przywilejów rodowych ani stanowych, jak również żadnych herbów, tytułów rodowych i innych z wyjątkiem naukowych, urzędowych i zawodowych (*Konst. art. 96*). Wszystkim obywatelom poręcza się wolność sumienia i wyznania. Żaden obywatel nie może być z powodu swego wyznania i przekonań religijnych ograniczony w prawach przysługujących innym obywatelom (*Konst. art. 111*).

Rzeczpospolita Polska uznaje wszelką własność, czy to osobistą poszczególnych obywateli, czy to zbiorową związków obywateli, instytucji, ciał samorządowych i wreszcie samego Państwa, jako jedną z najważniejszych podstaw ustroju społecznego i porządku prawnego oraz poręcza wszystkim mieszkańcom, instytucyjom i społecznościom ochronę ich mienia.

Ziemia, jako jeden z najważniejszych czynników bytu narodu i państwa, nie może być przedmiotem nieograniczonego obrotu. (*Konst. art. 99*).

Mieszkanie obywatela jest nietykalne. Naruszenie tego prawa przez wejście do mieszkania, rewizję domową i zajęcie papierów lub ruchomości, poza koniecznością wykonania zarządzeń administracyjnych, opartych na wyraźnym upoważnieniu ustawowem, może nastąpić tylko na polecenie władz sądowych, w sposób i wypadkach, ustawą przewidzianych (*Konst. art. 109*). Każdy obywatel ma wolność obrania sobie na obszarze państwa miejsca zamieszkania i pobytu, przesiedlania się i wychodźstwa, nie mniej wolność wyboru zajęcia i zarobkowania oraz przenoszenia swej własności (*Konst. art. 101*).

Każdy obywatel ma prawo swobodnego wyrażania swoich myśli i przekonań, o ile przez to nie narusza przepisów prawa (*Konst. art. 104*).

Poręcza się wolność prasy. Nie może być wprowadzona cenzura, ani system koncesyjny na wydawanie druków (*Konst. art. 105*). Tajemnica listów i innej korespondencji może być naruszona tylko w wypadkach, prawem przewidzianych. (*Konst. art. 106*). Nauka w szkołach państwowych i samorządowych jest bezpłatna (*Konst. art. 119*).

Zmiana Konstytucji może być uchwalona w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów, względnie członków Senatu (senatorów) większością dwu trzecich głosów.

Wniosek o zmianę Konstytucji winien być podpisany co najmniej przez jedną czwartą część ustawowej liczby posłów a wniesienie takiego wniosku zapowiedziane co najmniej na 15 dni. Drugi Sejm, zebrany na podstawie konstytucji uchwalonej dn. 17 marca 1921 r. może dokonać rewizji Ustawy Konstytucyjnej własną uchwałą większością 35 przy obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów. Co lat 25 po uchwaleniu Konstytucji ma być Ustawa Konstytucyjna poddana rewizji zwyczajną większością Sejmu i Senatu połączonych w tym celu w Zgromadzenie Narodowe (*Konst. art. 125*).

Majątek Polski.

Zdołano już z grubsza obliczyć, ile wynosi wogóle całe mienie, będące na ziemiach Rzeczypospolitej Polskiej. Obliczenia takie nie mogą być nigdy dokładne, to też liczone bardzo ostrożnie i naogół stosowano niskie ceny (naprzykład hek-

tar roli liczono po 1000 franków złotych, hektar lasu po 1300 franków złotych i t. d.) W ten sposób obliczono inwentarz żywy, zabudowania, zakłady przemysłowe, kopalnie, koleje żelazne i wszystko inne. Suma wartościowa wszystkiego wynosi 149 miliardów 248 milionów i 400 tysięcy franków złotych. Podzieliwszy tę sumę równo na wszystkich mieszkańców państwa, stwierdzimy, że na każdą głowę ludności przypada przeszło 5495 franków złotych, czyli że rodzina złożona z męża, żony i trojga dzieci i posiada 27,475 franków złotych w ogólnem mieniu Rzeczypospolitej Polskiej. Widzimy zatem, że majątek narodowy jest bardzo poważny więc może i powinien stanowić fundament do dalszej pracy i dorobku. Środkiem do każdego dobrobytu i bogactwa jest umiejętna praca i produkcja. Będzie zależec od tych nowych wartości, które wyprodukujemy pracą czy pomnożymy nasz dobrobyt; jeżeli będziemy dużo pracować i wytwarzać dużo nowych wartości i nasz dorobek oszczędzać, wzrośnie szybko i znacznie nasz majątek ogólny i dobrobyt powszechny.

Co nam przyniósł Rok 1923.

Kronika najciekawszych wydarzeń.

Styczeń.

- 1—15. Represje rządu przeciw obozowi narodowemu. Aresztowania, rewizje, konfiskaty.
1. Przemówienie Prez. Milleranda na przyjęciu noworocznem o konieczności wypełnienia zobowiązań traktatowych przez Niemcy, jako głównym warunku pokoju w Europie.
- 2—4. Konferencja międzysojusznicza w sprawie odszkodowań zerwana bez powzięcia definitywnych decyzji.
3. Dymisja Ministra Skarbu Jastrzębskiego. — Aresztowanie A. Nowaczyńskiego przez władze administracyjne.
5. Napad zbrojny Litwinów na pas neutralny. — Zamach na czeskiego ministra skarbu dr. Raszina.
- 9—14. Konferencja w Belwederze b. ministrów skarbu w sprawie naprawy skarbu.
11. Śmierć b. króla greckiego Konstantyna. — Zamach Litwinów na Kłajpedę. — Marsz Francuzów na Essen.
12. W. Komisarz Hacking opuszcza Gdańsk.
13. Protest Polski w sprawie Kłajpedy. — Mianowanie Władysława Grabskiego ministrem skarbu i Stefana Ossowskiego ministrem przemysłu i handlu.
15. Starcie z wojskiem francuskim w Bochum.
18. Śmierć b. premjera Al. Ribot.
20. Exposé premjera Sikorskiego w Sejmie i Senacie przyjęte dn. 23-go do wiadomości przez większość centro-lewicową.
22. Zamordowanie przez anarchistę sekretarza związku „Came-lots de Roi“ Plateau.

29. Zatwierdzenie wyroku na ś. p. E. Niewiadomskim.
31. Wykonanie wyroku śmierci na E. Niewiadomskim. — Mianowanie Mac Donalda W. Komisarzem Gdańska.

Luty.

- 3—7. Konfiskaty pism za wydrukowanie listu otwartego ś. p. E. Niewiadomskiego. — Interpelacja Zw. L.-N.
3. Zamach na premiera Stambulińskiego. — Rezolucja Rady Ligi Narodów w sprawie pasa neutralnego na Wileńszczyźnie.
6. Pogrzeb E. Niewiadomskiego.
8. Zamordowanie metropolity warszawskiego Jerzego przez archimandrytę Smaragda.
10. Synod kościoła prawosławnego w Polsce.
16. Francuska izba posłów uchwała kredyt 400 milionów franków dla Polski. — Rozpoczęcie obejmowania pasa neutralnego przez Polskę i Litwę.
17. Przyznanie Litwie Kłajpedy przez Radę Ambasadorów.
18. Obchód 450-letniej rocznicy urodzin Kopernika.

Marzec.

2. Exposé Min. Grabskiego o sanacji skarbu.
9. Wyjazd b. posła Dąbala do Moskwy.
10. Aresztowanie ks. biskupa Cieplaka
13. Litwa przyjmuje decyzję sprzymierzonych w sprawie Kłajpedy.
14. Uznanie wschodnich granic Polski przez Radę Ambasadorów.
20. Śmierć ks. arcybiskupa Bilczewskiego. — Odkrycie spisku białoruskiego.
25. Sąd Najwyższy w Moskwie wydaje wyrok śmierci na ks. arcybiskupa Cieplaka i ks. prałata Budkiewicza. — Wyrok śmierci na arc. Cieplaka i ks. Budkiewicza, zmieniony dn. 29 w stosunku do arc. Cieplaka na 10 lat więzienia.
31. Rozstrzelanie ks. prałata Budkiewicza w Butyrkach.

Kwiecień.

5. Uznanie granic wschodnich Polski przez Amerykę.
9. Zjazd Czerwonego Krzyża Europy Wschodniej w Warszawie.
10. Śmierć posła H. Radziszewskiego.
13. Marszałek Foch mianowany marszałkiem Polski.
14. Zerwanie rokowań paryskich w sprawie Kłajpedy.

15. Konferencja lozańska wznawia obrady.
17. Strajk żydowski w Warszawie. — Burzliwe zajście w Sejmie.
22. Prezydent Rzeczypospolitej wyjeżdża na Pomorze. — Odwiedza Toruń, Tczew, Starogard, Kartuzy, Gdynię, Puck.
26. Uchwały stronnictw sejmowych w sprawie utworzenia większości polskiej.

M a j.

1. Prezydent wraca z Pomorza.
2. Przyjazd Marszałka Focha do Polski.
3. Uroczysty obchód 3 Maja w obecności Marszałka Focha. — Odsłonięcie pomnika ks. J. Poniatowskiego. — Ustalenie jednolitego stanowiska odmownego Francji i Belgii wobec propozycji niemieckich w sprawie odszkodowań. Znajduje to wyraz w odpowiedzi francusko-belgijskiej na notę niemiecką.
4. Dekoracja marszałka Focha „Virtuti Militari“ i nadanie mu doktoratu honorowego un. warszawskiego. — Po odwiedzeniu Poznania, Krakowa i Lwowa (w Poznaniu otrzymuje doktorat honorowy un. poznań.) — marsz. Foch opuszcza Polskę.
9. Zerwanie przez Polskę rokowań polsko-gdańskich z powodu gwałtów policji gdańskiej. — Rada Ambasadorów notyfikuje rządowi litewskiemu odrzucenie jego decyzji w sprawie autonomji Kłajpedy.
10. Zastrzelenie Worowskiego przez Conrاديةgo w Lozannie.
13. Anglja i Włochy uznają propozycję niemieckie za niedostateczne.
16. Uchwała klubu P. S. L. za utworzeniem większości polskiej.
17. Sformowanie sejmowej większości polskiej. — Przyjazd lorda Cavana do Warszawy.
18. Katastrofalny spadek marki niemieckiej.
22. Baldwin zostaje premierem angielskim.
23. Bomby w redakcjach „Gazety Porannej“, „Gazety Warszawskiej“ i „Rzeczypospolitej“.
24. Bomba w Uniwersytecie, śmierć prof. Rom. Orzęckiego.
26. Upadek rządu jen. Sikorskiego (279 przeciw, 117 za).
28. Nominacja nowego gabinetu z posłem Witosem na czele.
29. Prośba o dymisję jen. Piłsudskiego.

Czerwiec.

- 1—6. Podróże Prezydenta Rzeczypospolitej do Łodzi, Kalisza i Poznania.

1. Exposé p. Witosa.
2. Dymisja p. Askenazego, delegata przy Lidze Narodów. — Votum zaufania w Sejmie dla nowego rządu.
3. Przybycie Sir E. Drummonda do Warszawy.
7. Nowa nota niemiecka w sprawie odszkodowań.
9. Dymisja jen. Piłsudskiego ze stanowiska szefa sztabu. — Jen. St. Haller mianowany szefem sztabu. — Obalenie rządu Stambulińskiego w Bułgarii.
11. Uniwersytet poznański nadaje doktorat honorowy R. Dmowskiemu.
13. Mianowanie jen. St. Szeptyckiego ministrem wojny.
14. Zamordowanie Stambulińskiego.
- 15—16. Prezydent Wojciechowski w Krakowie i 17 — 20 na Śląsku.
15. Wojew. Moskalewski komisarzem oszczędnościowym. — Śmierć b. min. L. Bilińskiego.
16. Rewokacja patriarchy moskiewskiego Tichona.
- 18—20. Spadek gwałtowny marki. — Zamknięcie giełdy. — Represje przeciw czarnej giełdzie.
24. Przyjazd do Warszawy królewskiej pary rumuńskiej.
27. Zamach na premiera Pasicza.
30. Ustąpienie Min. Skarbu Wł. Grabskiego.

Lipiec.

1. Nominacja p. H. Lindego na Ministra Skarbu.
7. Nowa konstytucja Rosji Sowieckiej. — Uchwały Rady Ligi Narodów w sprawie Gdańska.
8. Ogłoszenie nowego ustroju centralistycznego w Rosji.
- 9—11. Konferencja państw bałtyckich w Rydze. — Rokowania polsko-gdańskie w Genewie.
11. Okradzenie skarbcza w katedrze gnieźnieńskiej.
12. Premier Baldwin wypowiada się przeciwko okupacji Ruhry, proponuje powołanie komisji rzeczoznawców.
15. Reforma wyborcza faszystów we Włoszech przyjęta przez izbę posłów.
18. Strajk robotników w Łodzi. — Starcia z policją
23. Podpisanie układu polsko-tureckiego w Lozannie.
24. P. Osiecki ministrem reformy rolnej. — Pokój z Turcją w Lozannie.
25. Otwarcie konferencji państw Małej Ententy w Sinaia.

Sierpień.

2. Exposé min. H. Lindego. — Śmierć Prez. Hardinga w San Francisko. Władze obejmuje Coolidge.

3. Rozstrzygnięcie sprawy Klajpedy.
4. Sejm uchwała podatek majątkowy.
5. Wykrycie organizacji komunistycznej w Polsce. — Prezydent Wojciechowski w Zakopanem.
7. Katastrofalna zniżka marki niemieckiej.
12. Dymisja gabinetu dr. Cuno. — Stresseman otrzymuje misję sformowania rządu.
18. Stany Zjednoczone uzależniają swój ewentualny udział w komisji rzeczoznawców od zgody Francji na jej zwołanie.
31. Zatarg włosko-grecki.

Wrzesień.

1. Zajęcie Korfu przez wojska włoskie. — Nominacja nowych Ministrów: W. Kucharskiego ministrem skarbu, M. Szydłowskiego min. przemysłu i handlu, St. Smólskiego min. pracy.
2. Katastrofalne trzęsienie ziemi w Japonii.
- 2—4. Prezydent w Lublinie i w Puławach.
5. Drugie trzęsienie ziemi w Japonii.
9. Zakończenie zatargu włosko-greckiego. — Opinia Trybunału w Hadze w sprawie kolonistów niemieckich.
13. Zamach jen. de Rivery. — Faszyzm w Hiszpanji.
15. Mianowanie Nossowicza na ministra kolei.
16. Przyjazd kanclerza austr. ks. Seipla do Warszawy.
17. Opinia Trybunału haskiego w sprawie obywatelstwa Niemców w Polsce.
18. Zwycięstwo polskie w wyborach na Śląsku Cieszyńskim.
19. Liga Narodów rezygnuje z interwencji w sprawie Korfu.
25. Kapitulacja Niemiec w sprawie Ruhry. — Koniec biernego oporu.
27. Exposé Min. Kucharskiego. — Stan oblężenia w Bawarii. Komisarz nadzwyczajny Kahr.
28. Stan wyjątkowy w Niemczech.
29. Wybory do Rady Ligi Narodów. Wybór Benesza.

Październik.

1. Masakra w Düsseldorfie. — Otwarcie Konferencji imperjum brytyjskiego.
2. Rekonstrukcja gabinetu Stressemana.
4. Metropolita Szeptycki przyrzeka lojalność na audjencji u premiera i uzyskuje pozwolenie na powrót do Lwowa.
7. Przyjazd Hiltona Younga do Polski
9. Exposé premiera Witosa.

13. Wybuch prochowni w Cytadeli. — Odezwa Rządu. — Reichstag udziela rządowi wyjątkowych pełnomocnictw.
16. Pogrzeb ofiar zamachu w Cytadeli.
17. Votum zaufania w Sejmie dla rządu.
21. Sprowadzenie zwłok ś p. Andrzeja Zamoyskiego. — Proklamacja republiki reńskiej. — Zatarg Bawarii z Rzeszą.—
23. Strajk kolejowy.
28. Zmiany w rządzie: R. Dmowski Min. Spraw Zagran., W. Korfanty zastępcą premjera, St. Grabski Min. Oświaty, A. Chłapowski Min. rolnictwa. — Poincaré godzi się na konferencję międzynarodową w sprawie odszkodowań.
30. Exposé Min. Kucharskiego. — Wniesienie budżetu na r. 1923.

Listopad.

5. Proklamowanie strajku powszechnego w Polsce. Strajk nie udaje się.
6. Zbrodniczy zamach w Krakowie. — Walki uliczne.
8. Nieudany zamach Hittlera i Ludendorfa w Monachjum.
9. Pogrzeb ofiar zbrodniczego zamachu w Krakowie.
10. Powrót Kronprinca do Niemiec.
20. Kompromis francusko-angielski w Radzie Ambasadorów w sprawie not do Niemiec o kontroli nad rozbrojeniem i o powrocie kronprinca.
23. Dymisja gabinetu Stressemana.
25. Połączenie „Wyzwolenia“ z grupą Dąbskiego.
30. Sejm uchwała wydanie posłów Bobrowskiego i Stańczyka sądom oraz tegoż dnia ustawę o waloryzacji.

Grudzień.

6. Rada państwa niemieckiego uchwała ustawę o nadzwyczajnych pełnomocnictwach dla rządu Rzeszy. — Powzięcie opinii przez Trybunał międzynarodowy w Hadze w sprawie Jaworzyny. — Wybory do parlamentu angielskiego.
- 14 Secesja 14 posłów z PSL. „Piast“ pod przewodnictwem Bryła i Pawłowskiego.
- 15—17 Dymisja gabinetu Witosy. — Nieudana misja tworzenia rządu przez Thugutta.
17. Decyzja Rady Ligi Ambasadorów w sprawie Jaworzyny, Kłajpedy i kolonistów niemieckich.
19. Podpisanie listy nowego gabinetu, utworzonego przez Wł. Grabskiego.
21. Rząd p. Grabskiego uzyskuje votum zaufania Sejmowi.

GDZIE CO ZAŁATWIAĆ W WARSZAWIE?

Informator Stołeczny.

Władze Państwa Polskiego.

Prezydent Rzeczypospolitej.

(Belweder. Tel. Centrala).

Prezydent Rzeczypospolitej — Stanisła w Wojciechowski, wybrany dnia 20 grudnia 1922 r. na lat 7 przez Zgromadzenie Narodowe, po zgonie pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej, Gabryela Narutowicza, zmarłego 16. XII. 1922 r.

Kancelarja cywilna Prezydenta. Szef: dr. Konstanty Lenc.

Kancelarja wojskowa Prezydenta Szef: vacat.

Adjutantura generalna: Pułk. Marjan Zaruski, por. Janusz Horodacki, por. Tomasz Łaszkiwicz, rtm. Jan Skrzynecki, kpt. Adam Nebelski, por. Józef Szostak, por. Józef Makowiecki, kpt. Andrzej Meyer, por. Tad. Wirski, kpt. Emil Czerniawski.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej.

(Ul. Wiejska Nr. 4, 6, 8, Tel. Centrala).

Marszałek: *Wojciech Trąpczyński*.

Vice Marszałkowie: *ks Antoni Stychel, Jakób Bojko i Jan Woźnicki*.

Sekretarze: *Stefan Kopciński, Antoni Banaszak, Maciej Glogier i Bolesław Bielawski*.

Liczba senatorów: III.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.

(Ul. Wiejska Nr. 4, 6, 8, Tel. Centrala).

Marszałek: *Maciej Rataj*.
 Vice-Marszałkowie: *Ludwik Gdyk, Juljusz Poniatoński, Jędrzej Moraczewski, Zygmunt Seyda*.
 Sekretarze: *Stefan Sołtyk, Serwacy Niedbalski, Jan Ledwoch, Antoni Harasz, Salomon Weinzieher, Stanisław Ossowski, Kazimierz Pużak, Ludwik Waszkiewicz i August Utta*.
 Liczba posłów: 444.

Kancelarja Senatu i Sejmu.

Dyrektor Kancelarji: *Jerzy Pomykański*, podsekretarz stanu ad personam.
 Vice Dyrektorzy Kancelarji Senatu: *Zygmunt Karczewski*, Sejmu: *Henryk Pomorski*.
 Naczelnik wydziału Biura Sejmowego: *Leonard Elżanowski*.
 Sekretarz Biura Sejmowego: *Stefan Biernacki*.

Stronnictwa polityczne reprezentowane w Senacie i Sejmie.

Nr. Porz	NAZWA STRONNICTWA	Ilość członków	
		Senat	Sejm
1	Związek Ludowo-Narodowy (Zw. L. N.).	30	98
2	Chrześcijańsko-Demokratyczne . . .	8	42
3	Chrześcijańsko-Narodowe (Chr. Nar.).	9	29
4	Narodowa Partja Robotnicza (N. P. R.).	3	18
5	Polskie Stronnictwo Ludowe (P. S. L.).	16	45
6	" " " Wyzwolenie	8	48
7	" " " Klub. Lud.	1	13
8	" " " Lewica Gr. p. Bryła	—	18
9	Polska Partja Socjalistyczna (P. P. S.).	7	41
10	Chłopskie Stron. Ludowe (Chł. Str. Lud.).	—	4
11	Związek proletariatu miast i wsi (Komun.).	—	2
12	Koło żydowskie (Koł. żyd.).	12	34
13	Żydowskie stronnictwo ludowe	—	1
14	Zjednoczenie Niemieckie	5	17
15	Klub Ukraiński	6	18
16	Klub ukraińsko-włościański	—	5
17	Klub białoruski	2	10
18	Bezpartyjni	4	1
		111	444

Sejm Śląski.

(Prowincjonalny).

KATOWICE. Marszałek Sejmu: *Konstanty Wolny*.
 W Sejmie Śląskim zasiadają przedstawiciele 7 frakcji, mianowicie, licząc w porządku ilości mandatów: Bloku Narodowego (18), Polskiej Partji Socjalistycznej (18), Narodowej Partji Robotniczej (7), Niemieckiej Partji (7), Katolickiej Partji Ludowej (Katholische Volkspartei) 5, Polskiego Stronnictwa Ludowego (1) i Niemieckiej Partji Socjalistycznej (1).

Prezydjum Rady Ministrów.

(Krakowskie Przedmieście Nr. 48).

Telefon: Centrala Prezydjum Rady Ministrów.
 Prezes Rady Ministrów WŁADYSŁAW GRABSKI; Podsekretarz Stanu: Władysław Studziński; Sekretarz Prezesa Rady Ministrów: S. Hołyński, Br. Legieżyński. Wydział polityczno-prasowy: Referent prasowy dr. S. Szczerbiński; Wydział personalny i organizacyjny, Naczelnik: dr. Stefan Słęk. Wydział prawny, naczelnik, dr. Jan Tęczyn. Wydział finansowo-gospodarczy, naczelnik: Feliks Szymczak.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

(Pałac Brühlowski, ul. Wierzbowa. Tel. Centrala).

Minister: *Maurycy hr. Zamoyski* (Tel. 413-29). Vice-minister — vacat.

Gabinet Ministra i Protokół dyplomatyczny.

Dyrektor: *Stefan hr. Przeździecki*, poseł nadzwyczajny i minister pełn. (Tel. 413-26). Zastępca dyrektora *Jerzy hr. Tarnowski*. Departament polityczny: Dyrektor dr. *Stanisław Koźmiński*, (Tel. 413-75). Departament Administracyjny: dyrektor dr. *Karol Bértoni*, poseł nadzw. i minister. pełn. (Tel. 413-08). Departament konsularny: dyrektor vacat. Vice-Dyrektor — dr. *Wacław Babiński*, (Tel. 413-64).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

(Nowy Świat Nr. 69. Tel. biura inform.-podawczego Nr. 62-50, urzędnika dyżurnego Nr. 49-39).

Minister: *Władysław Sołtan*, Wojewoda Warszawski (Tel. 318-84). Podsekretarz Stanu: *Karol Olpiński*. I Departament

Ogólny: dyrektor — Tadeusz Łada (Tel. 62-16). II. Departament Administracyjny: dyrektor — dr. Tadeusz Koncki (Tel. 64-29). III. Departament bezpieczeństwa publicznego i prasy: dyrektor—A. des Loges (Tel. 63-33). Komenda Główna Policji Państwowej. Główny Komendant: Marjan Borzęcki. Zastępca Gł. Komend. Henryk Wardęski. Komenda Główna Straży Granicznej. Główny Komendant: płk. Rozeń IV. Departament samorządu: dyr. — Władysław Weissbrod. (Tel. 52-87).

Ministerstwo Skarbu.

(Rymarska Nr. 3 i 5).

Minister: Władysław Grabski. (Tel. 58-55). Podsekretarz Stanu: Bolesław Markowski. (Tel. 88-24). Departament I prezydjalny: dyrektor Stanisław Dzierżanowski (Tel. 227-44). Departament II Administracyjny: dyrektor Czechowicz. Departament III kredytowy: dyrektor Stanisław Makowiecki (Tel. 512-22). Departament IV budżetowy: dyrektor dr. Kazimierz Żaczek (Tel. 512-09). Departament V. Cel. dyrektor Waclaw Dzierżogowski (Tel. 512-31). Vice-Dyrektor: Franciszek Kutschera (Tel. 512-57). Departament VI Podatków: dyrek. dr. Herman Wiesenberg (Tel. 108-74). Departament VII opłat: dyr. Karol Łoziński (Tel. 512-20). Departament VIII Akcyy i monopolów: dyrektor Głowacki (Tel. 512-21).

Urzędy podległe Ministerstwu Skarbu.

Główny Urząd Kasowy: dyrektor — Roman Czauderna (Tel. 68-54). Centralna Kasa Państwowa: (Rymarska 5). Naczelnik — Aleksander Marozewicz (512-48). Generalna Dyrekcja Monopoli Tytoniowego Dyrektor: Bełza-Ostrowski, zastępca dr. Kreutz (Tel. 75-41-88-77).

Ministerstwo Spraw Wojskowych.

(Zamek królewski — Plac Zamkowy).

Kierownik ministerstwa: gen. Kazimierz Sosnkowski (Tel. 150-01). Podsekretarz Stanu Jan Waygert (Tel. 169-26) Sztab generalny (Plac Saski Nr. 3. (Tel. 402-40). Szef, jen. Stanisław Haller, zastępca jen. Józef Rybak.

Departamenty :

I. Piechoty (b. pałac Mostowskich): Szef, jen. bryg Stanisław Wróblewski. II Jazdy (b. pałac Mostowskich): Szef: płk.

Eugenjusz Ślaski. III. Artylerji i uzbrojenia (b. pałac Mostowskich): Szef: jen. bryg. Kazimierz Dzierżanowski. IV. Żegluga powietrznej (Mokotów, port lotniczy): Szef: jen. bryg. Franciszek Levenque. V. Inżynierji (b. pałac Mostowskich) Szef: płk. Mieczysław Dąbkowski. VI. Wojsk Technicznych (ul. Przejazd 10) Szef: jen. bryg. Czesław Rybiński. VII. Intendensury (Nalewki 4. Tel. 297-30, 297-35): Szef: jen. bryg. Władysław Hubischta. VIII. Sanitarny (b. pałac Mostowskich) Szef: jen. bryg. Franciszek Zwierzchowski. IX. Sprawiedliwości (Plac Saski) Szef: jen. bryg. Aleksander Pik. X. Spraw poboru (ul. Królewska, 35) Szef: jen. bryg Władysław Hubischta. XI Spraw morskich (ul. Chałubińskiego 3) Szef: vice-admirał Kazimierz Porębski.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu.

(ul. Elektoralna 2, Tel. od 312-45 do 312-49)

Minister: Inżynier Józef Kiedroń (Telefon 412-00). Szef Sekcji ad personam: August Dobiecki. Departament I Ogólny: dyrektor inż. Władysław Malangiewicz (Tel. 412-02). Departament II Górniczo-Hutniczy: dyrektor Stanisław Świętochowski (Tel. 412-15). Departament III Przemysłowy: dyrektor inż. Julian Dąbrowski (Tel. 412-08) Departament IV Handlowy, dyrektor inż. Henryk Tennenbaum (Tel. 412-09). Departament V. Marynarki Handlowej, dyrektor Gabrjel Chrzanowski. Departament VI do spraw Śląskich: vacat.

Ministerstwo Sprawiedliwości.

(ul. Długa Nr. 7. Tel. 114-61).

Minister: Włodzimierz Wyganowski (Tel. 28-67). Podsekretarz Stanu: vacat. Departament I Ustawodawczy: Dyrektor — Władysław Müller (Tel. 29-67). Departament II Administracyjny: Dyrektor — Władysław Augustynowicz (Tel. 28-06). Departament III: dyrektor — vacat. Departament IV Więzienny Dyrektor: Jan Zakrzewski (Tel. 319-81).

Ministerstwo Kolei Żelaznych.

(Nowy-Świat Nr. 14. Tel. Centrala).

Minister: Inżynier Kazimierz Tyszka Podsekretarz Stanu: inż. Julian Eberhardt. Inspektor przy Ministrze: Józef Śniechowski. Biuro prezydjalne: Szef: — dr. Adam Gałęcki. Zastępca Szefa: Stanisław Dziekoński. Departament I Administracyjny: dyrektor — dr. Ignacy Wróbel. Zastępca dyrektora: dr. Józef Hojny. Departament II Finansowy: dyrektor — dr. Leopold

Starzewski. Departament III Przewozowo-taryfowo: dyrektor — Stanisław Kułakowski. Departament IV Ruchu: dyrektor—inż. Witold Czapski. Departament V Budowy i utrzymania kolei: dyrektor inż. Józef Mrozowski. Departament VI Mechaniczny i zasobów: dyrektor — inż. Henryk Suchanek.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.
(Bagatela, 12. Tel. 311-62 i 311-63.)

Minister: Dr. Bolesław Miklaszewski (150-31). Podsekretarz Stanu: Tadeusz Łopuszański (Tel. 190-26). Departament Szkolnictwa Powszechnego: dyrektor — Władysław Złobicki (Tel. 238-35). Departament Szkolnictwa Średniego: dyrektor — (pełn. obow.) dr. Zygmunt Zagórowski (Tel. 238-85). Departament Szkolnictwa Zawodowego: dyrektor — Mieczysław Jarniński (Tel. 43-93). Departament Nauk i Szkół Wyższych (ul. Szopena 1), Dyrektor — (pełn. ob.) dr. Ludwik Jaxa Bykowski (Tel. 51-88). Departament Wyznań (al. Ujazdowska 37) dyrektor — dr. Stanisław Piekarski (Tel. 144-40). Departament Sztuki (ul. Nowogrodzka 21), dyrektor—Jan Skotnicki (Tel. 50-23),

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej.

(Plac Dąbrowskiego 1, biuro informacyjne Tel. 316-34).

Minister: Ludwik Darowski (Tel. 319-12). Podsekretarz Stanu: Gustaw Simon (Tel. 910-56). Departament I Administracyjny: dyrektor Kazimierz Tołłoczko (Tel. 53-71). Departament II Ochrony pracy: Kierownik D-tu i Główny Inspektor Pracy Marja Bohdan Klott de Heidenfeld (Tel. 19-67). Departament III Ubezpieczeń Społecznych (kolonja Staszica, ul. Nowowiejska 27-c) — dyrektor: dr. Stanisław Jurkiewicz (Telefon 27-87). Departament IV Opieki Społecznej (kolonja Staszica, ul. Nowowiejska 27-c) dyr.: Tadeusz Szubartowicz (Tel. 96-72).

Urząd Emigracyjny przy Ministerstwie Pracy i Opieki Społ.
(Królewska 23).

Dyrektor Urzędu: Stanisław Gawroński (Tel. 79-34).

Ministerstwo Robót Publicznych.

(ul. Kredytowa 9. Tel. ogólny 48-73).

Kierownik Ministerstwa. Inżyn. Mieczysław Rybczyński (Tel. 103-18). Podsekretarz Stanu vacat. (Tel. 59-09). Depar-

tament I Administracyjny: dyrektor — inż. Józef Opolski (Tel. 153-12). Departament II Wodny: dyrektor — inż. Adam Różański (Tel. 282-33). Departament III Budowlany: dyrektor — inż. Konstanty Jakimowicz (Tel. 234-02). Departament IV Drogowy: dyrektor — inż. Melchior Nestorowicz (Tel. 81-18). Generalna Dyrekcja Odbudowy: prezes — inż. Stanisław Kruk (Tel. 314-38). Generalna Dyrekcja Regulacji rzek żeglownych: zast. prezesa — inż. Roman Ingarden (Tel. 26-60).

Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

(Senatorska, 15. Tel. 184-37 centr. miejsc.)

Minister: Stanisław Janicki (Tel. 39-03). Podsekretarz Stanu: dr. Józef Raczyński (Tel. 39-11). Departament I Ogólny: dyrektor Feliks Ubysz (Tel. 39-11). Departament II Rolnictwa: dyrektor Stanisław Leśniowski (Tel. 39-06). Departament III Leśnictwa: dyrektor Jan Miklaszewski (Tel. 39-10). Departament IV Weterynaryjny: dyrektor dr. Mieczysław Dalkiewicz (Tel. 39-24). Departament V Rybacki: dyrektor vacat. Państwowy Instytut Meteorologiczny (Nowy Świat 27. Tel. 65-02) Dyrektor: Władysław Gorczyński. Zarząd Stadnin Państwowych (Krak. Przedmieście 32. Tel. 92-16). Dyr.: Ferdynand Jurjewicz.

Ministerstwo Reform Rolnych.

(Plac Dąbrowskiego, 5. Biur. inform. 60:95).

Minister: Prof. Zdzisław Ludkiewicz (Tel. 83-74). Departament Administracyjny: Dyr. Józef Radwan (Tel. 59-37). Departament Urządzeń Rolnych—dyrektor Zdzisław Czałbowski (Tel. 91-41). Departament Techniczny: dyrektor—Karol Kasiński (Tel. 58-96).

Wydział finansowy.

(Podległy bezpośrednio Ministrowi).

Naczelnik: Alfred Okołowicz (Tel. 317-44).

Najwyższa Izba Kontroli Państwowej.

(ul. Żórawia 44. Tel. od 505-73 do 505-75 i od 505-77 do 505-80).

Prezes: Jan Żarnowski (w randze Ministra) (Tel. 315-76). Vice-Prezesi: Józef Nentwig (Tel. 5-41). Józef Weychert (Tel. 315-74). Departament I: dyrektor — dr. Franciszek Niewiadomski (Tel. 79-54). Zastępca dyrektora: Władysław Wilczyński (Tel. 10-84). Departament II: Dyrektor — Zenobjusz Ruggiewicz (Tel. 88-65). Departament III: Dyrektor — inż. Jan Furuholm (Tel. 88-62). Departament IV: (ul. Daniłowiczowska 18. Tel. 54-68). Dyrektor: Tadeusz Mierzyński (Tel. 52-08).

Poselstwa Zagraniczne w Warszawie.

Stolica Apostolska (Książęca, 21. Tel. 319-57) msgr. Laurent Lauri, arcyb. Efezu, Nuncjusz apostolski, — msgr. Karol Chiarlo, audytor nuncjatury, ks. Jan Baptysta Montini, attaché nuncjatury.

Ameryka Stany Zjednoczone (Senatorska 37. Tel. 310-36, 310-39, 17-59) Hon. Hugh Gibson poseł nadz. i min. pełn., Pierre de L. Boal, 2-gi sekr. leg., — Fryderyk P. Hibbard, 3-ci sekr. leg., — mjr. C. B. Moore, attaché wojsk, Elbert Baldwin, zast. attaché handl.

Austrja (Koszykowa 11-b. Tel. 64-96) Mikołaj Post, poseł nadz. i min. pełn., — Walter Haas, radca posel., — Jan Huyn, attaché leg.

Belgja (Hotel Europejski 145 Tel. 150-30) Bernard de l'Escaille poseł nadz. i min. pełn., — Józef de Nèeff radca posel., Gustaw Coune, attaché leg., — mjr. Massart, attaché wojsk.

Brazylja Stany Zjedn. (Al Róż 4. Tel. 91-13) Alcybiades Pocanha, pos. nadzw. i min. pełn., — Moniz Gordilho, 1 sekr. leg.

Bugaria (Hotel Bristol) Mikołaj Wantbzeff, chargé d'affaires ad int.

Chili (Al. Ujazdowska 41) Carlos Munoz Hurtado, chargé d'affaires.

Czechosłowacja (Moniuszki I-a. Tel. 26-24, 4-20) Prokop Maxa poseł nadz. i min. pełn. (nieobecny), Emil Miler, radca, poseł, chargé d'affaires ad int., dr. Włodzimierz Visek, attaché, Wiktor Bayer, vice konsul, — gen. Kamil Holy, attaché wojsk., Franciszek Velechovsky vice kons., attaché handl.

Danja (Piękna 10. Tel. 32-61, 26-92) Niels Peter Arnstedt, poseł nadz. i min. pełn., — Jan Wilhelm Eickhof, sekr. leg.

Estonja (Al. Ujazdowska 19/4. Tel. 238-18) Oskar Opik, chargé d'affaires ad int., — płk. Konrad Ernst, sekretarz leg. i attaché wojsk.

Finlandja (Plac Napoleona 3. Tel. 164-52) Eryk Ehrström, poseł nadzw. i min. pełn., — płk. Konrad Ernst, sekretarz leg. i attaché wojsk.

Francja (Al. Ujazdowska 31. Tel. 21-50) Andrzej de Panafieu, poseł nadz. i min. pełn., — bar. Prosper de Barante, radca ambasady, — Wincenty de Vilmorin, 2-gi sekr. amb., Grandin de l'Eprevier, 3-ci sekr. amb., — de Bercegol de Lile attaché amb., Wilhelm hr. de Gontaut Biron, attaché handlowy (biuro Foksal, 11. Tel. 186-82).

Grecja (Al. Ujazdowska, 49. Tel. 116) minister Mikołaj Xydakis, chargé d'affaires. — Konstanty Vatikioty, sekr. leg., chargé d'affaires ad int., — J. Bouboulis, attaché.

Hiszpanja (Foksal, 16. Tel. 111-44). Francisco Gutierrez de Agüera, poseł nadz. i min. pełn., ambasador Jego Katolickiej Mości. — Gines Vidal y Saura, 1-szy sekr. leg., — Francisco Trivino y Sanchez, 3-ci sekr. leg., — Kazimierz Granzow de la Cerda (Kancelarja, Hotel „Bristol“ p. nr. 409).

Holandja (Senatorska, 10. Tel. 78-60; kancelarja: Czackiego 9. Tel. 220-57) bar. van Asbeck, poseł nadz. i min. pełn., — dr. H. I. van Son, sekretarz leg.

Japonja (Foksal, 10. Tel. 14-73). Toshitsune Kawakami, poseł nadz. i min. pełn. (nieobecny), — Morikazu Ida, chargé d'affaires ad int., 1-szy sekr. leg., — Seigo Sasaki, sekr. leg., — Funao Miyakawa, sekr. leg., — Nobus Tanaka, sekr. leg., — mjr. Naosaburo Okabe, attaché wojsk., — kpt. fregaty Keu-ichi Skenaka w misji morskiej.

Jugosławja (Smolna, 9. Tel. 130-10) Jewrem Simitch, poseł nadz. i min. pełn., — Dymitry Grouptchevitch, 1-szy sekr. sekr. leg., — Aleksander Protitch, attaché, — Dragoch Dragotinovitch, attaché.

Łotwa (Hotel Europejski, kancelarja Jasna, 17. Tel. 73-49) Marcin Nuksa, poseł nadz. i min. pełn., — Karlis Freeimans 1-szy sekr. leg., — Feliks Donass, 2-gi sekr. leg., — płk. Osvalds Fogelmans attaché wojsk.

Niemcy (Piękna, 17. Tel. 183-04, 183-74) Ulryk Rauscher, poseł nadz. i min. pełn., — dr. Benndorf, radca posel., hr. v. Dönhoff-Krafftshagen, radca posel., dr. Michel Jussuf Sayur, sekr. leg., — dr. Duiters, sekret. leg., — bar. Behr, attaché handl. — Wilm Stein, vice konsul, attaché leg.

Norwegja (Krakow. Przedmieście, 15. Tel. 174-15) Samuel Eyde, poseł nadz. i min. pełn. (nieobecny) — Reidar Kildal, 1-szy sekr. leg., chargé d'affaires ad int., — Tryggve Holthe, attaché.

Portugalja (Hotel „Bristol“) Vasco de Ouevedo, poseł nadz. i min. pełn. (nieobecny).

Rosja (Hotel Rzymski. Tel. 106-86) Leonid Obolenski, poseł nadzw. i min. pełn., — Konstanty Ligskij, chargé d'affaires konsularny, attaché legacyjny.

Rumunja (Wiejska, 10. Tel. 27-07) Aleksander G. Floresco, poseł nadzw. i min. pełn., — Konstanty Łaptew, 1-szy sekr. leg., Georges Trajan Gallin, konsul, attaché leg., — płk. Konstanty Trandafiresco, attaché wojsk.

Szwajcaria (Nowo-Senatorska, 2/12. Telef. 54-55) Hans Pfyffer d'Altischofen, poseł nadzw. i min. pełn., John L. Gignoux, 1-szy sekr. leg.

Szwecja (Kredytowa, 3. Tel. 82-55. Kancelarja ul. Ossolińskich, 4. Tel. 16 00) M. C. d'Anckarsvärd, poseł. nadz. i min. pełn., — Nils Rettig, 2-gi sekr. leg.—plk. Lovén, attaché wojsk.

Ukraina Hotel „Victoria“ . Tel. 110-93) Olelko Szumskij, przedstawiciel pełnomocny — Hryćko Ressidowskij, 1-szy sekr. Michajło Lebediniec, chargé des affaires konsularny.

Urugwaj (Wiedeń, Hotel Kranz, Neu Markt) Luis Garabelli, poseł nadz. i min. pełn.

Węgry (Zielna 48, kancelarja Służewska 5. Tel. 315-52, 317-84) bar. Gabor Apor radca poseł., chargé d'affaires ad int., — Ernest de Náuassy Megay, radca poseł, Władysław de Hertelendy, attaché leg.

Wielka Brytania (Nowy-Świat, 18. Tel. 19-91, 54-00) Sir William Grenfell Max Muller, poseł nadz. i min. pełn., — Leeper, 1-szy sekr. leg., — kom. E. B. C. Dickens, attaché morski (Paryż, poseł. Wielkiej Brytanji) — plk. E. Clayton attaché wojsk., Richard Kimens, 1-szy sekr. handl., — Patrick S. Scrivener, 3-ci sekr. leg., — H. L. Farquhar, 3-ci sekr. leg., Charles Baring, attaché leg. — G. H. Johstone, attaché leg. — Frank Savery, konsul, zaliczony do poseł., F. C. Derbyshire, urzęd. kontr. pasp.

Włochy (Plac Dąbrowskiego 6. Tel. 19-15, 19-05) Francesco Tommasini poseł nadz. i min. pełn.—Ugo Cafiero, 1-szy sekr. leg., — hr. de Ponballi di Montorio, sekr. leg., — plk. Giuseppe Ivaldi, attaché wojsk., — kpt. Vezio Mezzena, attaché leg. Antonio Menotti Corvi, attaché handl.

KONSULATY.

W Warszawie :

Ameryka St. Zjedn. (Jasna, 11. Tel. 178-40) Leon I. Keena, kons. jlny,—L. A. Gourley, kons., Monroe H. Kline, vice kons., William Perkins, vice kons. — R. Y. Jarvis, vice kons.,—William L. Hurley, vice-kons.

Argentyna, (Senatorska 29. Telefon 99-48) André José Wallace, kons. jlny.

Brazylja (Wilcza 44. Tel. 135-00) Władysław Rupniewski, kons. honor.; — Zygmunt Kieszkowski, vice kons. honor.

Costa Rica: Józef Michalski Wodziwodzki, konsul honor.

Czechosłowacja (Wielka, 33. Tel 79-70; biuro handlowe i paszportowe Złota, 4. Tel. 281-94) Konsulat przy poselstwie. **Francja** (Al. Róż, 2. Tel. 169-73) Arquié, kons, Cugnot, vice konsul.

Grecja (Hotel „Bristo“1) konsulat przy poselstwie.

Hiszpanja (Hotel Bristol) Mariano Pabregas y Sotelo, kons., Wilczyński, vice kons. hon.

Holandja (Czackiego, 9. Tel. 220-57) P. C. G. Peereboom.

Japonja (Foksal, 10) konsul. przy poselstwie.

Jugosławja (Smolna, 9. Tel. 130 10) kons. przy poselstwie.

Łotwa (Fredry, 12. Tel. 73 48) konsulat przy poselstwie.

Meksyk (Królewska, 27. Tel. 105-65) bar. Max Rabusson, konsul honor.

Niemcy (Żórawia, 42. Tel. 147-12) konsul. przy poselstwie.

Nikaragua (Moniuszki, 11. Tel. 6-74). Izydor Brenning, kons. jlny honor.

Norwegja (Hipoteczna, 1. Tel. 301-00, 301-01) Spiess, kons. honor., — Krzyżański, vice konsul honorowy.

Persja Mirza Minettolach Chan, kons. jlny honorowy.

Portugalja (Ś-to Krzyska, 28) bar. Lesser, kons. honor.

Rumunja (Wiejska, 10) konsul przy poselstwie.

Szwecja (Zielna, 37., Tel. 24-60) Józef Dangiell, kons. honor.

Wielka Brytania (Al. Jerozolimska, 93. Tel. 222-53) Frank Savery, kons.—G. D. C. Wilton, vice kons.

Włochy (Krakowskie Przedm. 32) kons. przy poselstwie.

W Krakowie:

Austria Alfred Schwinner, kons

Czechosłowacja Józef Sedivy, kons.

Niemcy bar. von Hahn, kons.

Węgry Stefan Reviczki, kons.

Włochy P. E. Giusti, vice kons.

W Poznaniu:

Czechosłowacja dr. Jan Głós kons.

Francja Georges Dufort, kons.

Niemcy Georg Stobbe, kons. jlny.

Szwecja Wiktor Zabłocki, kons. honor.

Wielka Brytania Robert Mackenzie Buchan vice konsul.

We Lwowie:

Austrja Klemens Wlindner, kons.

Belgja Désiré Spitaels, kons. honor.

Brazylja Stanisław Henryk Kieszkowski, vice kons. honor.
Józef Kieszkowski, vice konsul hon.

Czechosłowacja Franciszek Stilip, kons.

Francja Wilhelm Anastazy Vautier, kons.

Holandja dr. Kazimierz Witkowski, kons. hon.

W. Brytanja plk. I. I. Whitehead, vice kons.

W Łodzi:

Belgja F. Chapuis, vice kons.

Francja Albert Marsy, agent kons. hon.

Holandja T. H. B. Teepe, vice kons. hon.

Niemcy Hoffman-Fölkersamb, kons.

Włochy bar. Umberto Tanfani di Montalto konsul.

W Toruniu:

Francja Bronisław Hozakowski, ag. kons. hon.

Niemcy Jan Traben, kons.

W Katowicach:

Francja Mongendre, kons.

Niemcy Wolfgang Frank, kons. jlny.

W Borysławiu:

W. Brytanja Harold W. R. Wright, vice kons.

W Cieszynie:

Czechosłowacja Georges Zedwitz, vice kons.

W Gdańsku:

Ameryka St. Zjedn. Edward Karol Kemp, konsul.

Argentyna Jorge Ibarra Garcia, kons. jlny.

Belgja Walcke, kons.

Brazylja Carlos Riberro de Faria, kons.

Danja Harald Koch, kons. jlny., Teodor West, vice kons.

Estonja Witold Kukowski, kons. honor.

Finlandja Ragner Nordström, vice kons.

Francja Edward Hipolit Aleksander Gerardin, kons.

Grecja Henryk Haber, kons. hon.

Gwatemala Antoni Wiatrak, kons. hon.

Hiszpanja Juan de Dios Egea y Gonzalez, konsul.

Holandja G. H. Brinckman, kons. honor.

Japonja Morikazu Ida, kons.

Łotwa Karol Kunkiewicz, kons.

Niemcy Herbert von Dirksen, kons. jlny.

Norwegja Sigurd Owsin, kons.

Portugalja Leon Neuman, kons. honor.

Szwecja Emil Behnke, kons.

Węgry Georg Gronau, kons. honor.

W Brytanja Basil Homfray Fry, kons.

Włochy Paolo Bertanzi, konsul.

Informator Płocki.

Duchowieństwo Rzymsko-Katolickie.

Biskup Płocki.

Biskup diecezjalny J. E. Ks. ANTONI JULJAN NOWOWIEJSKI M. Ś. T., Asystent Tronu Papieskiego.

Biskup-sufragan J. E. Ks. ADOLF PIOTR SZELAŻEK Dr. Ś. T., zamieszkuje w Warszawie, jako szef wydziału katol. przy Ministerstwie W. R i O. P.

Kapituła Bazyliki Katedralnej.

Pralaci: Pepózyt ks. Wincenty Petrykowski M. Ś. T., Archidjakon ks. Piotr Borniński M. Ś. T., Dziekan ks. Biskup Szelażek, Scholastyk ks. Tomasz Kowalewski.

Kanonicy gremjalni: Kantor ks. Piotr Dmochowski K. Ś. T., Kustosz ks. Ignacy Lasocki Dr. Pr. prałat JŚw., Penitencjarz ks. Ludwik Wilkoński, prałat JŚw., Teolog ks. Aleksander Rzewnicki, prałat JŚw., ks. Adam Pęski K. Ś. T., ks. Adolf Modzelewski Dr. Fil. proboszcz płocki, ks. Antoni Smoliński, ks. Kajetan Śmiechowski.

Kanonicy nadliczbowi: ks. Franciszek Klimkiewicz M. Ś. T., ks. Józef Michalak M. Ś. T., ks. Kazimierz Targowski, szambelan JŚw.

Prokurator kapituły ks. L. Wilkoński.

Kurja Diecezjalna.

Wikariusz Jeneralny: ks. infułat Petrykowski, protonotariusz apostolski.

Kanclerz Kurji: ks. kan. K. Targowski.

Vice-kanclerz: ks. Wacław Jezusek Dr. Pr.

Officjum dla spraw kultu rel. i wizytac. Radca: ks. kan. Adam Pęski.

Kierow. spraw muz. ks. Józef Antoniak, kan. k. Pułt., dyrektor chóru kat. i szkoły organistowskiej.

Kierow. spraw architekt. i sztuki kość, ks. Aleksander Dmochowski.

Officjum dla spraw karności duchow. i świeck.: Radca ks. Stanisław Figielski, Dr. Ś. T., prałat JŚw.

Sąd Duchowny.

Oficjał ks. prałat Petrykowski.

Sędziowie prosynod.: ks. prałat Borniński, ks. prałat Rzewnicki, ks. prałat Kowalewski, ks. prałat Wilkoński, ks. kan. Klimkiewicz, ks. kan. Michalak.

Audytors sąd: ks. kan. Pęski.

Obrońca sakr. małż.: ks. Stefan Walczykiewicz Dr. F. i T.

Notariusz sąd: ks. dr. Wacław Jezusek.

Adwokaci konsystorscy.

1) Stefan Baliński, 2) Ryszard Żółtowski, 3) Marek Zygmunt Kozielski.

Rada Admin. diec. do spraw maj. kościelnego.

Przewodniczący: J. E. ks. Biskup diecezjalny.

Członkowie: ks. kan. A. Smoliński, ks. kan. Fr. Klimkiewicz, i ks. prałat St. Figielski.

Sekretarze gener. do spraw społecznych.

Ks. J. Strojnowski, kan. k. Pułt., ks. Henr. Lipka, ks. Ign. Krajewski, komisarz do spraw Różań., proboszcz w Wólce Mławskiej.

Dziekani dekanatów.

1. Ciechanowskiego, ks. Remigjusz Jankowski, kan. k. Pł.
2. Czyżewskiego, ks. Marjan Kowalski, szamb. JŚw.
3. Lipnowskiego, ks. Michał Sawicki, kan. k. Pułt.

4. Makowskiego, ks. Józef Michnikowski, szamb. JŚw.
5. Mazowieckiego, ks. Al. Pokrzywnicki, kan. k. Pułt.
6. Mławskiego, ks. Ludwik Sokolik, kan. k. Pułtuski.
7. Nasielskiego, ks. Stanisław Pujdo, K. Ś. T. kan. k. Pułt.
8. Ostrołęckiego, ks. Wł. Serejko, Lic. Ś. T. kan. k. Pułt.
9. Ostrowskiego, ks. Adam Koszutowski, szamb. JŚw.
10. Płockiego, ks. Wł. Kamiński, proboszcz w Bielsku.
11. Płońskiego, ks. Jozefat Brzeski, kan. k. Pułt.
12. Przasnyskiego, ks. Józef Pichut, kan. k. Pułt.
13. Pułtuskiego, ks. Jan Gęsty prałat kol. Pułt.
14. Raciążskiego, ks. Jan Zaremba, prob. w Raciążu.
15. Rypińskiego, ks. Stan. Gogolewski, kan. k. Pułt.
16. Sierpeckiego, ks. Wincenty Chabowski, kan. k. Pułt.
17. Wyszowskiego, ks. Wiktor Mieczkowski, kan. k. Pułt.
18. Wyszogrodzkiego, ks. Tomasz Skowroński, kan. k. Pułt.
19. Żuromińskiego, ks. Ignacy Staniaszko, kan. k. Pułt.

Parafia r.-k. Płocka.

Proboszcz ks. Adolf Modzelewski, kan. katedralny.

Ks. ks. Wikariusze: ks. Władysław Smoleński i ks. Stanisław Maciątek.

Kancelarja parafjalna mieści się w plebanji obok kościoła Farnego. Otwarta jest codziennie w dni powszednie od g. 10-ej rano do 2-ej po południu, w soboty i po niesporach na przyjmowanie zapowiedzi. W niedziele i święta otwartą jest o godz. 2-ej po południu (jeżeli nie wypadnie eksporta) w celu litylko spisywania aktów urodzeń dzieci przynoszonych do chrztu.

Przy Farze są bractwa: Bractwo Różańcowe (starszy brat Filip Pawłowski); Bractwo Najśw. Sakramentu (filja arcybractwa kościoła Katedralnego). Bractwo Trzeźwości; Trzeci zakon św. Franciszka i Apostolstwo modlitwy ku czci Najśw. Serca P. Jezusa wraz z dziełem poświęcania rodzin Sercu P. Jezusa.

Inne kościoły i kaplice publiczne w Płocku.

1. Kościół katedralny. Prokurator kapituły, ks. prał. Wilkoński. Dyrektor chóru ks. k. J. Antoniak Vice-kustosz ks. R. Fronczak.
2. Kościół po-reformacki. Zarządza Rektor i profesorowie seminarjum.
3. Kościół garnizonowy. Kapelan gar. ks. F. Słonicki.
4. Kaplica na Stanisławówce, Rektor ks. prałat Lasocki.
5. Kaplica w szpitalu św. Trójcy, kapelan ks. J. Malinowski.
6. Kaplica w szpitalu św. Aleksego, kap. ks. M. Felicki.

7. Kaplica w więzieniu, kap. ks. Wł. Mąkowski.
8. Kaplica w zakładzie Anioła Stróża, kap. ks. kan. Z. Ordon.
9. Kaplica w II gimn. męsk., kap. ks. prefekt Godlewski.
10. Kaplica w Zakładzie św. Józefa SS. Pasjonistek.

Seminarjum Duchowne.

(Płock, Ostatnia, gmach własny).

Dawniej diecezja Płocka miała dwa seminarja: jedno w Pułtusk, założone w 1595 r. przez biskupa W. Baranowskiego, drugie w Płocku, założone w 1710 r. przez biskupa Ludwika Załuskiego. Połączył je w jedno Płockie w 1865 r. biskup W. Popiel. Obecnie seminarjum obejmuje 5-letni kurs studjów filozoficznych i teologicznych. Przygotowaniem do niego jest liceum im. św. Stanisława Kostki, utworzone przez biskupa A. Nowowiejskiego; jest to gimnazjum klasyczne kategorii A (z pełnemi prawami państwowemi), posiada klasy od czwartej do 8 ej włącznie. Oba zakłady zaopatrzone są w kaplice, muzea naukowe, wzorowy gabinet fizyczny i przyrodniczy, obserwatorium astronomiczne, sale wykładowe i rekreacyjne. Biblioteka seminaryjska liczy przeszło 13 tys. dzieł, przeszło 23 tys. tomów, w tem przeszło 240 druków z w. XV t. j. inkunabułów. — Alumnów w seminarjum jest obecnie 42, liceistów zaś 107.

Rektor seminarjum i dyrektor liceum:

Ks. prałat Piotr Borniński, M. Ś. T.

Profesorowie seminarjum i liceum:

1. Ks. kan. Stefan Walczykiewicz dr. filozofji i teologii, inspektor seminarjum; 2. ks. Piotr Kontecki M. Ś. T., inspektor liceum; 3. ks. Józef Sobociński, prefekt liceum; 4. ks. Leon Wetmański M. Ś. T., ojciec duchowny; 5. ks. Wład. Mąkowski, bibliotekarz; 6. ks. kan. Józef Michalak, M. Ś. T.; 7. ks. kan. Fr. Klimkiewicz M. Ś. T.; 8. ks. kan. Jakób Wójcicki M. Ś. T.; 9. ks. Bol. Strzeszewski dr. filozofji; 10. ks. kan. Feliks Słonicki M. Ś. T.; 11. ks. kan. Józef Antoniak; 12. ks. prałat Tomasz Kowalewski; 13. ks. Antoni Jagłowski K. Ś. T.; 14. ks. Marjan Felicki; 15. ks. Jan Pruski; 16. ks. Wacław Jezusek dr. Prawa; 17. ks. Aleksander Dmochowski; 18. P. inż. Zygmunt Andrzejewski; 19. P. prof. Henryk Pniewski; 20. P. prof. Bolesław Woźniak.

Prokurator seminarjum i liceum:

Ks. Henryk Kamiński.

Prefekci w szkołach płockich.

1. Ks. prałat Figielski, Dr. Teol. w semin. naucz. męskim.
2. Ks. Stanisław Jaźwiński M. Ś. T. kan. k. Płock., w sem. żeńsk. i szkol. handlowej.
3. Ks. Henryk Godlewski M. Ś. T. kan. k. Pułt., w II gimn. męskim.
4. Ks. Leon Goszczycki w I gimn. męskim.
5. Ks. Bronisław Artke w I gimn. żeńskim.
6. Ks. Józef Malinowski w szkołach powsz. żeńskich.
7. Ks. Roman Fronczak w szkołach powsz. męskich.
8. Ks. Aleks. Dmochowski w szkołach pow. męskich.

Władze, Urzędy i Instytucje Państwowe.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Starostwo.

(Płock, Kolegjalna, 15, gmach państwowy).

Władze administracyjne na terenie naszego powiatu wykonuje od czasu powstania Niepodległego Państwa Polskiego specjalny urząd państwowy p. n. Starostwo Płockie. Początkowo na czele powiatu stali t. zw. Komisarze Rządu. Byli nimi: Kazimierz Dziewanowski i Antoni Michalski; następcy ich nosili już nazwy starostów. Kolejno stanowiska te piastowali pp. Tomasz Kujawski, Stanisław Sulikowski, Franciszek Morawski i Wacław Podwiński

Obecnie władzę w Starostwie Płockim sprawują:

Starosta: **Józef Boxa.**

Zastępca Starosty: **Mikołaj Godlewski.**

Starostwo dzieli się na działy referatowe i dział kancelaryjny.

Na czele działów referatowych stoi Starosta wzgl. jego zastępca.

Na czele Działu kancelaryjnego stoi Naczelnik kanc., który podlega służbowo Staroście.

Działy referatowe:

- I. Bezpieczeństwa Publicznego p. Godlewski Mikołaj, do pomocy ref. Wincenty Górecki i sekr. Ludwik Trzebuchowski.
- II. Budżetowo-Gospodarczy, L. Sobota.
- III. Wojskowy ref. Rajmund Borszewski.
- IV. Rolny, (pozwolenia na broń i polowania) prowadzi p. Ludwik Tabęcki.
- V. Administr. karny p. ref. Jan Sucharski.
- VI. Wyznaniowy p. ref. Wład Staszewski.
- VII. Kultura i Sztuka p. ref. Wład Staszewski.
- VIII. Samorządowy p. ref. Wład Staszewski.
- IX. Sanitarно-Lek. p. dr. Bron. Mazowiecki, pom. Lek. p. dr. Józef Żenczykowski.
- X. Zarząd majątków państwowych (zlikwidowany—sprawy bieżące prowadzi p. ref. Górecki).
- XI. Weterynaryjny p. lek. weter. Kazimierz Bachużewski
- XII. Aprowizacyjny p. ref. Wład Staszewski.
- XIII. Przemysłowy p. ref. Wincenty Górecki.
- XIV. Pracy i Opieki Społecznej p. ref. W. Górecki.
- XV. Robót Publicznych Architekt pow. inż. Antoni Wł. Kowalski; technik budowlany: Jerzy Relic.
- XVI. Dział Kancelaryjny a) Biuro Podawcze, b) Dziennik, c) Składnica akt i d) Ekspedytura. Naczelnik kanc. Ludwik Sobota.

Komenda P. P. powiatu Płockiego.

(Płock, Starostwo, Kolegjalna, 15).

Komenda Policji Państwowej powiatu Płockiego w Płocku zorganizowana w listopadzie 1918 r. mieści się w Gmachu Starostwa. Komendant: Popławski Adam (tel. № 90); Sekretarz: Karol Kroppe; pom. sekretarza: Halina Kruzszevska.

Posterunków gminnych 7: № 1 w Bodzanowie, obejmuje gminy Mąkolin, Ramutówko i Święcice; № 2 w Bielsku obejmuje gminy: Kleniewo, Lelice i Zagoty; № 3 w Wyszogrodzie obejmuje m. Wyszogród i gm. Rębowo, № 4 w Drobinie obejmuje gm. Drobin i Majki; № 5 w Starożrebach obejmuje gm. Starożreby i Łubki; № 6 w Srebrnej obejmuje gm. Brwilno i Brudzeń; № 7 w Borowiczkach obejmuje gm. Bielino i Rogozino. Wszystkie 7 posterunków posiadają połączenie telefoniczne we dnie i w nocy.

Ekspozytura Urzędu Śledczego.

(Płock, Starostwo, Kolejalna, 15).

Ekspozytura Urzędu Śledczego na powiaty: Płocki, Płoński, Sierpski, Rypiński i Lipnoski zorganizowana w dn. 1/X 1922 r. mieści się przy Komendzie Policji powiatowej (Gmach Starostwa w Płocku) Telefon № 160. Kierownik: Aleksander Stabholz.

Komisariat w Płocku.

(Płock, Starostwo, Kolejalna, 15).

Komisariat m. Płocka zorganizowany w dn. 1 maja 1817 r. (początkowo jako Milicja Miejska), następnie po przejęciu władzy przez Państwo Polskie zreorganizowana na Policję Komunalną i następnie na Policję Państwową, mieści się w Gmachu Starostwa w Płocku, ma połączenie telefoniczne № 91, gabinet Kierownika urzędowo czynny od godz. 9 do 15 i tel. Nr. 28 w dyżurce czynny bez przerwy. Posada Kierownika Komisarjatu wakuje, zastępuje kierownika — st. przodownik Jan Kłosiński, sekretarz: Broda Jan, biuralistka: Walerja Zalewska.

Urząd Pocztwo-Telegraficzny w Płocku

(Płock, Pierwszego Maja, gmach państwowy).

Urząd Pocztwo-Telegraficzny w Płocku powstał natychmiast po wypędzeniu Niemców t. j. w listopadzie 1918 r.

Załatwia wszelkie funkcje w zakresie komunikacji, pocztowej, telegraficznej i telefonicznej wchodzące.

Kierownikiem Urzędu jest p. Roman Fijałkowski.

Przy urzędzie egzystuje oddział Pocztwoj Kasy Oszczędnościowej, który załatwia wszelkie czynności w zakresie obrotów P. K. O. wchodzące i przyjmuje od 1 lutego wkłady złotowe.

Zarząd Techniczny Telegrafów i Telefonów obwodu Płockiego.

(Płock, Pierwszego Maja, Gmach Poczty, I piętro).

Zarząd Techniczny Telegrafów i Telefonów Obwodu Płockiego, jest instytucją obwodową — samodzielną. W skład Obwodu Płockiego wchodzi powiaty: Płocki, Lipnoski, Sierpecki, Płoński, Rypiński, Mławski, Ciechanowski i Przasnyski. Obwód składa się z 8 Nadzorów Technicznych z siedzibą w powyższych miastach powiatowych przy urzędach pocztowo-telegraficznych.

W zakres czynności Zarządu Technicznego wchodzi budowa nowych, konserwacja i utrzymywanie w należytej sprawności istniejących linii i urządzeń telegr. - telefonicznych w 45 urzędach pocztowo-telegraficznych na terenie obwodu.

Etat personelu w obwodzie składa się z 14 urzędników technicznych, zwanych w skróceniu „technikami“ i 24 osób niższej służby, z czego 22 monterów i 2 majstrów.

Kierownikiem Zarządu jest p. Aptowicz Franciszek, jego zastępcą Technik Galewski Grzegorz, oprócz których w kancelarii Zarządu pracuje 3 techników. a w warsztacie reperacyjnym 2 majstrów. Technikiem nadzorowym w Płocku jest p. Łubiński Jan, jego pomocnik, technik Bleicki Eugenjusz i 4 monterów.

W innych nadzorach pracuje po 1 techniku i 2—3 monterów.

Ministerstwo Sprawiedliwości.

Sąd Okręgowy w Płocku.

(Płock, Rynek Kanoniczny, gmach państwowy).

Prezes: Dyakowski Kazimierz, Wice-Prezes: Rokitnicki Józef.

Sędziowie: W wydziale cywilnym: Włoczewski Jan, Wysocki Zdzisław, (nadliczbowy) Winawer Adolf; w Wydziale karnym: Keler Adolf, Momentowicz Bolesław, Krzętowski Witold, Szczepiński Wincenty-Walery, (nadliczbowy) Borszewski Rudolf.

Sędziowie śledczy w Płocku: Panas Stefan, (zapasowy) Staszewski Jerzy.

W Płońsku: Wojnowski Teodor.

W Sierpcu: Feldman Józef.

W Rypinie: Kuźmicz Dymitr.

W Lipnie: Sławiński Jan.

Notariusze przy wydziale hipotecznym Sądu Okręgowego w Płocku: Płoski Eugenjusz, Brudnicki Józef, Tyc Antoni, przy wydziałach hipotecznych Sądów pokoju w Płocku: Staszewski Dominik, Skarzyński Władysław, w Wyszogrodzie: Sowiński Apolinary, w Płońsku: Mazowiecki Zygmunt, Pachelski Stefan, w Sierpcu: Gurbski Wacław, w Raciążu: Regalewicz Jan, w Rypinie: Zochowski Władysław, Arendt Czesław, w Lipnie: Dmochowski Lubomir, Mańkowski Józef i w Dobrzyniu n/W.: Głowczyński Stanisław.

Komornicy na powiat Płocki — w Płocku: Paprocki Ludwik; na powiat Płoński — w Płońsku: Klimkiewicz Jan, na powiat Sierpecki — w Sierpcu: Wolski Honorjusz, na powiat Rypiński — w Rypinie Gospodarowicz Adam i na powiat Lipnoski — w Lipnie: Brodzikowski Tadeusz.

Adwokaci w Płocku: Baliński Stefan, Oberfeld Rudol, Pili-towski Józef, Żółtowski Ryszard, Kozielski Marek Zygmunt, Olszański Stefan Waclaw, Forbert Leon, Mayzner Kazimierz, Lutyński Roman, w Lipnie: Keller Kazimierz i Szostek Adam i w Rypinie: Sobociński Hilary.

Obrónczy przy sądach pokoju w Płocku: Borowski Stanisław, Ossowski Piotr, Moderski Władysław, Kosztowny Ludomir; w Wyszogrodzie: Lenzion Zdzisław; w Płońsku: Lenczewski Stanisław, Wróblewski Ludwik, Gałkowski Stanisław, Skorupski Władysław; w Sierpcu: Kofakowski Jan; Lasocki Franciszek; w Bieżuniu Chamski Aleksander, Lisicki Franciszek; w Rypinie: Gratkowski Ignacy, Kossakowski Bolesław, Gumiński Roman; w Dobrzyniu n/Drw: Popławski Walenty i w Lipnie: Wańkowski Karol i May Wojciech.

Urząd Prokuratorski przy Sądzie Okręgowym w Płocku.

(Płock, Rynek Kanoniczny, № 1. Tel. 14).

Godziny przyjęć od 8 m. 30 do 15-ej.

Skład osobowy:

Prokurator przy Sądzie Okręgowym w Płocku, Antoni Gutkowski, zamieszkuje przy ul. Kolegjalnej № 18 m. 4 Tel. 21;

Podprokurator kameralny Mieczysław Sochaczewski;

Podprokurator na rew. Płocki I vacat;

Podprokurator na rew. Lipnowski Józef Łapicki;

Podprokurator na rew. Płocki (powiat), Rypiński Kazimierz Guszowski;

Sekretarz Urz. Prokur. w Płocku, Karol Blank;

St. kancelista Władysław Majewski;

St. kancelistka Leonja Oberfeltowa;

Mł. kancelistki: Jadwiga Szymańska; Janina Łęska; Marja Starczewska;

Mł. kancelista Władysław Nowicki;

Kancel. maszynistka Irena Aksamitowska;

St. goniec Antoni Szymański.

Sądy pokoju w okręgu Sądu Okręgowego w Płocku.

Powiat Płocki: Płock I okręg (dla miasta Płocka z przedmieściem Radziwie) Sędzia: Zaleski Antoni, pisarz hipoteczny: Kawiecki Juljusz. Płock, 2-gi okr. (dla gmin: Bielino, Brudzeń, Brwilno, Kleniewo, Łubki, Ramutówko, Rogozino i Zagoty) sędzia Cichocki Witosław. Wyszogród (dla m. Wyszogrodu i gmin: Mąkolin, Rębowo i Świecice) — sędzia Leśnikowski Jan. Drobin (dla gmin: Drobin, Lelice, Majki i Starożreby) — sędzia Płoski Władysław.

Powiat Lipnoski: Lipno I okr. (dla m. Lipna i gmin Dobrzejowice, Mazowsze, Nowogród, Obrowo i Ossówka) sędzia Hecht Karol, pisarz hipoteczny: Świtalski Roman. Lipno 2-gi okr. (dla gmin: Bobrowniki, Czarne, Jastrzębie, Kikół, Kłokock, Ligowo, Skępe i Szpetal) sędzia Chełmicki Ludwik. Dobrzyń n/W. (dla m. Dobrzynia i gmin: Chalin, Oleszno i Tłuchowo) sędzia Krygier Stanisław.

Powiat Płoński: Płońsk I okr. (dla m. Płońska i gmin: Sarbiewo, Sarnowo, Sochocin i Strożęcín) sędzia Winiarski Jan, pisarz hipoteczny Dygowski Ignacy. Płońsk, 2-gi okr. (dla gmin: Błędówko, Modzele, Naruszewo, Sielec, Szumlin, Wójt-Zamoście, Wychódź i Załuski) sędzia Rzempołuski Stanisław.

Powiat Rypiński: Rypin I okr. (dla gmin Chrostkowo, Czermin, Gójsk, Okalewo, Pręczi, Rogowo, Skrwilno, Szczutowo i Załe), sędzia Sikorski Zygmunt, Rypin 2-gi okr. (dla m. Rypina i Dobrzynia n/Drw. i gmin: Dobrzyń n/Drw., Dzierżno, Osiek nad Brodnicą, Płonne, Sokołowo, Starorypin i Wapielski) sędzia Koziciński Stanisław i pisarz hipoteczny Gronwald Zdzisław.

Powiat Sierpski: Sierpc (dla m. Sierpca i Raciąża i gmin: Białyszewo, Borkowo, Gutkowo, Kosemin, Koziebrody, Lisewo, i Raciąż) sędzia Wolibner Józef i pisarz hipoteczny Smoleński Sylwin. Biezuń (dla gmin: Biezuń, Gradzanowo, Rościszewo, Stawiszyn i Żuromin) sędzia Abczyński Ignacy.

Więzienie.

(Płock, Więzienna, 2).

Więzienie I klasy w Płocku o pojemności na 400 mężczyzn i 100 kobiet znajduje się przy ul. Więziennej Nr. 2. Biuro więzienia mieści się w gmachu więziennym.

Administracja więzienna składa się: z Naczelnika Więzie-

nia p. Kazimierza Zaniewskiego, inspektorów pp.: Józefa Zabielskiego i Mirosława Błaszkę, sekretarza Bronisława Jastrzębskiego, star. kancelistki Jadwigi Lipkówny i starszego kancelisty Aleksandra Krajewskiego. Niższy personel więzienia składają: 3 starszych dozorców, 28 dozorców i 2 dozorczyne.

Więzienie prowadzi warsztaty: krawiecki, szewcki, stolarski, ślusarski, kowalski, bednarski i guzikarski.

Przyjmuje wszelkie obstalunki od osób prywatnych na roboty wchodzące w zakres powyższych warsztatów i wynajmuje więźniów do wszelkich robót na zewnątrz więzienia. Więzienie posiada zawsze na składzie gotowe wozy.

Ministerstwo Skarbu.

Urząd Skarbowy Podatków i Opłat Skarbowych.

(Płock, Rynek Kanoniczny. Tel. 15).

Urząd powstał w listopadzie 1918 r. zaraz po ustąpieniu Niemców z Płocka. Urząd zajmuje się wymiarem i ściąganiem podatków skarbowych bezpośrednich oraz przyjmowaniem opłat stempelowych.

Kierownikiem jest p. Fr. Trelewicz, zastępcą I-ym — p. Julian Jesionowski, zastępcą II-gim — p. Bronisław Dobrzyński.

Urząd Skarbowy Akcyz i Monopolów Państwowych.

(Płock, Rynek Kanoniczny, gmach Izby Skarb. Tel. 152).

Urząd ten obejmuje powiaty: Płocki, Lipnoski, Rypiński, Sierpski, Płoński, Mławski, Przasnyski i Ciechanowski. Naczelnik Urzędu — Stanisław Błaziński; zastępcą — Zygmunt Antoniewicz; sekretarz — Zdzisław Zakowicz; Rachmistrz — Adam Krankowski; Urzędnik do spraw karnych: Jan Kamiński. Urząd zajmuje się wszelkimi podatkami pośrednimi (akcyzy).

Inspektorami Kontroli Skarbowej (akcyzy) są: Na powiat Płocki: Zygmunt Antoniewicz; na powiat Lipnoski: Stanisław Woropaj, Ludwik Brzyski; na pow. Rypiński: Zygmunt Ciemochowski; na pow. Sierpski: Ludwik Wolski; na pow. Płoński (peł. obowiązki) Białoskórski; na pow. Mławski: Chmielewski; na powiat Przasnyski: Cwalina; na powiat Ciechanowski: Stroła.

Kasa Skarbowa w Płocku.

(Płock, Rynek Kanoniczny).

Istnieje od d. 20 Listopada 1918 r. Kasa czynna jest dla publiczności od godz. 8 i pół rano do godz. 1-ej w południe.

Skarbnik: Gustaw Strupczewski.

Dział r/ków bieżących, depozytów i specjalnych funduszy — rachmistrz Dyonizy Boguszewski.

Dział podatków bezpośrednich (stałych) — kasjer Jan Wiśniewski, pomocnicy rachmistrza: Dominik Śniegocki i Ludomir Szymczewski.

Dział podatków pośrednich (opłaty, kasy, akcyzy i t. p.) pomocnik rachmistrza, Feliks Krysiak.

Dział wypłat skarbowych i emerytur — kasjer Roman Szmelczyński, rachmistrz Konstanty Idzikowski.

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa, Oddział w Płocku.

(Płock, Warszawska, 11).

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa, Centrala w Warszawie, Oddział w Płocku, prowadzi czynności wchodzące w zakres bankowości: dyskonto, inkaso, rachunki żyrowe, skup walut i kruszców oraz przekazy miejscowe i zagraniczne.

Dyrektor Oddziału — L. Dzierżanowski; zastępcą dyrektora — A. Kaczyński. Firmanci: Józef Smoleński i Antoni Cichocki. Oddział zatrudnia 16 pracowników biurowych; a niższy personel składa się z 6-ciu osób.

Ministerstwo Kolei Żelaznych.

Linja kolejowa Płock — Kutno.

(Płock, Rynek Kanoniczny).

Budowę kolei Kutno — Płock prowadzi z ramienia Dyrekcji Budowy Kolei Państwowych w Warszawie Oddział VI tejże Dyrekcji w Płocku.

Skład osobowy jest następujący:

Naczelnik Oddziału i Kierownik ruchu tymczasowego inż. Zygmunt Marynowski.

Naczelnicy Dystansów: Inż. Zygmunt Andrzejewski w Płocku (równocześnie p. o. zast. Naczeln. Oddziału) i Inż. Lucjan Szymański w Strzelcach.

Nadto wchodzi w skład personelu biurowego i linjowego: Inżynier Józef Kościuszko, Referent Aleksander Wołoszyński, Nadzorcy robot.: Jan Krupiński, Tomasz Szaniawski, Wiktor Pawelec (w Kutnie), Nadzorca Telegrafu Józef Jeszke, Magazynierzy: Ignacy Walczak i Edmund Meller (w Kutnie), Kancelistka Izabella Rosiakówna. Dyspozytor Ruchu tymczasowego Kazimierz Celkowski (w Kutnie).

Nadto sprawy gruntowe załatwia podległy bezpośrednio Dyrekcji Budowy Kolei w Warszawie: Pełnomocnik do spraw gruntowych — Stefan Juszczyński (Płock, Więzienna).

Poszczególne roboty wykonywane są przez przedsiębiorców, a mianowicie: Budowa torowiska i toru: Tow. Robót Inżynierskich (Tri) Pełnomocnicy: Inżynierowie Śmidowicz, Wiński i Filipkowski w Gostyninie.

Budowa budynków na odcinku Gostynin — Płock: Tow. Robót Inżynierskich (Tri) — Pełnomocnicy: Inżynierowie K. Stolcman i W. Gordziałkowski w Gostyninie.

Budowa budynków na odcinku Kutno — Gostynin: Firma Woysław i Mrozowski — Pełnomocnik Inż. Thiemé w Strzelcach.

Linja kolejowa Kutno — Płock ze stacjami Kutno, Strzelce, Gostynin, Łąck i Płock-Radziwie otwarta jest dla ruchu tymczasowego na zasadzie Rozp. M. K. Ż. z d. 15 grudnia 1921 r. między stacjami Kutno i Płock-Radziwie. Rozporządzenie to opiewa: Na budującej się linii kolejowej Kutno—Płock zostaje dopuszczony tymczasowo, do czasu otwarcia ruchu normalnego, przewóz towarów na podstawie poniższych przepisów:

1) przewóz towarów, należących do właścicieli prywatnych odbywa się tylko w miarę możliwości, o ile przewóz podobny nie przeszkadza budowie kolei za zezwoleniami;

2) zezwoleń na przewóz udzielają: Prezes Dyrekcji, względnie odnośni Naczelnicy Oddziałów Dyrekcji Budowy;

3) po otrzymaniu pozwolenia na przewóz zgłaszać się należy po wagony do stacji końcowych Kutno lub Płock, które dostarczają wagony, w zależności od posiadania wolnego taboru;

4) przewóz jest dokonywany tylko w ładunkach wagonowych na zasadzie listu przewozowego zaopatrzonego w napis: „dla ruchu tymczasowego na budującej się linii Kutno—Płock“;

5) za przewóz wagonu ładownego lub próżnego od stacji Kutno albo Płock do miejsca wyładowania lub naładowania i z powrotem, pobiera się, bez względu na odległość, po... mk. za wagon dwuosiowy przy zamawianiu wagonu;

6) kolej nie ponosi żadnej odpowiedzialności za termino-

wość dostawy jak również za straty, wynikłe wskutek zaginięcia, braku wagi lub uszkodzenia przesyłki;

7) nadawcy przysługuje prawo wyznaczenia dozorczy, towarzyszącego ładunkowi, za którego przejazd kolej osobnej opłaty nie pobiera;

8) naładowania i wyładowania wagonu dokonywa nadawca, względnie odbiorca przesyłki. Czynności ładunkowe powinny być dokonane w ciągu 6 godzin od chwili podstawienia wagonu. Za czas przetrzymania wagonu, stwierdzony przez funkcjonariuszy Dyrekcji Budowy, stacja przyjmująca wagon z powrotem, pobiera postojowe w wysokości..... mk. za każdą rozpoczętą godzinę czasu dziennego po upływie terminu wolnego od postojowego i za jeden wagon;

9) w razie uszkodzenia wagonu podczas czynności ładunkowych, wysokość odszkodowania winna być określona i pobrana dodatkowo od osoby, która wagon zamówiła, na stacji Kutno lub Płock.

10) jeżeli uszkodzenie wagonu nastąpi na miejscu ładunku lub wyładunku na linii i wagon wysłany być nie może, to wysokość odszkodowania określa Naczelnik odnośnego oddziału Dyrekcji Budowy.

Punkt 5 i koniec punktu 8 powyższego rozporządzenia zostały Rozp. M. K. Ż. z 28 grudnia 1923 r. z ważnością od 1-go stycznia 1924 r. zmienione w następujący sposób:

Opłatę za przewóz wagonu ładownego lub zamówionego próżnego do miejsca wyładowania lub naładowania i z powrotem na budującej się linii Kutno — Płock, ustanowiona w punkcie 5 paragr. 1 rozporządzenia Min. K. Ż. z dn. 15-go grudnia 1921 r. w sprawie taryfy na przewóz towarów w ruchu tymczasowym, zmienia się na 3400 jednostek taryfowych i opłatę za przetrzymanie wagonu, ustanowioną w punkcie 8 paragr. 1 tegoż rozporządzenia zmienia się na 600 jednostek taryfowych za każdą rozpoczętą dobę (24 godziny) po upływie terminu wolnego od postojowego i za jeden wagon.

Jedna jednostka taryfowa równa się $\frac{1}{100}$ franka złotego, którego kurs zmienia się co dwa tygodnie.

Towary w ładunkach całowagonowych nadchodzące do Kutna muszą być przez odbiorcę przeekspedjowane do jednej ze stacji linii Kutno — Płock tak samo wagony ładowane na jednej z powyższych stacji, a przeznaczone poza st. Kutno muszą być w Kutnie przeekspedjowane.

Zamawiać wagony należy pisemnie na 48 godzin naprzód u Zawiadowcy tej stacji, w której wagon ma być pod ładunek podstawiony. Przy zamówieniu należy wpłacić opłatę za przewóz wagonu wraz z opłatą stemplową od listu przewozowego. Wagon zamówiony i nie wykorzystany w przeciągu 24 godzin po podstawieniu zostaje zwrócony do Kutna, a zamawiający traci wpłaconą należność. Czynności związane z przyjmowaniem ładunków dla linii Kutno — Płock, załatwia w Kutnie Ekspedycja stacji Kutno (Warszawskiej Dyrekcji Kolejowej). Przepisy co do kolejności ładunków i ograniczeń w przyjmowaniu pewnych towarów są identyczne z przepisami obowiązującymi w Warszawskiej Dyrekcji Kolejowej.

Ministerstwo Robót Publicznych.

Zarząd Dróg Wodnych w Płocku.

(Płock, Królewiecka, 28. Tel. 79).

Zarząd posiada dom własny przy ul. Kolegjalnej, 22, zajęty tymczasowo na prywatne mieszkania p. p. oficerów.

Do zakresu działania Urzędu należy:

1) Wykonywanie robót regulacyjnych na rzece Wiśle: wykonywanie szczegółowych pomiarów, opracowywanie planów i projektów szczegółowych, wykonywanie robót regulacyjnych i zachowawczych.

2) Zakładanie plantacji wiklinowych i ogólna administracja państwowych kęp wiklinowych.

3) Nadzór istniejących obwałowań rzeki Wisły.

4) Opieka nad nurtem rzeki oczyszczanie łożyska z pni, karczki, kamieni, oraz wytyczanie i oświetlanie nurtu.

5) Inspekcja żeglugi i spławu, rejestracja i nadzór taboru rzeczno.

6) Wyznaczanie miejsc kąpielowych.

7) Udzielanie zezwoleń na pobór kamieni, szutru, piasku, lodu i t. p. z koryta rzeki.

8) Pobór wszelkich opłat rzecznych i portowych na dochód Skarbu.

W skład Urzędu wchodzi: Naczelnik Zarządu: Inżynier Jan Tyrała; Urzędnicy: Inżynier Bolesław Fiszer; Technicy: Zygmunt M. Paprocki, Kazimierz Augustynowicz, pomocnik technika: Tadeusz Szydłowski, Rysownik: Aleksy Kirjuszyn, Buchalter: Zygmunt W. Paprocki, Kasjer: Bolesław Chybiński,

Kancelistka: Marta Szwarz, Woźny: Józef Szczepański.

Zawiadowca portu i magazynów w Płocku — Radziwie: Telesfor Kąkolewski.

Zawiadowca przystani w Płocku: Władysław Zambrzycki.

Nadzorca przystani we Włocławku: Bronisław Kwieciński, 4 nadzorców rzecznych, oraz 54 funkcjonariuszów na linii oraz w porcie.

Ministerstwo Spraw Wojskowych.

Komenda Garnizonu.

(Płock, Rynek Kanoniczny, Wartownia).

Najstarszy z dowódców oddziałów, stacjonujących w jednym miejscu, jest komendantem Garnizonu.

Komendant Garnizonu Płock — płk. Roguski Leszek (D-ca 8 p. a. p.)

Oficer Placu — kpt. Chorzewski Jerzy.

Kancelarja komendy przy Dowództwie 8 p. a. p.

Wydział mełdunkowy dla szeregowych przy warcie garnizonowej (budynek b. odwachu).

Powiatowa Komenda Uzupełnień.

(Płock, Aleja gen. Dąbrowskiego, Koszary. Tel. 55).

Dla przeprowadzenia wszystkich czynności, związanych z poborem do wojska, zwolnieniem do rezerwy, ewidencją rezerwistów, administracją rezerw oraz ogółem z postanowieniem ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej. Państwo polskie podzielone jest na Powiatowe Komendy Uzupełnień.

W skład płockiego P. K. U. wchodzi dwa powiaty: Płocki i Gostyniński.

Obsada personalna oficerska P. K. U. Płock:

J. Włodek, major — komendant P. K. U.

M. Truszkowski, kapitan — referent I Poborowy.

B. Stypułkowski, porucznik — referent II Ewidencyjny.

E. Ostrowski, porucznik — oficer instrukcyjny.

W. Janczyszyn, porucznik — oficer ewidenc. na pow. Płocki.

I. Ostrowski, chorąży — oficer ewidencyjny na powiat Gostyniński.

Godziny urzędowe w P. K. U. od godz. 8 m. 30 do godziny 15 jednorazowo, z wyjątkiem niedziel i świąt.

Komendant przyjmuje interesantów od godz. 10 do 12.

W każdą środę z wyjątkiem świąt odbywa się dodatkowa Komisja Przeglądowo-Lekarska, która urzęduje od godz. 9-ej.

8 pułk artylerji polowej.
(Płock, Koszary 8 p. a. p.).

Powstał 11 listopada 1918 r. Święto pułkowe 11 listopada. Dzień żałoby pułkowej, jako rocznica najkrwawszych walk i najcięższych strat pułku 16 czerwca. Święto całej artylerji polskiej 4 grudnia. Św. Barbara jest patronką artylerji polskiej.

Dowództwo pułku: Dowództwo I-go Dywizjonu Koszary Płońskie; Dowództwo II-go Dywizjonu Koszary im. gen. Dąbrowskiego; Dowództwo III-go Dywizjonu Koszary Płońskie.

Dowódca pułku płk Roguski Leszek (Królewiecka, 28).

Zastępca D-cy pułku ppłk. Tucker Leonard (Koszary Dąbrowskiego); Adjutant kpt. Chorzewski Jerzy, Oficer broni por. Swierczyński Stefan, Nacz. lekarz med. pułku mjr. Kirsztejn Józef, Młodszy lekarz por. Netcer Stanisław, Lekarz wet. pułku por. Eiben Zygmunt, Oficer kasowy por. Kronhold Władysław, Oficer prowiantowy urz. w XI r. Sokalski Ludwik.

Dowódca I Dywizjonu mjr. Glanz Antoni, Adjutant por. Oleszkiewicz Władysław.

Dowódca II Dywizjonu mjr. Zaboklicki Zygmunt, Adjutant kpt. Żmigrodzki Wincenty.

Dowódca III Dywizjonu mjr. Czajkowski Cezary, Adjutant por. Stępniewski Robert.

Komendant kadry baterji zapasowej kpt. Kobyłański Władysław, oficer ewidencyjny por. Römmel Jan.

Dowódca kadry oddziału łączności, por. Łocz Antoni.

Oficerowie pułku: kpt. Grędzica Józef—d-ca bat., kpt. Gross Zdzisław—d-ca bat., kpt. Kohutnicki Adolf—d-ca bat., kpt. Tarło Roman, por. Budzianowski Kazimierz—d-ca bat., por. Ertman Leon—d-ca bat., Guzewski Zygmunt—d-ca bat., por. Gorzechowski Henryk, por. Hałabura Michał, por. Kasperski Stefan, por. Kraszewski Stanisław, por. Netcer Jerzy, por. Piotrowski Romuald, por. Płaskowicki Julian, por. Podlewski Mieczysław—d-ca bat., por. Stankiewicz Gustaw, por. Świerczyński Wincenty, por. Szymański Józef; ppor. Krysiak Władysław, ppor. Płosso Stefan, ppor. Witliński Edward, ppor. Wróblewski Jerzy, chorąży Szelażewicz Waclaw.

Garnizonowa Komisja Mięsna.

(Przy D-twie II 8 p.a.p. Koszary Dąbrowskiego).

Przy garnizonie płockim istnieje Komisja Mięsna. Przewodniczący — mjr. Zaboklicki Zygmunt.

4 pułk Strzelców Konnych Ziemi Łęczyckiej.
(Płock, Koszary).

1. Dowódca pułku — ppułk. Dembicki Jerzy.
2. Zastępca d-cy pułku — mjr. Starczewski Jan.
3. Kdt. kadry S. Z. — mjr. Jahimowski Stefan.
4. Adjutant pułku i D-ca O. S. — por. Zatorski Waclaw.
5. Oficer łączności pułku — ppor. Laskowski Tadeusz.
6. Oficer broni pułku — por. Dembowski Cezary.
7. Referent „M. O. B.” — por. Konach Teodor.
8. Oficer ewidencyjny — por. Czajkowski Michał.
9. Oficer kasowy u. w. XI r. — Szeliga Stanisław.
10. Oficer Prowiantowy u. w. XI r. — Rabka Stanisław.
11. Lekarz med. pułku — kpt. Ossowski Ludwik.
12. Lekarz wet. pułku — por. Puczniewski Hieronim.
13. Dowódca 1-go szwadronu: rotm. Gliński Jerzy.
14. „ 2-go „ „ Kalkowski Emanuel.
15. „ 3-go „ „ Byszewski Józef.
16. „ szkoły podofic. por. Doda Józef.
17. „ O. S. C. K. M. por. Elsner Zygmunt.
18. Młodszy oficer pułku rotmistrz Pawleni-Szwili Borys
19. „ „ „ porucznik Białobłocki Włodz.
20. „ „ „ „ Tański Tadeusz.
21. „ „ „ „ Baranowski Zygm.
22. „ „ „ „ Frycz Bronisław.
23. „ „ „ „ Lewicki Wiktor.
24. „ „ „ „ Kwiatkowski Jan.
25. „ „ „ „ Gonera Stanisław.
26. „ „ „ „ Tejchman Wład.
27. „ „ „ „ Ciejko Feliks.
28. „ „ „ „ Gołębiowski Stefan.
29. „ „ „ „ Czerewin Aleks.
30. „ „ „ ppor. Gąsiewicz Edward.
31. „ „ „ „ Domaszewski Stanisł.
32. „ „ „ „ Leszkowski Leopold.
33. „ „ „ „ Lewandowicz Henr.
34. „ „ „ „ Schollenberger T.
35. (szef. kanc. gł. pułku) chor. Behrendt Alfons.
36. (instruktor podkuwacz) „ Bizans Daniel.
37. (oficer administr. pułku) „ Sajko Jan.

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej.

Inspektor Pracy 11 i 12 obwodu.

(Płock, Kolegjalna, 15, II piętro, pokój № 18).

Do 11 obwodu należą powiaty: Płocki, Płoński, Gostyński; do 12 obwodu należą powiaty: Sierpecki, Lipnowski i Rypiński. Inspektor Pracy Bogumił Zaleski przyjmuje we wtorki i piątki od godz. 10 do 2-iej (za wyjątkiem nagłych wyjazdów).

Sekretarka st. Marja Węglińska;

Sekretarka mł. Halina Neumanówna.

Kancelarja czynna codziennie od 8-iej do 2 $\frac{1}{2}$, po poł.

Państwowy Urząd Pośredni Pracy i Opieki nad Wychodźcami.

(Płock, Dominikańska, 9. Tel. 43.).

Urząd został założony w 1918 r.

Zakres jego działalności obejmuje: Pośrednictwo pracy, clearing, emigracja, opieka nad wychodźcami, pośrednictwo pracy dla inwalidów ciężko i lżej poszkodowanych.

Skład personelu stanowią: Kierownik urzędu, J. Morawiec
Urzednicy: B. Rościszewski, H. Rosiakówna

„Dom Inwalidów“.

(Płock, Aleja Dąbrowskiego, 17. Tel. 61).

„Dom Inwalidów“ w Płocku jest instytucją państwową, obliczoną na 80 pensjonarzy inwalidów i weteranów.

Kierownikiem „Domu“ jest p. Zygmunt Krzymuski.

Ministerstwo Reform Rolnych.

Powiatowy Urząd Ziemski.

(Płock, Kolegjalna 15. Starostwo).

Urząd przeprowadza likwidację serwitutów, komasację gruntów, podział wspólnot, scalanie gruntów, parcelację rządową. Pozatem urząd ma nadzór na parcelację prywatną i wydaje zaświadczenia na prawo kupna gruntów włościańskich i po b. banku włościańskim.

Kierownikiem rządu jest p. Leonard Szlagier. Zastępcą kierownika jest Tedeusz Zgliczyński. Sekretarzem — Ignacy Bogdański.

Kierownik przyjmuje interesantów w zwykłych godzinach urzędowych we wtorki i piątki.

Ministerstwo Oświaty.

Inspektorat Szkolny w Płocku.

(Płock, Rynek Kanoniczny gmach, b. Izby Skarbowej).

Inspektorat Szkolny jest instytucją państwowego nadzoru i zarządu szkołami publicznymi, powszechnymi, prywatnymi, ochronami i kursami wszelkiego rodzaju w zakresie szkolnictwa powszechnego. Na czele instytucji stoi:

Inspektor szkolny — p. Edward Zawadzki.

Zastępca — p. Bolesław Serejko.

Sekretarz — p. Jan Skierkowski.

Kancelistka — p. Anna Boguszewska.

Kancelarja czynna w godzinach od 8-iej do 3-iej po poł.

W powiecie płockim jest obecnie 285 sił nauczycielskich, zatrudnionych w 150 organizacjach szkolnych.

Państwowe Gimn. męskie im. Władysława Jagiełły.

(Płock, Trzeciego Maja, Gmach Państwowy).

Szkoła przedstawia typ III t. j. gimnazjum humanistyczne z łaciną, istnieje od września 1905, początkowo jako szkoła prywatna 4-klasowa, a od r. 1906, jako prywatne gimnazjum pełne 8-klasowe z klasą wstępną. Początkowo właścicielami koncesji byli dyrektorowie gimnazjum, potem „Maciesz Szkolna“, a w końcu T-wo Szkoła Średnia w Płocku. Szkoła została upaństwowiona w r. 1918.

Początkowo szkoła mieściła się w domu W-go Pruszkowskiego przy ul. Królewieckiej, a od roku 1913 w lokalu własnym, ul. Królewiecka, 22

Skład osobowy gimnazjum w styczniu 1924 r.

Dyrektor: Konstanty Dąbrowski, naucz. łaciny.

Nauczyciele etatowi: Mieczysław Broniatowski, naucz. polskiego, Irena Broniatowska, naucz. geografji, Zofja Dąbrowska, naucz. robót i rysunków, Klemens Jędrzejewski, naucz. polskiego, Ks. Leon Goszczycki, naucz. religji, Kazimierz Horyszowski, naucz. łaciny, Stanisław Kaczyński, naucz. matematyki i fizyki, Marja Kleindienstowa, naucz. j. niemieckiego, Waclaw Kulesza, naucz. gimnastyki, Feliks Krzyżanowski, naucz. matematyki i fizyki, Stanisław Liszewski, naucz. historii, Janina Maciejowska, naucz. franc., Włodzimierz Olszowski, naucz. przyrody, Henryk Pyrzakowski, naucz. łaciny i filozofji, Benedykt Sianko

naucz. śpiewu, Alojzy Stodółkiewicz, naucz. fizyki i chemji, Zygmunt Trzeciak, naucz. polskiego i historii, Zygmunt Wolski, naucz. j. polsk. (na urlopie), Karol Mierzejewski, naucz. matematyki, (poseł na sejm), Jan Helman, naucz. j. niemieckiego (na urlopie).

Nauczyciele kontraktowi: ks. Robert Gundlach, naucz. religii wyzn. ew.-augsb., ks. Józef Michalak, naucz. j. greckiego, Juljusz Sachs, naucz. j. niemieckiego, Zenobja Rokitnicka, naucz. j. francuskiego. Aleksander Różycki, naucz. rysunków. Lekarz szkolny Dr. Aleks. Maciesza, dentysta szkolny Szymon Tad. Chrostowski, sekretarz gimn. Józef Gościcki, woźni: Z. Frydryszewski, Wł. Gołębiowski, W. Duda, J. Krzywkowski.

Uczniów gimnazjum liczy 502, klas 8, w tem 6 równoległych. Co do wyznania było: katolików 458 (91,3%), ewangelików 5 (1%), prawosławnych 1 (0,2%), mojżeszowego wyznania 38 (7,5%).

Państwowe Gimnazjum im. Marszałka St. Małachowskiego. (Płock, Małachowskiego, 1. Tel. 86).

Gimnazjum stanowi współczesną nam postać szkoły, której dzieje nieprzerwaną nicią sięgają — jak to zaznaczyło Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w tak zw. „akcie organizacyjnym“, t. j. dokumencie upaństwowienia gimnazjum (1921)—aż do końca XII stulecia. Założona wówczas przy Kolegji św. Michała szkoła (trivium) dotrwała do roku 1615, w którym przemieniona została w Kolegium O. O. Jezuitów. Kolegium to przejęła później Komisja Edukacyjna, przekształcając je w szkołę podwydziałową, która po drugim rozbiore Polski uległa germanizacji — a odrodziwszy się za Księstwa Warszawskiego, otrzymała nazwę szkoły departamentowej, po Kongresie Wiedeńskim — gimnazjum wojewódzkiego, po roku zaś 1831 — gubernjalnego.

Od roku 1863/4 rozpoczął się okres rusyfikacji szkoły; zakończony ucieczką moskiewskich zaborców podczas Wielkiej Wojny Europejskiej (r. 1914/15).

Wtedy to grono nauczycieli szkół polskich w Płocku powzięło — i doprowadziło do ziszczenia — myśl założenia w opustoszałym i zajęтым przez okupantów niemieckich gmachu — rozwojowego narazie gimnazjum. Dzięki pomocy kilku wybitniejszych działaczy płockich z inżynierem Kazimierzem Kühnem i prezesem T-wa Kredytowego Ziemińskiego Tadeuszem Świeckim na czele — w dniu 1/X 1915 r. otworzono 5 klas,

pod dyrekcją Jana Skupińskiego i pod egidą Rady Opiekuńczej gimnazjum, której przewodniczył wspomniany inż. Kühn. Uczniów było wtedy ogółem 168; w tem wyznania rzymsko-katolickiego — 117 (69,5%), ewangelicko-augsburskiego — 8 (4,9%) i mojżeszowego 43 (25,6%).

Z początkiem r. szk. 1918/19 kierownictwo pewnego już gimnazjum, pozostającego wtedy pod nominalną opieką Koła Płockiego Polskiej Macierzy Szkolnej, objął Mieczysław Olszowski

Od dnia 1 IX. 1921 r., za drugiego i ostatniego prezesa Rady Opiekuńczej gimnazjum wspomnianego Tadeusza Świeckiego, Państwo Polskie obejmując w ponowne posiadanie istniejącą od siedmiu przeszło stuleci szkołę polską w Płocku, upaństwowiło ją pod mianem obecnem.

Pierwsze matury wydała odrodzona szkoła w r. szkolnym 1918/19 w liczbie 10; w latach następnych było matur ogółem 75; w b. r. szk. 1923/24 klasa VIII liczy uczniów 24, cała zaś szkoła (8 klas z 4 oddziałami równoległymi) 357; w tej liczbie wyznania rzymsko-katolickiego 330 (92,4%), prawosławnego — 2 (0,6%), ewangelicko-augsburskiego — 17 (4,8%), mojżeszowego — 8 (2,2%).

Gimnazjum należy obecnie do tak zw. typu III, t. j. humanistycznego, z łacina, bez greckiego i podlega władzy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego, reprezentowanej w stosunkach bezpośrednich przez Wizatora Wacława Jezierskiego.

Personel gimnazjum stanowią w r. b.: 1) dyrektor Mieczysław Olszowski (j. łaciński); 2) prefekt ks. kan. Henryk Godlewski (religia); 3) ks. pastor Robert Gundlach (j. niemiecki, łaciński, religia); 4) Aweryn Włodzimierz (przyroda, matematyka); 5) Bogdanówna Janina (j. niemiecki); 6) Gruberska Sabina (j. francuski); 7) Jodłowska Marja (j. polski, historia Polski); 8) Idźkiewicz Lucjan (muzyka, śpiew); 9) Karaskiewicz Józef (matematyka); 10) Kowalczyk Wiktor (geografia); 11) Kozłowska Władysława (rysunki); 12) Kozłowski Józef (historia); 13) Maciejowski Zygmunt (j. polski); 14) Pniewski Henryk (matematyka); 15) Skorupski Władysław (j. polski, arytmetyka); 16) Skrobański Feliks (gimnastyka); 17) Zaborowski Wincenty (j. polski, łaciński); 18) Złotczański Wiktor (fizyka, chemja); 19) Dr. Kosmaciński Władysław (lekarz szkolny); 20) Sosnowska Zofja (dentystka szkolna); 21) Karczewska Katarzyna (sekretarka); nadto trzech funkcjonariusze niżsi (woźni)—Górzyński Stanisław, Waszurski Michał i Magierski Wojciech.

Państwowe Gimn. Żeńskie im. hetmanowej Reginy Żółkiewskiej
(Płock, Kolejalna, 23).

Gimnazjum liczy 8 klas w 14 oddziałach. Liczba uczennic 524. Kierownictwo i personel nauczycielski stanowią pp.

Dyrektorka — Marcelina Rościszewska.

Rada Pedagogiczna: Ks. Bronisław Artke, prefekt; Zofja Dzierżanowska; Stanisława Figielska; Marja Gąsecka; Robert Gundlach; Bolesław Jędrzejewski; Bolesław Kalinowski; Józef Kozłowski; Marja Macieszyna; Anna Niewęglowska; Stanisława Pągowska; Marja Piasecka; Marja Pieńkowowa; Janina Robakiewiczowa; Aleksander Różycki; Stefan Rutski; Konstanty Sawczuk; Borys Siniewicz; Mieczysława Staszewska; Zofja Szemplińska; Ella Szulcówna; Stanisław Wojciechowski; Marja Ziółkowska; Lekarz szkolny: Dr. Wacław Piasecki; Lekarka dentystka: Marja Michalska; Sekretarka: Marja Chrostowska.

Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie im. króla Bolesława Krzywoustego w Płocku.

(Ul. Królewiecka 20, tel. № 125).

Założone w r. 1916 jako prywatne Seminarjum grona nauczycieli — upaństwowione w r. 1920. Obecnie liczy: kurs przygotowawczy, 5 kursów Seminarjum. Przy Seminarjum jest 3 klasowa szkoła ćwiczeń. Stan liczebny uczniów Seminarjum 178, stan liczebny uczniów szkoły ćwiczeń 96.

Dyrektor: Piotr Augustyn, (wykłada: Nauka o Polsce, geografja Polski, roboty).

Grono nauczycielskie:

1) Czarnecki Teofil — etatowy naucz. szkoły ćwiczeń — (fizyka, matematyka). 2) Dąbrowski Roman — etat. naucz. szkoły ćwiczeń, (3 rok nauki), 3) ks. prał. Figielski Stanisław, kontraktowy prefekt, 4) Gliński Roman — etat. naucz. Seminarjum (matematyka), Idźkiewicz Czesław — etat. naucz. Seminarjum (rysunki, roboty). 6) Kapłońska Wanda — etat. naucz. szkoły ćwiczeń (2 rok nauki), 7) Kinalska Wacława — etat. naucz. szkoły ćwiczeń (1 rok nauki), 8) Kruczyńska Eugenja — etat. naucz. Semin. (język polski), 9) Dr. Macieszyna Aleksander — kontrakt. lekarz szkolny, 10) Michalska Marja — kontrakt. dentystka szkolna, 11) Piasek Faustyn — etat. naucz. Seminarjum (śpiew i muzyka), 12) Sachs Juljan — etat. naucz. Semin. (niemiecki), 13) Theifert Rudolf — etat. naucz. Semin. (przedmio-

ty pedagogiczne), 14) Wilk Antoni — etat. naucz. szkoły ćwiczeń z przydziałem do Semin. (przyroda), 15) Zaufal Wilhelm, etat. naucz. szk. ćwiczeń z przydziałem do Semin. (gimnastyka, hufiec szkolny), 16) Biedrzycki Jerzy — kontrakt sekretarz.

Państwowa Szkoła Przem.-Handl. Żeńska im. królowej Kingi.
(Płock, Kolejalna, 21).

Szkoła posiada 2 wydziały: handlowy i ogrodniczy oraz w godzinach popoł. kurs krawieczyzny. Założona została w 1921 r.

Kandydatki do Szkoły są przyjmowane na mocy świadectwa z 4 klas gimnazjum lub 7-mio oddziałowej Szkoły Pow-szechnej; w razie dużej ilości kandydatek przewiduje się egzamin konkursowy.

Program Szkoły rozłożony jest na 3 lata, w najbliższym czasie otwarty zostanie IV kurs.

Dyrektor: Władysław Wróbel, przyjmuje codziennie prócz niedziel i świąt od godz. 2-ej do 3-ej.

Personel Szkolny stanowią: 1) Mirosławska Anna — język francuski; 2) Koronkiewicz Władysław — przedmioty handlowe; 3) Elsnerowa Olga — język polski, historia; 4) Żórowska Adela — przedmioty ogrodnicze; 5) Ks. kan. Jazwiński — religia; 6) Zygmunt Woltersdorf — matematyka i przyroda; 7) Juljusz Sachs — język niemiecki; 8) Aweryn Włodzimierz — miernictwo; 9) Mączewska Marja — pisanie na maszynie; 10) Kraskowska Marja — gimnastyka; 11) Sianko Benedykt — śpiewy; 11) Marja Lechno-Wasiutyńska — roboty ręczne; 13) Amelja Jędrzejewska — zajęcia praktyczne; 14) Dyr. Wład. Wróbel — przedmioty handlowe.

Lekarzem Szkolnym jest Dr. Przyłuski; Sekretarką: Jadwiga Gierzyńska. Ilość uczennic w roku bieżącym: 113.

Imiona i nazwiska maturzystek w roku szkolnym 1922/23.

1) Balówna Salomea; 2) Borensztejn Małka; 3) Borensztejn Ida; 4) Ditrychówna Halina; 5) Dzierżanowska Eufemja; 6) Zawinińska Czesława; 7) Kamińska Helena; 8) Kamińska Leokadja; 9) Kobylińska Halina; 10) Kenigsberg Symcja; 11) Kawecka Natalja; 12) Kańgowska Zofja; 13) Kubińska Zenobja; 14) Kowalewska Sabina; 15) Kowalska Chana; 16) Lipkówna Sabina; 17) Malanowska Zenobja; 18) Mazowiecka Marja; 19) Mocarska Janina; 20) Majewska Janina; 21) Nersówna Józefa; 22) Nowakowska Janina; 23) Nożycówna Chana; 24) Pilkiewiczówna Jadwiga; 25) Popławska Marja; 26) Przytułska Wanda; 27) Pudlikówna Eugenja; 28) Pękalska Felicja; 29) Strześniewska Jani-

na; 30) Tomaszewska Marta; 31) Wiśniewska Marja; 32) Wię-
ławska Helena; 33) Worowska Sabina; 34) Wyrzykowska
Marja; 35) Zdunowska Leokadja; 36) Zyskind Estera; 37) Len-
dzionowska Stefanja; 38) Brombergerówna Balbina.

Roczne Kursa Buchalteryjne.

(Płock, Kolegjalna, 19.).

Przy Państwowej Szkole Przemysłowo-Handlowej Żeńskiej
istnieją roczne kursa buchalteryjne pod kierownictwem profesora
Władysława Koronkiewicza.

Nauka odbywa się w godzinach wieczorowych od 6-ej do
9-ej i wykładane są następujące przedmioty: buchalterja, aryt-
metyka handlowa, nauka o handlu, korespondencja handlowa
i towaroznawstwo.

Personel wykładający stanowią: Władysław Koronkiewicz,
profesor Zygmunt Woltersdorf, oraz Władysław Wróbel dyre-
ktor Szkoły Handlowej Żeńskiej. Na kursy przyjmowane są
osoby po wykazaniu odpowiedniego cenzusu naukowego, na
mocy którego mogą z korzyścią uczęszczać na kursy. Nauka
na kursach jest płatna. Informacji o kursach udziela kierow-
nik Władysław Koronkiewicz w godzinach wieczornych w kan-
celarji Szkoły (Kolegjalna, 19).

7-mio klasowa Szkoła Powszechna w Płocku.

(Płock, Dobrzyńska, 17, gmach miejski).

Oprócz 7-iu oddziałów zasadniczych czynne są w r. b.
równolegle, czyli razem 11 oddziałów; — 10 oddziałów mieści
się w gmachu Nr. 17 i 1 oddział domu Nr. 6 przy ul. Do-
brzyńskiej. Obecnie uczęszcza do szkoły 467 uczennic.

Personel nauczycielski stanowią: M. Detrówna — kiero-
niczka, ks. Malinowski, W. Bitnerowa, S. Barańska, J. Deczyń-
ska, L. Grossówna, J. Gross, S. Karpowiczówna, Z. Lissowska,
Z. Łapińska, S. Nowicka, N. Pietraszewska, M. Szmelczyńska,
K. Skiermańska.

7-mio Oddziałowa Szkoła powszechna.

(Płock, Powiśle, Portowa, 4).

Szkoła istnieje od roku 1919. Szkoła jest rozwojowa.
Obecnie posiada 5 klas. Dzieci uczy się w szkole 200.

Kierownik szkoły Kajetan Rogacki. Nauczycielstwo: Leon-

tyna Boguszewska, Helena Jawniszko, Eugenjusz Gessek, Wła-
dysław Kurpiewski, ks. Władysław Smoleński.

Przy szkole od roku 1920 istnieje utrzymywana przez
Opiekę Szkolną ochronka przychodnia, do której uczęszcza
40 dzieci w wieku przedszkolnym. Opiekunką główną szkoły
i ochronki jest p. Stanisławowa Górnicka.

Państwowe Seminarjum Żeńskie im. Zofji Bukowieckiej.

(Płock, Kolegjalna, 19).

Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie im. Zofji
Bukowieckiej w Płocku upaństwowione zostało w 1919 r. Inter-
naty Seminarjum mieszczą się: — Stary Rynek, 8 oraz War-
szawska, 26.

Przy Seminarjum istnieje 7-mio oddziałowa Szkoła ćwiczeń.
Dyrektorka Seminarjum: — Julja Kisielewska.

Kierowniczką Szkoły ćwiczeń: Ludwika Wasowiczówna.

Radę pedagogiczną stanowią pp.: Blankowa Leokadja;
Cyglerowa Wacława; Czarnacki Teofil; Gąsiorowska Zofja;
Gliński Roman; Godlewska Eugenia; Idźkiewiczowa Marja; ks.
Jaźwiński Stanisław; Jędrzejewska Amelja; Koronkiewicz Wła-
dysław; Kraekowska Marja; Krzymuska Stanisława; Łukoska
Józefa; Majdecka Helena; Mossakowska Walentyna; Nelkino-
wa Walerja; Piasek Faustyn; Pietraszewska Natalja; Pniewska
Bronisława; Pniewska Eugenia; Pniewski Henryk; Pniewski Jan;
Dr. Przyłuski Bolesław; Kaniecka Wanda; Sianko Benedykt;
Teifert Rudolf; Zaborowska Czesława; Zaborowski Wincenty.

Uczennic na 5 kursach Seminarjum: I kurs — 42; II kurs —
46; III kurs — 33; IV — kurs 21; V kurs — 10.

W szkole ćwiczeń w 7 oddziałach uczennic — 235.

Egzaminy wstępne na I kurs Seminarjum, odbywają się
raz do roku w końcu czerwca. Wymagania w zakresie ukoń-
czonej szkoły powszechnej 7-mio oddziałowej.

W roku 1921 wyszło z Seminarjum po złożeniu matury
14 maturzystek. W roku 1922 matury nie było z powodu za-
miany Seminarjum na 5-cio letnie. W roku 1923 wyszło na
posady — 18 maturzystek.

W internacie Seminarjum wychowuje się około 60 Se-
minarzystek.

1-sza 7-Oddziałowa Szkoła Powszechna Męska.

(Płock, Więzienna, naprzeciw gmachu poczty).

Szkoła mieści się w 4-ech lokalach, a mianowicie przy

Więziennej, naprzeciw poczty, przy ul. Więziennej № 19, przy ul. Płońskiej, i przy ul. Królewieckiej.

Kierownikiem szkoły jest p. Leon Dorobek.

II-ga 7-Oddziałowa Szkoła Powszechna Męska. (Płock, Warszawska, 13).

Szkoła mieści się w 2 lokalach: przy ulicy Warszawskiej i obejmuje pełnych 7 oddziałów. Kier.szkoły jest pp. Bogdański.

Archiwum Państwowe w Płocku.

(Płock, Małachowskiego, 1. Gmach II Gimn. Męskiego).

Archiwum państwowe otwarte jest dla użytku powszechnego od godz. 9 r. do 3 po poł i wydaje odpisy. świadectw i dokumentów urzędowych z obszaru całego Mazowsza Płockiego.

Kierownik Urzędu — Stefan Zgliczyński. Woźny — Władysław Wojciechowski.

Schronisko dla dzieci repatriantów. (Płock, Misjonarska, 7).

Schronisko dla dzieci repatriantów założone zostało 29 lipca 1922 r. Wychowuje się tu 90 dziewczynek-sierot w wieku od lat 3-ich do 14-tu. Opiekunem Zakładu z ramienia Województwa Warszawskiego jest p. Starosta Płocki; Kierowniczką — Stefanja Głodowska.

Władze Urzędy i Instytucje Samorządowe.

Powiatowe.

Sejmik Płocki i Wydział Powiatowy Sejmiku Płockiego. (Płock, Starostwo, Kolejalna, 15).

Gospodarką w Powiecie Płockim zajmuje się i prowadzi takową Sejmik Płocki na czele którego stoi jako władza nadzorcza Starosta Powiatu i jako władza wykonawcza Wydział Powiatowy.

Sejmik Płocki prowadzi dla dobra ludności powiatu i kraju całego poza zwykłymi działaniami następujące instytucje: szpital skórno-weneryczny, lecznicę dla zwierząt, torfiarnię i dwie szkoły rolnicze, jedną dla młodzieży męskiej i drugą dla młodzieży żeńskiej.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego — Starosta J. Boxa.

Członkowie Wydziału Powiatowego: Kazimierz Dżiewanowski, Teofil Jaźwiński, ks. Wład. Kamiński, Jan Kamiński, Jan Kajkowski, Wacł. Jagodziński.

Członkowie Sejmiku Powiatowego: 1) Sztembart Wład. z gm. Bielino; 2) Karolewski Konst. z gm. Bielino; 3) Kamiński Jan z gm. Brudzeń; 4) Kowalewski Edmund z gm. Brudzeń; 5) Kajkowski Jan z gm. Brwilno; 6) Kacperski Antoni z gm. Drobin; 7) Gierzyński Adolf z gm. Drobin; 8) Kleniewski Bronisław z gm. Kleniewo; 9) Rakowski Franciszek z gm. Kleniewo; 10) Fabrykiewicz Wojciech z gm. Lelice; 11) Żórawski Tadeusz z gm. Lelice; 12) Rutkowski Władysław z gm. Łubki; 13) Kędziński Stanisław z gm. Łubki; 14) Banaszczak Walenty z gm. Majki; 15) Tyburski Jan z gm. Majki; 16) Mieczkowski Stefan z gm. Mąkolin; 17) Dąbkowski Tomasz z gm. Mąkolin; 18) Lasocki Józef z gm. Ramutówko; 19) Sawicki Jan z gm. Ramutówko; 20) Ners Wincenty z gm. Rogozino; 21) Lemankiewicz Jan z gm. Rogozino; 22) Popkowski Stefan z gm. Starożreby; 23) Zawodniak Jan z gm. Starożreby; 24) Waśniewski Witold z gm. Święcice; 25) Bąbała Kazimierz z gm. Święcice; 26) Szafaryn Andrzej z gm. Rębowo; 27) Fabjanowicz Kar. z gm. Rębowo; 28) Gzylewski Jan z gm. Zagoty; 29) Krętowski Witold z gm. Zagoty; 30) Borkowski Lucjan z m. Wyszogrodu; 31) Kopański Józef z m. Wyszogrodu; 32) Dżiewanowski Kaz.; 33) Jaźwiński Teofil; 34) ks. Kamiński Wład.; 35) Jagodziński Wacław.

Dla załatwiania różnych spraw bieżących Sejmik wybrał specjalne Komisje.

Członkowie Komisji:

Komisja Rewizyjna: 1. Mieczkowski Stefan, 2. Tyburski Jan, 3. Vacat.

Komisja Drogowa: 1. Wincenciak Jan, 2. Zakrzewski Edward, 3. Janczewski Wiktor, 4. Żórawski Tadeusz, 5. Mieczkowski Stefan, 6. Jaźwiński Teofil.

Powiatowa Komisja Szkolna: Przewodniczący Komisji Wincenty Orzeszkowski. Członkowie: Nieniewski Paweł, Kamiński Jan, Zawadzki Edmund, Rapacki Jan, Bergerowa Leokadja.

Komisja Opieki Społecznej; Lasocki Józef, Kleniewski Bronisław, Szafaryn Andrzej, Leśnobrodzki Antoni, Ks. prał. Lasocki, Lucjan Borkowski.

Komisja Zdrowia Publicznego: Rutkowski Władysław, Kowalewski Edmund, Dr. Maciesza Aleksander, Piwnicki Stanisław, Zaleski Antoni.

Prócz tego Wydział powiatowy posiada specjalne biuro w gmachu Starostwa Płockiego.

Biuro Wydziału Powiatowego. Kierownik Biura Wydziału Powiatowego — Waław Kopulski. Zastępca kierownika—Izydor Puternicki. Inspektor Samorządu Gminnego — Maksymilian Gwiazdecki. Referent spraw ogólnych — Bronisław Jabłczyński. Referent podatkowy — Stanisław Zieliński. Registrar — Kazimiera Kowalska. Sekwestrator Konstanty Obrębski.

Oddział Kasowo-Rachunkowy. Kierownik Oddziału—Adolf Rymkiewicz. Kasjer kasy komunalnej—Wiktor Pęski. Urzędnicy rachunkowi: Lucyna Trofimow i Adam Kędzia.

Powiatowy Zarząd Drogowy w Płocku: 1. Inż. Nadwodzki Aleksander — kierownik Powiat. Zarządu Drogow. w Płocku; 2) Hejke Stanisław — kierownik Oddziału Techn. Drogowego; 3. Maciejowski Piotr — technik; 4. Mocarski Stanisław — techn.; 5. Stankiewicz Józef — technik; 6. Kaczarski Feliks — sekretarz; 7. Gross Edmund — kreślarz.

Drogomistrze i służba mostowa: 8. Babecki Franciszek—drogomistrz, technik; 9. Wąsowicz Stanisław — drogomistrz-technik; 10. Chrzanowski Jan — drogomistrz; 11. Sikorski Józef — drogomistrz; 12. Stanisławski Stanisław — maszynista parow. wałców drogow.; 13. Swat Wojciech — majster mostu na Wiśle pod Płockiem; 14. Wrany Józef — majster mostu na Wiśle pod Wyszogrodem; prócz powyższych Pow. Zarząd Drogowy zatrudnia 36 dróżników na szosach państw. wojewódz. i powiat. w obrębie powiatu Płockiego oraz 14 stróży na mostach pod Płockiem i w Wyszogrodzie.

Instytucje samorządowe w Powiecie Płockim są następujące:

Instruktor pożarnictwa na pow. płocki Teodor Myśliński.

Szpital skórno-weneryczny i chorób zakaźnych. Lekarz szpitala skórno-wenerycznego dr. Józef Zencykowski. Lekarz szpitala zakaźnego vacat. Intendent szpitala Franciszek Czerwonko. Felczer Władysław Benedek.

Torfiarnia w Proboszczewicach. Zarządzający torfiarnią Konrad Babecki.

Szkoła rolnicza w Niegłosach. Dyrektor Jan Rapacki. Personel nauczycielski: Władysław Stankiewicz, Pokidko Stefan, Górecki Jan, Zmysłowski Jan, Kulesza Bolesław.

Szkoła rolnicza w Trzepowie. Kierowniczka szkoły Leokadja Bergerowa. Personel nauczycielski: Anna Karczewska, Władysława Lenartowiczówna.

Lecznica dla Zwierząt.

(Płock, Dominikańska, 9. Tel. 171).

Wydział Powiatowy Sejmiku Płockiego zainicjował i wprowadził — najpierwej ze wszystkich Starostw w Polsce — samorządową służbę weterynaryjną, zorganizowaniem której zajął się Lekarz Weterynaryjny, p. Leśniewski

Ośrodkiem Samorządowej Weterynarii jest:

Powiatowa Lecznica dla Zwierząt w Płocku, przy ulicy Dominikańskiej, 9 (gmach b. monopolu). Lecznica ta funkcjonuje od maja 1922 r. i posiada:

- 1) Ambulatorjum, otwarte codziennie dla przyjęć chorych zwierząt i porad.
- 2) Szpital Weterynaryjny — dla zwierząt, wymagających zabiegów chirurgicznych, kuracji stałej oraz opieki lekarskiej.
- 3) Stajnię izolacyjną — dla odosobnienia podejrzanych sztuk — w razie potrzeby.
- 4) Apteczkę — posiadającą również i szczepionki oraz surowice lecznicze dla zwierząt.

Kierownictwo, zwierchni bezpośrednio dozór i stała opieka nad szpitalem, lecznicą i całą weterynariją należą do Sejmikowego Lekarza Weteryn. — dra Leśniewskiego, który interesantom udziela osobiście wszelkich informacji i porad w lecznicy we wtorki i piątki — stale, w inne zaś dni w miarę pobytu swego w Płocku

Na terenie powiatu utworzono 4 felczerskie posterunki weterynaryjne w osadach: Bielsk, Drobin, Wyszogród i Bodzanów, celem stałego dozoru w rzeźniach, badania mięsa, udzielania pomocy chorym w nagłych wypadkach oraz dla szybszego wynajdowania i tłumienia chorób zakaźnych wśród zwierząt.

Wszelkie czynności są opłacane według taksy i kontrolowane. Samorządowy personel Weterynaryjny stanowią:

- 1) Lekarz weterynarii — Leśniewski Paweł — Płock.
- 2) Felczer weter. — Szymczak Franc. — Płock, przy Szpitalu.
- 3) Felczer weter. — Jabłoński Stan. — Drobin.
- 4) Felczer weter. — Pekrół Wład. — Bielsk.
- 5) Felczer weter. — Bekker Ad. — Wyszogród.
- 6) Sanitarjusz weter. — Sadowski Franc. — Bodzanów.

Składnica Narzędzi Ogniwych.

(Płock, Starostwo, Kolegjalna, 15. Tel. 170.).

Walka z pożarami na terenie powiatu, jak już zaznaczyliśmy prowadzona jest planowo, przez specjalnego instruktora,

który organizuje i szkoli Straże Ogniove Ochotnicze, oraz zaznajamia członków ich z wszelkimi narzędziami przeciwpożarowymi. W celu skuteczniejszej akcji antiogniowej założona została przy starostwie specjalna Składnica Narzędzi Ogniowych.

Kierownictwo nad całym tym działem spoczywa w rękach p. Teodora Myślińskiego.

Tabor Powiatowy.

(Płock, Dominikańska, 9. Tel. 171.).

Dla potrzeb komunikacyjnych i dla udostępnienia szybkiego połączenia się z odległymi krańcami powiatu został utworzony specjalny tabor powiatowy.

Tabor obejmuje następujące działy: stajnię, warsztaty reperacyjne i garaż samochodowy. Administrację prowadzi — p. Teodor Myśliński.

Rada szkolna powiatowa w Płocku.

(Płock, Więzienna, 23. Tel. 122).

Przedstawiciel Rady Miejskiej — Dr. Aleksander Maciesza, przewodniczący Rady.

Członkowie: 1) Przedstawiciel sejmiku powiatowego Edward Zakrzewski z Majk, 2) Ks. prob. Władysław Kamiński z Bielska, 3) Marcin Zaleski z Kostrogaju.

Z wyboru Rady Szkolnej: — Piotr Augustyn, członek sekretarz Rady, dyr. semin. naucz. męskiego;

Z nominacji 1. vacat, 2. Paweł Nieniewski, dyr. banku Związków Ziemian;

Z Konferencji nauczycieli: Popławski;

Reprezentant kościoła rzymsko-katolickiego — ks. kan. Franciszek Klimkiewicz, prof. sem. duchownego;

Reprezentant kościoła ewangelickiego — pastor Robert Gundlach;

Reprezentant wyzn. mojżeszowego — vacat.

Z urzędu Dr. Bronisław Mazowiecki, lekarz powiatowy;

Przyjmujący udział w posiedzeniach Rady — Starosta i Inspektor szkolny.

Dozory szkolne.

Miasto Płock — przewodniczący Dr. Al. Maciesza, zastępca ks. kan. F. Klimkiewicz, sekretarka Jankowska.

Gm. Rogozino — przewodniczący Zygmunt Gumowski,

sekr. Józ. Wojciechowski; gm. Lelice przewodniczący ks. M. Kaczorowski, sekr. Jan Majewski; gm. Brudzeń — przewodniczący Wł. Żebrowski, sekr. Wład. Czachorowski; gm. Święcice przewodniczący Fr. Gankowski, sekr. Józ. Grzegorzewski; gm. Zagoty — przewodniczący St. Mazowiecki, sekr. Jan Kowalewski; m. Wyszogród — ks. T. Skowroński, sekr. Stan. Dzierżanowski; gm. Starożreby — przewodniczący Rościszewski, sekr. M. Lissowska; gm. Brwilno — przewodniczący K. Miecznikowski, sekr. W. Malinowski; gm. Drobin — przewodn. L. Wasniewski, sekr. W. Łebkowski; gm. Rębowo — przewodniczący ks. Skowroński, sekr. I. Zmysłowski; gm. Kleniewo — przewodniczący ks. M. Okólski, sekr. R. Malinowska; gm. Majki przewodniczący ks. J. Salwowski, sekr. J. Małkiewicz; gm. Mąkolin — przewodniczący St. Cybulski, sekr. M. Fałkowski; gm. Ramutówko — przewodniczący Wł. Wawrzynowicz, sekr. S. Trzczińska; gm. Łubki — przewodniczący ks. T. Wrzesiński, sekr. J. Kryszicki; gm. Bielino — przewodniczący ks. J. Górnicki, sekr. J. Kadziński.

Powiatowa Kasa Chorych w Płocku.

(Płock, Kościuszki, 9. Tel. 163).

Powiatowa Kasa Chorych w Płocku otwartą została w dniu 15 stycznia 1923 r.

Obowiązkowi ubezpieczenia w Kasie Chorych podlegają wszyscy mieszkańcy bez różnicy płci, zatrudnieni na podstawie stosunku roboczego lub służbowego.

Członków po roku egzystencji Kasa liczy w mieście Płocku 7 górą 4000 osób. Powiatowa Kasa Chorych w Płocku posiada własne ambulatorjum mieszczące się przy ul. Stary Rynek dom W-go Kosińskiego, obok Magistratu, Tel. 162. Ambulatorjum zaopatrzone jest w nowoczesne przyrządy i urządzenia. Porad lekarskich z ramienia Kasy udzielają prawie wszyscy lekarze i dentyści w Płocku.

Skład personalny Kasy Chorych jest następujący: Komisarz w. z. Jan Załęski; zastępca [Komisarza — Gustaw Tułodziecki; Lekarz Naczelny — Dr. Frankowski; Kierownik — Ambulatorjum W. Majewski.

Do czasu ukończenia stadjum organizacji Kasy — kierownikiem mianowany jest przez rząd specjalny Komisarz. Po skończeniu stadjum organizacyjnego zarząd Kasy będzie wybierany przez jej członków.

Miejskie.

Rada Miasta Płocka.

(Płock, Stary Rynek, gmach ratusza).

Na czele władz samorządowych miejskich stoi ciało wybieralne w postaci Rady Miejskiej, która wybiera do wykonania swych uchwał i załatwiania spraw bieżących t. z. Magistrat.

Na podstawie wyborów, przeprowadzonych w dn. 25 listopada 1923 r. w skład Płockiej Rady Miejskiej weszli następujący radni i ich zastępcy:

Z listy Nr. 1 — Komitet Gospodarczego Odrodzenia m. Płocka — radni: Żółtowski Ryszard, adwokat, Kościuszki 7; ks. Klimkiewicz Franciszek, kanonik, Pl. Kanoniczny 2; Grubowski Stanisław, rzemieślnik, Więzienna 30, ks. Kaczorowski Bronisław, proboszcz, Radziwie; Szygendowski Ignacy, majster fabr., Królewiecka 24; Maciejowski Zygmunt, profesor, Królewiecka 28; Kamiński Wacław, kupiec, Zduńska 10; Fuz Paweł, przemysł., Radziwie; Popławski Bolesław, nauczyciel, Bielska 42, Augustyn Piotr, dyr. Semin. Naucz., Królewiecka 4; Betley Stanisław, Prezes Tow. Kred. Miejs., Królewiecka 21; Beczkowicz Adam, lekarz, Dominikańska 3; Zieliński Edward, szewc, Kolegjalna 5.

Zastępcy: Różański Walenty, vice-dyr. banku, Mostowa 1; Sadziński Jan, krawiec, Plac Kanoniczny 1; Kisielewska Julja, Przełożona Semin. Żeńskiego, Kolegjalna 9; Paczkowski Leon, nauczyciel, Radziwie; Morawiec Jan, Kier. Urz. Pośr. Pracy, Puternicki Izidor, Urzęd. Biura Wyd. Pow., Więzienna 18; Nowak Józef, rzeźnik, Grodzka 2.

Z listy tej wobec zrzeczenia się swego mandatu przez p. Ignacego Szygendowskiego wszedł do liczby radnych pan Walenty Różański.

Z listy Nr. 2 — Polskiej Partji Socjalistycznej radni: Michalski Antoni, inżynier, Więzienna 12; Kępczyński Wincenty, instr. Zw. Rob. Rol., 3 Maja 40; Sztromajer Władysław, chemik, 3 Maja 33; Biedrzycki Jerzy, urzędnik, Stary Rynek 15; Przybylski Leon, szewc, Ostatnia 5; Chęciński Szczepan, nauczyciel, Warszawska 23; Mikołajewski Bronisław, szewc, Szeroka 57; Rojkiewiczowa Julja, urzędnik, Tumska 6; Pekrul Zygmunt, Sek. Zw. Rob. Pol., Grodzka 9.

Zastępcy: Sobociński Franciszek, giser, Aleje 25; Jasiński Wiktor, szewc, Tumska 10; Jakucki Konstanty, giser, Ostatnia 7; Wójcik Marjan, szewc, Ostatnia 5.

Z listy tej wskutek wyboru p. Michalskiego na Prezydenta i p. Kępczyńskiego na ławnika weszli z pośród zastępców pp. Sobociński i Jasiński.

Z listy Nr. 3 — Narodowo Robotniczego Komitetu Wyborczego radni: Mayzner Kazimierz, adwokat, Więzienna 19; Szczepański Franciszek, stolarz, Bielska 7.

Zastępca: Gałkowski Ludwik, handlowiec, Królewiecka 17.

Z listy Nr. 4 Ogólna-Zydowskiego Związku Robotniczego, radni: Zyskind Mojżesz Mordka, przemysłowiec, Grodzka 7.

Z listy Nr. 5 — Żydowskiego Międzypartyjnego Komitetu Wyborczego, radni: Altberg Mojżesz, właściciel domu Więzienna 6; Dr. Themerson Mieczysław, lekarz Grodzka 5.

Zastępca: Rozenzweig Chaim, kupiec, Tumska 10.

Dnia 26 stycznia 1924 r., uznając niemożebność współpracy celowej z resztą członków Rady — 13 radnych Komitetu Gospodarczego Odrodzenia Płocka, widziało się zmuszonych ustąpić z tego ciała, pozostawiając odpowiedzialność za rządy w mieście radnym pozostałych grup t. j. Polskiej Partji Socjalistycznej, Narodowo Robotniczego Komitetu Wyborczego, Ogólna-Zydowskiego Związku Robotniczego i Żydowskiego Międzypartyjnego Komitetu Wyborczego.

Magistrat miasta Płocka.

W dniu 13 grudnia 1923 r. Rada Miejska wybrała Magistrat w składzie następującym:

Prezydent Miasta Płocka — Inż. A. Michalski; Vice-Prezydent miasta Płocka — Zygmunt Trzeciak. Ławnicy: L. Gałkowski, W. Kępczyński i p. Cybulski, który zrzekł się mandatu. Magistrat prowadzi wszystkie działy gospodarki miejskiej.

Miejskie Laboratorium Chemiczno-Bakterjologiczne.

(Płock, Tumska, 12).

Laboratorium chemiczno-bakterjologiczne miejskie otwarte w dniu powszednie od 9-ej rano do 3-ej po poł. Kierownik J. Malewski. Wykonywa się wszelkie badania lekarskie, techniczne oraz reakcję Wassermana.

Miejska Wieczorowa Szkoła Handlowa.

(Płock, Warszawska, 13).

W roku 1868 (1 października) założona przez władze rosyjskie pod nazwą: Szkoła Niedzielną Handlową (jednoklasowa). Po krótkiej przerwie po wybuchu wojny wznowiona staraniem

kupców i przemysłowców, dn 5 września 1915 r., jako Szkoła Handlowa Wieczorowa. Na mocy koncesji, udzielonej Magistratowi m. Płocka przez M. W. R. i O. P. z dnia 25 sierpnia 1919 r. № 3598/19 S.III — S III2877/19, przemianowana na szkołę miejską koedukacyjną pod nazwą: Miejska Wieczorna Szkoła Handlowa w Płocku. Kurs nauk czteroletni: kurs przygotowawczy, I, II i III.

Przyjmowani są chłopcy i dziewczęta przedewszystkiem pracujący w handlu i przemyśle, w wieku lat 14, po ukończeniu co najmniej 4 oddziałów szkoły powszechnej, ewentualnie 2 klas gimnazjum. Lekcje odbywają się w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki od godz. 6¹/₂ popoł. — do 9 wieczór.

Kierownik Szkoły: Dr. fil. Henryk Pyrzakowski — język niemiecki, Irena Broniatowska — przyroda i propedeutyka fizyki, Kazimierz Drejer — korespondencja handlowa i buchalterja. Włodzimierz Olszewski — towaroznawstwo, Aleksander Różycki — kaligrafja, Hilary Sobociński. adwokat — prawo handlowe, dr. Rudolf Theifert — język polski, Zygmunt Trzeciak — geografja, Józef Ziółkowski — arytmetyka handlowa.

Szkoła liczy uczniów i uczennic razem 152. Mieści się przy ulicy Warszawskiej, 13.

Organizacje i Instytucje Społeczne.

Religijne.

„Unitas Płocka“ — Zw. Kapłanów Diecezji Płockiej.
(Płock, Tumska, 2).

Cel: pielęgnowanie ducha kapłańskiego, rozwijanie współzycia naukowego i społecznego, zabezpieczenie ekonomicznych potrzeb duchowieństwa, ochrona interesów swoich członków na drodze prawnej, — popieranie instytucji i prac społecznych.

Statut zatwierdzony przez Minist. Wyznań Relig. i Ośw. Publicznego dn. 31.VIII 1921 r.

Bractwo Straży Honorowej N. Serca Jezusowego.
(Płock, kościół po-Reformacki).

Bractwo to założone zostało w Płocku przy kościele po-reformackim w 1922 r. Liczy członków — 800.

Zarząd: Dyrektor—ks. A. Jagłowski, Brat starszy—T. Dudziński, Siostra starsza — E. Sławińska, Sekret. J. Roszkowska.

Naukowe.

Towarzystwo Naukowe Płockie.
(Płock, Rynek Kanoniczny, 8).

Towarzystwo Naukowe Płockie, założ. 13.III 1901 r. ma na celu krzewienie nauki i gromadzenie danych naukowych, geograficznych, fizycznych, antropologicznych, statystycznych, etnograficznych, historycznych i archeologicznych, dotyczących Mazowsza Płockiego.

Posiada własną siedzibę (Rynek Kanoniczny, Nr. 8), Bibliotekę im. Zielińskich, liczącą obecnie 35.000 tomów, Muzeum Mazowsza Płockiego, mające działy fizjograficzny i historyczno-kulturalny, zajmujące 9 sal i salek Składka członkowska trzy zł. p. konto czekowe w P. K. O. Nr. 60.986.

Skład Zarządu: Prezes — dr. Al. Maciesza vice - prezes i skarbnik — prof. St. Rutski, sekretarz — J. Rokitnicki, bibliotekarka i kustoszka — H. Rutska i ks. Mąkowski.

Wydziały T. N. P.: Historyczny — przewodniczący ks. Mąkowski, sekretarz — prof. Liszewski; Miłośników Płocka: Przewodnicząca — H. Rutska, skarbnik — St. Betley; Fizjograficzny: Przewodniczący — dr. Aleks. Maciesza, sekretarka — Z. Szemplińska; Ekonomiczny — w organizacji.

Koło Literacko-Naukowe.

(Płock, Rynek Kanoniczny, 8).

Koło Literacko-Naukowe na czele inicjatorów i założycieli, którego stoją pp. Julja Kisielewska, prof. Halina Rutska i inż. A. Nadwodzki znajduje się w fazie organizacyjnej, wykazując tendencje do przeobrażenia się w jedną z autonomicznych sekcji „Płockiego Towarzystwa Naukowego“.

Muzeum Diecezjalne Płockie.

(Płock, Tumska, obok Katedry).

Muzeum założone zostało w 1904 r. Zbiory składają się z działów: I — Malarstwo; II — Wykopaliska; III — Manuskrypty i Inkunabuły; IV — Pasy słuckie; V — Biblioteka Kapitulna; VI — Specjalny dział sztuki kościelnej; VII — Numizmatyka.

Kustosz i sekretarz: ks. Tomasz Kowalewski, prałat katedralny.

Godziny zwiedzania naznacza ks. kustosz po uprzednim porozumieniu się.

Okręgowe Towarzystwo Rolnicze w Płocku. (Płock, Kościuszki. 8).

Skład Zarządu: Prezes p. Wincenty Orzeszkowski, vice-prezes p. Ignacy Kręcejewski. Członkowie: pp. Grabowski Czesław, Nieniewski Paweł, Kolasiński Eugenjusz, Piwnicki Stanisław. Zastępcy: pp. Napiórkowski Stanisław, Plewiński Wincenty. Towarzystwo posiada 298-miu członków bezpośrednich i 1180 w 30-tu Kółkach Rolniczych. Działalność Towarzystwa polega na pracy społecznej w kierunku podniesienia kultury i oświaty zawodowej i ogólnej wśród rolników Powiatu. Zadanie to spełnia przez swą organizację Kółek Rolniczych, czuwając jednocześnie nad całokształtem życia i potrzeb wsi.

Wobec braku Izby Rolnych część ich atrybutów musi wypełniać, przyczyniając się realnie do zaspokojenia potrzeb rolnictwa i czuwania nad ochroną jego zawodowych interesów w miarę możliwości.

Prócz Kółek Rolniczych, które są osnową kontaktu z najszerszymi sferami rolników, Towarzystwo prowadzi pracę przez swe Wydziały: 1. oświatowo-organizacyjny, 2. hodowlany, 3. rolniczo-doświadczalny, 4. ekonomiczno-społeczny.

Towarzystwo posiada majątek Opatówiec dla celów doświadczalnych, prowadzony przez fachowego i znanego doświadczalnika w osobie pana Kolasińskiego Eugenjusza — a Pole Doświadczalne w Opatówcu jest zaliczone do najlepiej prowadzonych w kraju. Stały skład personelu biura Towarzystwa stanowią: 2-ch instruktorów i sekretarka, a biuro jest czynne stale w godzinach 10 — 1 i 4 — 6.

Ognisko Kultury Rolniczej w Opatówcu.

(Opatówiec, poczta Staroźreby, Ziemia Płocka).

Ognisko Kultury Rolniczej w Opatówcu jest własnością Okręgowego Towarzystwa Rolniczego w Płocku, przeorganizowane zostało 1. VIII. 1919 r. z Pola Doświadczalnego, należącego do autonomicznej Sekcji Doświadczalnej tegoż T-stwa Rolniczego. Sekcję tę powołano do życia w 1911 roku. Bezpośrednią władzą nad Ogniskiem jest Zarząd Okręgowego Tow. Rolniczego. Władzą kontrolującą jest kuratorjum Ogniska, złożone z delegatów instytucji kulturalno-społecznych, działających w powiecie Płockim i instytucji subwencjonujących Ognisko.

W 1924 roku Ognisko posiada zorganizowane następujące działy pracy:

1) Pole Doświadczalne na wydrenowanych 60 morgach ziemi. Prowadzi się doświadczenia: nawozowe, uprawowe, i odmianowe. Kierownikiem tego działu jest asystent Julian Diffenbach. Nadto przeprowadza się doświadczenia zbiorowe w Kółkach Rolniczych i majątkach folwarcznych. Kierownikiem tego działu jest asystent inż. Tadeusz Blok. Najwybitniejsze rezultaty otrzymano nad badaniem działalności nawozów, fosforów i zielonych.

2) Stacja meteorologiczna II-go rzędu (7 lat pracy) pod kierownictwem inż. Tadeusza Bloka.

3) Gospodarstwo folwarczne — reprodukcja zbóż i okopowych, wypożyczalnia narzędzi dla małorolnych, knur (rasy dużej angielskiej), buhaj, (rasy wschodnio-pruskiej), baran (rasy świnarki). Ogierzy Rządowe z powodu braku miejsca stać będą w Staroźrebach. Ognisko posiada w tej chwili kompletny inwentarz żywy i martwy. Braki są duże w budynkach gospodarczych i mieszkalnych. Uniemożliwia to przyjmowanie młodzieży na praktykę. Zarządzającym gospodarstwem jest E. Lewandowski (od 1920 r.). Gospodarstwo prowadzi rachunkowość zorganizowaną własnym systemem (na wzór amerykańskiej buchalterji).

Dalsza praca Ogniska uwzględni organizację wszystkich działów gospodarstwa wiejskiego. W 1924 roku przewidywane jest rozpoczęcie hodowli elit żyta, co wymaga znacznie większych terenów, o co poczynione są starania. Również i na organizację innych działów w Opatówcu miejsca już nie ma.

Państwo daje częściową pomoc w utrzymaniu Dyrektora Zakładu i jednego Asystenta. Resztę wydatków, związanych z utrzymaniem Zakładu pokrywa Okręgowe T-stwo Rolnicze i Sejmik Płocki, a gdy tego zbraknie gospodarstwo folwarczne.

Poważne inwestycje Zakładowe prowadzone są z dochodów gospodarstwa, co w takim razie rozłożone będzie na kilkanaście lat. Odpowiedzialnym Dyrektorem Ogniska jest p. E. Kolasiński.

Związek Lekarzy Państwa Polskiego, Obwód Płocki.

(Płock, Warszawska, Szpital św. Trójcy).

Prezes — Dr. Aleksander Zaleski, vice-prezes, dr. J. Kunig, sekretarz — dr. H. Żółtowska.

Towarzystwo Lekarskie Płockie.

(Płock, Warszawska, Szpital św. Trójcy).

Prezes — dr. Aleksander Zaleski, vice-prezes — dr. Bronisław Mazowiecki, sekretarz, — dr. Żółtowska, kasjer i bibliotekarz dr. Władysław Kosmaciński.

T-stwo Ogrodniczo-Pszczelnicze Płockie. (Płock, Kościuszki, 8.).

Towarzystwo Ogrodniczo - Pszczelnicze Płockie liczy 54 członków. Zarząd stanowią: pp.: St. Przedpeński — prezes, Cz. Maciejowska — sekretarka, W. Cichocki — skarbnik. Teren działalności — Płock i najbliższa okolica.

Artystyczne. *

Towarzystwo Muzyczne Płockie.

(Płock, Kolegjalna „Biała Sala“ I Gimn. Żeńskie).

Towarzystwo Muzyczne Płockie założone zostało w 1900 r. Zarząd stanowią pp.: Brudnicki Józef, Klepacki Aleksander, Januszewski Antoni, Rościszewska Marcelina, Stawicka-Lesiecka Bronisława, Detrych Stanisław, Kowalski Antoni, Goebel.

T-stwo obecnie liczy członków 125 i zajmuje się krzewieniem muzyki.

Towarzystwo Muzyczne w Płocku „Lira“.

(Płock, Kolegjalna, 10. m. 3.).

Towarzystwo Muzyczne „Lira“ w Płocku mieści się w domu Nr. 10 m. 3 przy ul. Kolegjalnej, założone zaś zostało w dn. 2 maja 1919 r. Skład Zarządu: Prezes—Rzewnicki Adolf, vice prezes — Borszewski Rajmund, kierownik reprodukcji muzycznych — Kroppe Karol, pomocnik kierownika reprodukcji muzycznych pani drwa Żencykowska Stanisława, skarnik—Dobrzyński Bronisław i sekretarz — Wysocki Mirosław.

Towarzystwo szerzy zamiłowanie do muzyki przez urządzenie koncertów, kursów, wycieczek i przedstawień teatralnych.

Humanitarne i Dobroczynne.

Chrześcijańskie Towarzystwo Dobroczynności.

(Płock, Więzienna, naprzeciw „Hotelu Angielskiego“).

Najstarsza to placówka miłosierdzia w Płocku; powstała jeszcze za czasów rosyjskich. Na czele T-stwa stoi Rada Gospodarcza, składająca się z 12 osób. Prezesem T-stwa jest ks. kan. Pęski, sekretarzem p. W. Różański. Fundusze na utrzy-

manie swych instytucyj czerpie z dochodów z domów, składek stowarzyszonych, z ofiar ludzi dobrej woli.

Do Towarzystwa należą: 1) Ochrona dla dziewcząt oraz przytułek dla starców przy ul. Więziennej № 37; 2) Ochrona św. Józefa przy ul. Teartalnej, zwana popolicie „Salami Pracy“. Kierowniczkami są w niej siostry Pasjonistki.

Nadto T-stwo wspomaga otwarty w r. 1923 przy ulicy Więziennej niedaleko poczty „Żłobek“, opiekę wzięły nad nim też siostry Pasjonistki i kuchnię tak zw. Poznańską przy ulicy Kościuszkowskiej. Obok T-stwa na polu miłosierdzia chrześcijańskiego, ze specjalnem uwzględnieniem nędzy wyjątkowej pracują 2 korporacje św. Wincentego à Paulo — męska i żeńska. Pierwszej przewodniczy p. Fr. Janicki; drugiej p. Marja Karczewska. Kancelarja konferencji męskiej mieści się w domu parafjalnym przy kościele;—kancelarja 2-giej w domu T-stwa Dobroczynności naprzeciwko Hotelu Angielskiego. Pod kierunkiem konf. żeńskiej i jej staraniem jest prowadzona Kuchnia dla inteligencji.

Szpital Św. Trójcy w Płocku.

(Płock, Warszawska, 28, dom własny).

Szpital jest zakładem fundacyjnym na 124 łóżka, pod zarządem Rady Fundacji, skład której stanowią:

Przewodniczący: J. E. Biskup Płocki ks. A. Nowowiejski, delegat biskupi i zastępca przewodniczącego, ks. prał. S. Figielski.

Członkowie: J. Boxa, Starosta Płocki, Tadeusz Sułowski, Paweł Nieniewski, Prezydent m. Płocka i delegat Rady miejskiej. Dyrektor szpitala: Dr. A. Zaleski.

Ordynatorzy: Dr. Kosmaciński, Dr. Piasecki, Dr. Beczkowicz, Dr. Fejnberg.

Intendent szpitala: Wacław Kobylński.

Płockie T-stwo Polskiego Czerwonego Krzyża.

(Płock, Starostwo, Kolegjalna, 15).

Płockie T-stwo Polskiego Czerwonego Krzyża (P.T.C.K.) egzystuje od roku 1919. Z zakończeniem okresu wojennego rozwija swą działalność humanitarną i dobroczynną, niosąc pomoc materialną i moralną w pierwszym rzędzie inwalidom wojskowym i cywilnym, repatriantom i młodzieży szkolnej, dla której przy wydajnej pracy pań M. Leatt i M. Stebiens z Amerykańskiego Czerwonego Krzyża ma urządzone i prowadzi ambulatorjum i gabinet dentystryczny w lokalu ofiarowanym bezpłatnie przez Płocki Magistrat.

Zarząd na r. b. stanowią pp.: Prezes — Rajmund Borszewski, vice-prezes — dr. Bronisław Mazowiecki, sekretarz — Marja Górnicka, skarbnik — Wacław Koźmiński, naczelny lekarz ambulatorjum — dr. Aleksander Maciesza, kuratorka ambulatorjum — prokur. Helena Gutkowska, zarządzająca składnicą — Marja Zmijewska, delegatka Oddziału do 3 miejscowych kół młodzieży Polskiego Czerwonego Krzyża — Marja Łapińska.

Kancelarja Zarządu mieści się w gmachu Starostwa.

Składka Członkowska na r. b. wynosi złoty polski. Kto jest polakiem winien być członkiem P. T. C. K.

Towarzystwo „Polskiego Żałobnego Krzyża“.

(Płock, Grodzka, 13.).

Towarzystwo to ma na celu: 1) otaczanie opieką i upiększanie mogił żołnierzy polskich w kraju i poza jego granicami; 2) udzielanie pomocy rządowi w sporządzaniu ewidencji i utrzymywaniu mogił wojennych; 3) okazywanie pomocy osobom zwiedzającym mogiły, przez udzielanie im wskazówek, czynienie ułatwień i t. p.; 4) udzielanie w miarę możliwości wszelkiej pomocy rodzinom poległych i zmarłych żołnierzy polskich przy ekshumacji i przewozie zwłok; 5) organizowanie wycieczek do mogił bohaterów.

Płocki oddział powiatowy Tow. P. Ż. K. utworzony został d. 6 marca 1922 roku. Otacza on swą opieką płocki cmentarz garnizonowy, oraz mogiły poległych na wojnie, znajdujące się w powiecie płockim i w okolicach miasta za Wisłą. W ubiegłym roku staraniem oddziału usypany został kopiec na mogile popodczas obrony Płocka w 1920 r. za plantem kolejowym, obecnie troską Zarządu jest ustawienie tam odpowiedniego ogrodzenia.

Do Zarządu Płockiego pow. oddziału Tow. P. Ż. K. należą pp.: Vice-starosta Mikołaj Godlewski — przewodniczący, radca Wł. Staszewski — zastępca przewodniczącego, p. Helena Wagnerowa — skarbniczka, ks. Kazimierz Targowski — sekretarz, inżyn. Wysocki, inż. Szaniawski, ppłk. Tucker. Skład komisji rewizyjnej stanowią pp.: pastor Gundlach, Żurowski, Majde.

Komitet Obywatelski m. Płocka i Ziemi Płockiej.

(Płock, Kościuszki, 6).

W najtrudniejszych czasach kryzysu gospodarczego z inicjatywy p. prezesa Zw. Ziemian powstał t. z. „Komitet Obywatelski m. Płocka i Ziemi Płockiej“ dla niesienia pomocy doraźnej najbardziej potrzebnej ludności.

Dzięki ofiarności, w głównej mierze ziemiaństwa Ziemi Płockiej Komitet mógł rozwinąć działalność dobroczynną, prowadzoną już od 2 lat przez dostarczanie ubogim po cenach znacznie niższych od rynkowych, a najuboższym zupełnie bezpłatnie artykułów pierwszej potrzeby, jak: mąka, kartofle, węgiel, drzewo i t. p. Poza Komitet wydaje 600 bezpłatnych obiadów miesięcznie, wspomaga szereg instytucji dobroczynnych i szpital św. Trójcy.

Prezydjum Komitetu stanowią pp.: Tadeusz Sułowski i M. Lewandowski.

Zarząd stanowią pp.: Godlewski Mikołaj, Buchowski Jan, Dzierżanowski Ludwik, Krzętowski Jan, Morawiec Jan, Dr. Zaleski Aleks. Wydział wykonawczy stanowią: J. M. Lewandowski, sekretarz St. Gorzechowski, zastępca sekr. Fr. T. Wybult.

Straż Ogniowa Ochotnicza w Płocku.

(Płock, mieszkanie Prezesa — Tumska róg Grodzkiej, dom W-go Lewensztejna).

Straż Ogniowa [Ochotnicza została założona w Płocku w roku 1873.

Pierwszym naczelnikiem Straży obrano głównego jej inicjatora i założyciela ś. p. Roberta Blumberga. Do rozwoju Straży w jej pierwszych początkach dużo przyczynił się b. Prezydent m. Płocka ś. p. Widuliński. Niemałe zasługi położyli w jej obecnym rozwoju także i ci, których Straż obdarzyła godnością swych Członków Honorowych. Jest ich sześciu, a mianowicie: J. E. ks. Biskup Antoni Nowowiejski, ks. Prałat Ignacy Lasocki, kapelan Straży, b. Naczelnik Straży Władysław Włoczewski, b. Naczelnik Straży Honorjusz Dunin-Wolski, b. pomocnik dowódcy IV oddz. Franciszek Jagodziński i b. pomocnik dowódcy IV oddz. Jan Borysiewicz.

Zarząd obecny stanowią: Prezes — Stefan Wacław Olszański, Vice-prezes — Marek Zygmunt Kozielski, Kasjer — Henryk Pauli, Sekretarz — Feliks André, Buchalter — Józef Rozwadowski, Członkowie Zarządu: Antoni Michalski, Inż. Kowalewski, Józef Łakomski, Jan Sadziński, Karol Popielawski.

Komisję Rewizyjną stanowią: Alfred Wagner, Stanisław Pawlikowski, Gustaw Szulc.

Komendę Straży stanowią: Naczelnik Straży — Stanisław Żółtowski, Pomocnik — Tadeusz Ginter, Gospodarz — Feliks André, Pomocnik Gospodarza — Adolf Mikołajewski, Adjutant — Czesław Bobolecki, Chorąży — Konstanty Dudziński.

Dowódca I-go oddziału — Gustaw Szulc, pomocnik dowódcy — Wacław Dobiszewski.

Dowódzca II-go oddziału — Adolf Dobiszewski, pomocnik dowódcy — Władysław Wilczyński.

Dowódzca III-go oddziału — Aleksander Sikorski, pomocnik dowódcy — Józef Łakomski.

Dowódzca IV-go oddziału — Franciszek Gutowski, pomocnik — Adolf Mikołajewski.

Lekarzami Straży są: Dr. Jan Gołombiowski, Dr. Józef Kunig, Dr. Aleksander Zaleski, Dr. Aleksander Maciesza, Dr. Adam Beczkowicz.

Członków czynnych Straż liczy 100. Członków ofiarodawców 535.

Orkiestra Straży składa się z 18 osób. Kapelmistrzem jest Jan Szymański, zastępcą kapelmistrza — Zygmunt Kołodziejski.

Straże Ogniove Ochotnicze w Powiecie Płockim.

W następujących miejscowościach mieszczą się Oddziały Straży Ogniovej Ochotn.: w Białej, Bielsku, Drobinie, Wyszogrodzie, Węgrzynowie, Lelicach, Ciachcinie, Stupi, Blichowie, Rębowie, Bodzanowie, Bonisławiu, Borowiczkach, Daniszewie, Gorze, Leszczynie Szlacheckim, Proboszczewicach, Miszewie Murowanym, Rogotwórsku, Starożrebach, Woźnikach, Zagrobie, Sobowie.

Stacja Opieki nad dziećmi.

(Płock, Kościuszki, 3).

Niezmiernie ważna ta instytucja opiekuje się ubogimi matkami oraz biedną dziatwą m. Płocka. Na czele tej instytucji stoi zarząd z p. Ligowską Izabelą, jako przewodniczącą.

Płocki Oddział Warsz. Chrześ. T-stwa Ochrony Kobiet.

(Płock, Kolejna, 1 m. 4).

Skład Zarządu: Pp.: Okt. Mądrzejewska — przewodnicz., Hal. Rutska — vice-przewodnicz., W. Vogtman — sekretarka, M. Detrówna — skarbniczka, ks. kan. Modzelewski, Wacława Frejmanówna — czł. zarz. Godziny przyjęć: od 12 — 3.

Reprezentuje T-stwo W. Vogtman. Przy T-stwie istnieje Biuro pośrednictwa pracy dla kobiet. — Dla poszukujących pracy Biuro czynne jest bezpłatnie.

Stow. Dobroczynne p. n. „Opieki Św. Stanisława Kostki” pomocy wszelkiej dla ubogiej dziatwy. (Płock, „Stanisławówka“).

Zakład ten, który w swej nazwie mieści i cel swój, istnieje od 1 lutego 1907 r. Statut zatwierdzony został przez rząd rosyjski w dn. 10.XI 1909 r. Nowy statut zatwierdził Wojewoda Warszawski dn. 29.I. 1921 r.

Zarząd stanowią: Fundator i dożywotni kierownik ks. prał. Ignacy Lasocki, prałat Wincenty Petrykowski, Marjanna Gierk, starsza siostra miłosierdzia.

Pomoc i Praca.

(Płock, Plac Florjański).

Towarzystwo dobroczynne p. n. „Pomoc i Praca” ma na celu niesienie pomocy biednym kobietom, oraz udzielanie im nauki przemysłu kobiecego

Zarząd stanowią: ks. prałat Ignacy Lasocki, — organizator, Syrwidówna Bronisława — przewodnicząca, Głodowska Stefania — zastęp. przewodniczącej, Gierkówna Marjanna — sekretarka, Karpińska Marjanna — skarbniczka. Statut T-stwa zatwierdził Wojewoda Warszawski dn. 5.IV. 1922 r.

Patronat nad Więźniami.

Ongis był zorganizowany w Płocku „Patronat nad Więźniami”, lecz obecnie od dłuższego czasu nie daje on o sobie znaku życia.

Płockie T-stwo Opieki nad Zwierzętami.

Ongis przed wielką wojną egzystowało T-stwo Opieki nad Zwierzętami i ono nie daje oddawna znaku życia o sobie.

Patronat nad Płocką młodzieżą Akademicką. (Płock, Portowa. Tel. 97).

Patronat ma za zadanie pomoc dla młodzieży akademickiej, pochodzącej z Płocka lub Mazowsza Płockiego.

W skład Patronatu wchodzi 30 osób.

Prezesem jest — p. Tadeusz Sułowski. Zarząd stanowią następujący pp.: M. Z. Kozielski — v.-prezes; H. Pniewski — skarb-

nik; M. Górnicka — sekretarka Członkiem lub członkinią Patronatu powinien być każdy płocczanin lub każda płocczanka, którzy dbają istotnie o przyszłość naszego społeczeństwa.

Płockie T-wo Higieniczne.

W swoim czasie zorganizowane było w Płocku T-wo Higieniczne, ale obecnie na ślad jego natrafić nie mogliśmy.

Płockie T-wo Przeciwgruźlicze.

Przed kilku laty zorganizowało się w Płocku Towarzystwo Przeciwgruźlicze; niestety, nie jest ono nigdzie zarejestrowane i pomimo wysiłków z naszej strony nie udało się nam o niem zdobyć żadnych bliższych danych.

Katolickie T-stwo Dobroczyńności w Wyszogrodzie.

(Mazowsze Płockie — Wyszogród).

Towarzystwo zatwierdzone zostało przez Wojewodę Warszawskiego dn. 19.III 1922 r. W skład zarządu wchodzi pp.: ks. Tomasz Skowroński — przewodniczący, Z. Lipszyna — skarbniczka, Jadwiga Goszczyńska — sekretarka, Bronisław Janowski — gospodarz; członkowie: Stanisława Nawrocka, Stanisława Rychter, Ludwik Ziemiński.

Kulturalno-oświatowe.

Koło Macierzy Polskiej w Płocku.

(Płock, Kościuszki, 6).

Koło zostało zorganizowane dn. 14 lipca 1916 r. Początkowo wykazywało ożywioną działalność. Objęło i uruchomiło II Gim. Męskie, Sem. Naucz., Kursy dokształcające, Kursy rysunkowo-rzemieślnicze, Kursy rysunkowo-artystyczne, uruchomiło biblioteki, czytelnie i opiekowało się „Domem Ludowym”. Obecnie działalność tegoż redukuje się do prowadzenia „Szkoły Handlowej”, 3 klasowej Męskiej, ale zamierza wznowić akcję w zakresie rozszerzonym. W skład zarządu wchodzi: Tadeusz Świecki, poseł na Sejm, Konstanty Dąbrowski, dyr. I-go Gim. Męskiego, dr Al. Maciesza, Roman Lutyński, Julia Kisielewska, Dr. Helena Żółtowska.

3-ch Klasowa Szkoła Handlowa Męska Polskiej Macierzy Szkolnej.

(Płock, Dominikańska, b. gmach Monopolowy)

Szkoła jest na prawach państwowych. Założona została w 1922 r. W szkole handlowej męskiej nauka udzielana jest w sposób wyłącznie praktyczny i obejmuje następujący zakres:

- 1) Poprawne władanie językiem polskim i jednym językiem obcym;
- 2) biegle wykonywanie wszelkich rachunków, dotyczących zagadnień handlowych;
- 3) umiejętne prowadzenie ksiąg handlowych;
- 4) redagowanie wszelkiego rodzaju listów handlowych i dokumentów;
- 5) organizacje handlu;
- 6) stenografowanie, pisanie na maszynie, korzystanie z różnych stosowanych w biurach maszyn.

Z przedmiotów handlowych są wykładane: 1) arytmetyka handlowa, 2) księgowość i kantor wzorowy, 3) korespondencja, 4) stenografia, 5) geografia gospodarcza, 6) nauka o handlu, 7) towaroznawstwo, 8) pisanie na maszynie, a z ogólnokształcących: religia, język polski, język obcy, historia powszechna wraz z polską, kaligrafia, gimnastyka.

Zadanie szkoły handlowej polega na wyszkoleniu sprawnych, dzielnych handlowców i użytecznych obywateli kraju.

Rada Opiekuńcza: p. p. Dzierżanowski Ludwik prezes — dyrektor P. K. K. P., Leśniewicz Bolesław skarbnik — dyrektor Stow. Rolniczego, Jagodziński Wacław skarbnik, Augustyn Piotr delegat P. M. S. — dyr. Państw. Sem. Naucz., sędzia Rokitnicki vice-prezes Sądu Okręg., Wolski Gustaw — dyrektor Banku Handlowego.

Kierownik szkoły: Laberschek Ignacy; Profesorowie: ks. Mąkowski Władysław — prefekt, Wróbel Władysław — dyrektor Państw. Szkoły Przem.-Handl. Żeńskiej, Koronkiewicz Wł., Złotczański W., Kawczyńska Marja, Skrobański Feliks, Różycki.

Warunki przyjęcia do klasy pierwszej: granica wieku 14—17 lat, świadectwo ukończenia 3-ciej klasy szkoły średniej lub 7-mio oddziałowej szkoły powszechnej.

Towarzystwo Opieki nad Mową Ojczystą.

(Płock, Kościuszki, 9, róg Dominikańskiej).

Za czasów okupacji niemieckiej i rosyjskiej T-stwo działało nielegalnie, z chwilą odzyskania Niepodległości przez Polskę

Towarzystwo wysłało statut swój do zatwierdzenia do Minist. Spraw Wewnętrznych d. 17.IV. 1919 r. za № 447/I. Skład zarządu jest następujący: Honorowy przewodniczący — Bogumił Przybyszewski, przewodniczący — Mieczysław Olszewski, zastępca przewodniczącego — Janina Drobiówna, skarbnik — Henryk Pniewski, sekretarz — Zygmunt Trzeciak, członek zarządu — Leon Dorobek.

Płocka Szkoła Organistowska.

(Płock, Tumska, 2, gmach po-Benedyktyński).

Szkoła z kursem czteroletnim, otwartą została w sierpniu 1917 r. Radę pedagogiczną stanowią: 1) Dyrektor ks. kan. J. Antoniak — śpiew świecki i gregorjański, 2) Profesorowie: ks. kan. Ad. Pęski — łacina, liturgia i historia kościoła, ks. Dr. W. Jezusek — religja, p. Zambrzycka — język polski, p. J. Grabowska — gra fortepianowa, p. B. Sianko — teoria i harmonja, p. Cz. Idźkiewicz — gra fort. i organowa, p. Rychter — arytmetyka, ks. kan. A. Modzelewski — pisanie aktów stanu cyw. i prowadzenie kancelarji.

Szkołę dotychczas ukończyli: Łosiński Jerzy, Kapuściński Zygmunt, Gołoś Stanisław, Kujawski Józef, Gołembowski Wł.

T-wo Bibliotek Parafjalnych Diecezji Płockiej.

(Płock, Tumska, 2, gmach po-Benedyktyński).

Towarzystwo ma na celu zakładanie Bibliotek Parafjalnych. Zatwierdzone zostało przez M. S. Wewn. w dniu 23.3. 1922 r.

Zarząd stanowią pp.: Honorjusz Wolski; ks. kan. Adolf Modzelewski; Konst. Nelkin; Leon Czapliński; Fr. Janicki; ks. prał. St. Figielski; Kazimiera Detry; Kazimierz Łęski; ks. prał. Rzewnicki.

T-wo Biblioteki Parafjalnej w Płocku.

(Płock, Dom Parafjalny, Dobrzyńska).

Towarzystwo egzystuje od dnia 29 maja 1908 r. Zgłosiło swe zalegalizowanie do M. S. Wewn. 10.3 1919 r. za № 230.

T-wo prowadzi bibliotekę i wypożyczalnię książek.

Zarząd stanowią: ks. ksn. Adolf Modzelewski; Stanisława Maćkowska; Kazimiera Detry; Marja Machcińska; Anastazy Smoleński.

• Liga Wychowania Narodowego. (Płock, Więzienna, 6).

Stowarzyszenie znajduje się w fazie organizacyjnej. Prośbę o legalizację wysłano do M. S. W. d. 28.II. 1920 r. za № 54 I. Założycielami są pp.: J. Kisielewska, ks. kan. St. Jaźwiński, Roman Jarocki, Józef Rokitnicki, Tadeusz Świecki, Mieczysław Olszewski, Kl. Jędrzejewski. Zarządu dotąd Liga nie posiada.

Stowarzyszenie „Szkoła Żeńska w Płocku“.

(Płock, Kolejalna, 19.).

Stowarzyszenie zalegalizowane zostało przez władze okupacyjne niemieckie w d. 1.III. 1917, o legalizację polską starało się dn. 22.III. 1919 r. za № 215/I. W swoim czasie przejawiało dużą żywotność, obecnie daje słabe odznaki życia. Skład zarządu stanowią następujące osoby: Aleksander Majdecki, Henryk Pniewski, Janina Bogdanówna, W. Nelkinowa, Jerzy Biedrzycki.

„Dom Ludowy“ w Płocku.

(Płock, Grodzka, Dom W-nej p. Humięckiej).

„Dom Ludowy“ został założony pod egidą Polskiej Macierzy Szkolnej w 1907 r. Podczas najazdu niemieckiego został zniszczony kompletnie. Statut wysłano do zalegalizowania w M. S. Wewn. 31.V 1921 r. za № 911 I. Do zarządu wchodzi: Roman Lutyński, prezes: Bolesław Skupiński, vice-prezes; Czł. Zarządu: A. Bieńkowski, L. Gałkowski, S. Gruboski, A. Lewicki, St. Lewandowski, H. Ławczyński, H. Popławski, F. Salak, G. Szulc, Fr. Szczepański. Dom Ludowy liczy około 250 czł.

„Dom Ludowy“ urządza od lat paru kursa ogólno-kształcące zimowe.

„Dom Ludowy i Książnica w Daniszewie“.

(Mazowsze Płockie, wieś Daniszewo).

Założone w swoim czasie „Dom Ludowy“ i „Książnica“ w Daniszewie rozwijać się nie mogą z powodu braku lokalu. Do Zarządu wchodzi pp. ks. W. Kleniewski — prezes; Kazimierz Bogdan — zastępca prezesa; Igancy Rutkowski — sekretarz.

Czytelnia w Gorze.

(Mazowsze Płockie, wieś Gora).

Założona w Gorze Czytelnia rozwijała się nader pomyślnie, jednak w czasie inwazji została doszczętnie zniszczoną w 1920 r.

Zarząd jej stanowili: ks. Kłomczak, Jan Pomianowski, Henryk Krusiewicz, Leon Żebrowski, Zofja Waśniewska.

Wojskowe.

Towarzystwo Wiedzy Wojskowej, Koło Płockie.
(Płock, Kancelarja przy D-twie 8 p.a.p.)

Przewodniczący — ppłk. Tucker Leonard, sekretarz — vacat, skarbnik — kpt. dr. Ossowski.

Spółdzielnia Spożywców 8 p a p.
(Zarząd przy D-twie 8 p. a. p.)

Przewodniczy Rady Nadzorczej — ppłk. Roguski Leszek.
Przewodniczący Zarządu — ppłk. Tucker Leonard.
Kierownik — chor. Szelażewicz Wacław.
Buchalter — p. Czajkowski.

Towarzystwo hodowców gołębi pocztowych: „Gołąb Płocki“.
(Płock, koszary 4-go pułku Strzelców Konnych).

Dnia 15.I. 1924 r. zawiązało się pod tą nazwą „T-wo hodowli gołębi pocztowych“. Do T-stwa mogą należeć wojskowi i cywilni obywatele po ukończeniu 18 lat życia.

Zarząd stanowią: Prezes — maj. Starczewski, zastępca prezesa — por. Puczniewski, sekretarz — ppor. Laskowski, skarbnik i gospodarz — ppor. Domaszewski.

Społeczne.

Sekretariat Diecezjalny do Spraw Społecznych.
(Płock, Tumska, 2).

Sekretariat Diecezjalny do Spraw Społecznych jest organem wykonawczym ogólnych zjazdów i kierowniczym pracy społecznej w diecezji (§ 13 regulaminu).

Założony został na zjeździe Duchowieństwa diec. płockiej w dniu 6 lutego 1919 roku. Terenem pracy — diecezja płocka.

Corocznie odbywają się zjazdy ogólne. Sekretariat diec. omawia teoretycznie pracę społeczną urządzając kursa organizacyjno-społeczne i wydając czasopismo: „Wiadomości z sekretariatu diec. do spraw społecznych“.

Kursy społeczne odbyły się: 1) w Ciechanowie 19.X. 1919 r.

2) w Mławie 20.XII 1919 r.; 3) w Płońsku trzy dni (22, 23, 24.XI. 1921 r.; 4) w Płocku 3, 9.VII. 1924 r.; 5) 25, 28.XI. 1923 r.
Najwyższą instancją jest ogólne zebranie. Posiedzenia Zarządu odbywają się co miesiąc.

Skład Zarządu: Ks. kan. Józef Strojnowski — przewodniczący, ks. kan. Adolf Modzelewski — v. przewodn., ks. prałat Stanisław Figielski — skarbnik, ks. Henryk Lipka — sekretarz, ks. prof. Antoni Jagłowski. ks. prob. Feliks Godlewski, ks. pref. Roman Fronczak.

Oddział Płocki Związku Ziemian.

(Płock, Kościuszki, 6).

Oddział Płocki Zw. Ziemian założony został w czerwcu 1917 r.; na czele Związku stoi Zarząd, w skład którego wchodzi: Prezes — Tadeusz Sułowski, vice prezes — Stanisław Piwnicki. Członkami Zarządu są pp.: Kazimierz Dziewanowski, Kazimierz Gościcki, Paweł Nieniewski, Antoni Szempliński.

Oddział w ciągu ostatnich lat paru przejawiał ożywioną działalność na wszystkich polach pracy ekonomicznej i społecznej.

Koło Ziemianek Płockich.

(Płock, Kościuszki, 6).

Koło składa się z 22 członkiń. Zebrania odbywają w 3-ci piątek każdego miesiąca. Przewodniczącą jest p. Lucyna—Kajetanowa Kozłowska z Kozłowa.

Pracę podzielono na trzy sekcje: 1) ekonomiczną, 2) oświatową i 3) społeczną.

Koło posiada stały sekretariat na czele którego stoi: sekretarka — pani Przedpeńska. Sekretariat mieści się w lokalu Związku Ziemian (Płock, Kościuszki 6).

Praca Koła wykazuje się corocznie coraz większymi dla kraju i społeczeństwa rezultatami.

Katolicki Związek Polek.

(Płock, Więzienna 14).

Skład Zarządu na rok 1924 stanowią: Przewodnicząca — Niemirowska; pp.: dr. Warzańska i dyr. Augustynowa vice-przewodniczące; Morawcowa sekretarka i przewod. sekcji oświatowej; insp. Zaleska skarbniczka; p. A. Żórawska przewodnicząca w sekcji społecznej; Jaroszevska—p. Pankowska, Pawlikowska i Kowalska współpracujące z Zarządem, w Radzie K. Zw. P.

Związek Obrony Ojczyzny lub Związek Obrony Narodowej.

(Płock, Kościuszki, 6).

Związek był czynny w czasie najazdu bolszewickiego. Działalność jego po wojnie polsko - bolszewickiej uległa likwidacji.

Służba Narodowa Kobiet Polskich w Płocku.

(Płock, Kolegjalna, 23).

Służba Narodowa Kobiet Polskich zorganizowaną została w dniu 18 listopada 1918 roku i działała zaszczytnie dla dobra Wskrzeszonej Polski do 1 sierpnia 1919 r., organizuje prace Kobiet Polskich na Mazowszu Płockim dla dobra Państwa Polskiego. Na czele tej organizacji stały pp.: M. Rościszewska, jako komendantka; W. Dąbrowska jako sekretarka; H. Trembecka, jako skarbniczka.

S. N. K. P. prowadziła specjalne sekcje, a mianowicie: 1) Prasy — przewodniczącą była p. Kisielewska; 2) Szwalni — przewodniczącą była p. Wagnerowa i Gundlachowa; 3) Pralni — przewodniczącą była p. Z. Mielęcka; 4) Artystyczno-dochodową — przewodniczące były p. Gościcka i Zenczykowska, 5) Administracyjno-społeczną — kierowało Koło Studentek Płocczanek.

Oddział Płocki Ligi Kobiet Polskich.

(Płock, Kolegjalna, 13).

Dnia 1 lipca 1919 r. wciągnięto do rejestru Stowarzyszeń w Płocku „Ligę Kobiet Polskich”. Zarząd stanowią: Julja Kisielewska — przewodnicząca; J. Drobiówna — skarbniczka; E. Grodzka — sekretarka.

Związek Równouprawnienia Kobiet Polskich.

Oddział w Płocku.

(Płock. Zebrania odbywają się w mieszkaniach członkiń).

Związek powstał w początkach 1919 roku i zwrócił się z prośbą o zatwierdzenie do M. Sp. Wew. pismem z dnia 16 kwietnia 1919 r. za № 423.

W skład Zarządu wchodzi pp.: Machcińska, Duczyńska, Rokitnicka, Koskowska, Kosmacińska, Rutska, Tarnicka, Leśnobrodzka i Kozłowska.

Okręgowy Zw. Kółek Rolniczych w Płocku.

(Płock, Kościuszki, 8).

Zadaniem Związku jest skupiać lud wiejski w celach kulturalnych, oświatowych i gospodarczych oraz urabiać z nich świadomych obywateli polskich.

Zarząd stanowią pp. Karol Mierzejewski, prezes; Eugeniusz Kolasiński, vice-prezes; członkowie Zarządu: Marja Płoska, Henryk Strzeszewski, Marcin Zalewski, Roman Goćkowski, Paweł Lemanowicz, K. Bańka, Ks. Błaszczak, L. Wiśniewski, J. Kamiński, A. Zaleski, Kozanecki, J. Radziwiński, L. Rzędkowski, Marja Macieszyna, ks. J. Górecki. Związek liczy zgórą 1500 członków i posiada Kółka w następujących miejscowościach: Bielsk, Blichowo, Bonisław, Brwilno, Bulkowo, Cekanowo, Ciachcin, Gora, Daniszewo, Dziarnowo, Łęg, Łętowo, Orszymowo, Proboszczewice, Rogotwórsk, Rogoziń, Starożreby, Sikórz, Słupia, Trzepowo, Woźniki, Zagroba, Rokicie, Bądkowo, Drobin, Bodzanów, Miszewo Murowane, Rębowo.

Pozatem Zw. ogniskuje w sobie szereg Kół Młodzieży, a mianowicie: w Brwilnie, Bodzanowie, Bulkowie, Cekanowie, Łętowie, Orszymowie, Rogozinie, Rogotwórsku, Starożrebach, Trzepowie, Woźnikach, Zagrobie.

Stow. Rolniczo-Handlowe „Rolnik“ w Zagrobie.

(Mazowsze Płockie, wieś Zagroba).

Stowarzyszenie założone zostało 19 grudnia 1919 r. posiada sklep i piekarnię. Zarząd stanowią pp. St. Klekowicki, prezes; Leon Jędrzejewski, zastępca prezesa; Michał Kielbasa, kasjer; St. Peciakowski, sekretarz.

Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej w Bielsku.

(Mazowsze Płockie, Bielsk).

Stowarzyszenie stanowi Oddział Centrali Płockiej.

W skład Zarządu wchodzi: ks. Józef Jerominek, Konstanty Kolczyński, Wład. Malarski, J. Zubowski, Jan Waśniewski.

Oddział Związku Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej.

(Płock, Tumska 2.).

Oddział Płocki Związku Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej przy Zrzeszeniu Patronatów Młodzieży, zatwierdzonem przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych z d. 8 czerwca 1920 roku.

Zadaniem Związku jest: 1) zakładać, popierać, jednoczyć Stowarzyszenia Polskiej Młodzieży, 2) ułatwiać im skuteczną pracę przez wspólne urządzenia, 3) badać sprawę młodzieży i pouczać ją o potrzebach młodzieży.

Płocki Związek Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej skupia przy sobie wszystkie Stowarzyszenia Młodzieży tak męskie jak i żeńskie, działające na terenie diecezji Płockiej.

Zadaniem poszczególnych Stowarzyszeń jest skupiać młodzież, aby wspólną pracą wyrabiać ją na świątłych i dzielnych członków Kościoła i Narodu.

Sekretarzem Jeneralnym Związku Płockiego jest ksiądz Józef Strojnowski.

Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej Męskiej w Płocku.

(Płock, Tumska, 2).

Na czele Stow. stoją następujące władze: Patron ks. Roman Fronczak. Członkowie patronatu: ks. prof. Strzeszewski, pp.: Bliźniński, Grabowski, Antoniewicz, Pyzel, Sadziński oraz Zarząd, składający się z 5 członków, wybierany z pośród młodzieży. Zadaniem Stow. jest jednoczyć młodzież polską, aby wspólną pracą wyrabiać ich na świątłych katolików i dzielnych synów Polski. Z działalności Stow. wyklucza się politykę i wystąpienia, naruszające przekonania członków.

Stowarzyszenie Polskiej Młodzieży Żeńskiej.

(Płock, Tumska, 2).

Stowarzyszenie Polskiej Młodzieży Żeńskiej w Płocku ma na celu jednoczyć polską młodzież żeńską, aby wspólną pracą wyrabiać ją na świątliwą i dzielną członkinię Kościoła i Narodu (§ 2).

Członkinią może być dziewczę polskie od 14 do 25 roku życia. Stowarzyszenie jest patronackie i istnieje przy Zrzeszeniu Patronatów Młodzieży, zatwierdzonem przez M. S. Wew. dn. 8 czerwca 1920 r. BS. 1534 i wciągnięte do rejestru Stowarzyszeń i Związków, 273.

Oprócz Zarządu Kierownictwo stanowią: ks. J. Strojnowski i pp. K. Małkiewiczowa, A. Pyzłowa, W. Deczyńska, M. Karaskiewiczowa, M. Morawcowa.

Katolickie Towarzystwo Przyjaciół Młodzieży i Dzieci

(Płock, Tumska, 2).

Katolickie Towarzystwo Przyjaciół Młodzieży i Dzieci wciągnięte zostało do rejestru Stowarzyszeń i Związków pod Nr. 110 w Warszawie, dn. 27 września 1921 roku.

Zadaniem Towarzystwa, jak głosi § 1 Statutu jest współpracować z domem i szkołą dla dobra młodzieży i dzieci, tak moralnego jak i materialnego. Jest ono jednostką prawną.

Towarzystwo opiekuje się dźwiatwą i prowadzi tak zwane: Kółka dobrych dzieci.

Obecny Zarząd T-sta stanowią: pp. Z. Łapińska, St. Bliźniński, Z. Antoniewicz, M. Zapaśnikowa i ks. J. Strojnowski.

Związek Stowarzyszeń Robotników Chrześcijańskich.

(Płock, Tumska, 2).

Związek Stowarzyszeń Robotników Chrz. zrzesza wszystkie stowarzyszenia Robotników Chrz. istniejące w diecezji płockiej.

Zadaniem Związku Stowarzyszeń jest: 1) zakładać, popierać, jednoczyć stowarzyszenia, 2) ułatwiać im skuteczną pracę przez wspólne urządzenia, 3) badać sprawę robotniczą i pouczać o potrzebach stanu robotniczego.

W roku 1923 należy do Związku Stowarzyszeń w Płocku 19 stowarzyszeń. Najwyższą instancją organizacji jest zebranie doroczne, walne.

Zarząd stanowią pp.: 1) Józef Rokitnicki z Płocka, 2) Alfons Łysakowski z Płocka, 3) Antoni Kowalewski, prezes Stow. Rob. Chrz. z Sierpca, 4) Wojciech May, prezes Stow. Rob. Chrz. w Lipnie. 5) ks. Henryk Lipka, sekretarz jen. Związku z Płocka.

Związek stowarzyszeń założony jest 3.V. 1920 r., zarejestrowany w Województwie Warszawskim dn. 21 marca 1922 r. Nr. 187; Związek posiada własne konto czekowe w P. K. O. Nr. 62.385.

Stow. Robotników Chrześcijańskich w Płocku.

(Płock, Misjonarska, 10, dom własny).

Stowarzyszenie ma na celu organizowanie robotników chrześcijańskich. Nowy statut zatwierdzony został dn. 13.XII. 1920 r. przez M. S. Wewnętrznych. W skład zarządu wchodzi pp.: Kacper Pełkowski — prezes, Alfons Łysakowski — vice-

prezes, Ignacy Brochocki, — sekretarz, Witkowski, — skarbnik, członkami zarządu są: Wł. Porębski, Konst. Ciemski, Wiktor Klatte, Fr. Witkowski, Jan Wąsowski, Ant. Pyzel, And. Zawałkiewicz, Jan Taliński. Patronem jest ks. Henryk Lipka.

Diecezjalny Zw. Katolicki w Płocku:

(Płock, Tumską, 2, gmach po Benedyktyński).

Związek ma za zadanie zrzeszanie wszystkich koł związku na terenie diecezji Płockiej. Zarząd stanowią pp.: Józef Rościszewski — prezes; ks. prałat St. Figielski — p. o. prezesa; Wacław Zochowski i delegat biskupi ks. prałat Piotr Borniński.

Działalność Związku osłabła wskutek wojny i stosunków powojennych.

Związek Katolicki Parafji Płockiej.

(Płock, Dobrzyńska, 5).

Związek ma na celu objąć swą działalnością wszystkich katolików parafji Płockiej. Związek założony został 3 listopada 1907 r. W obecnej chwili projektowane są pewne zmiany Statutu. Zarząd stanowią pp.: A. Tyc — prezes; R. Jarocki — vice-prezes; ks. Fr. Sewer — skarbnik; Ign. Brochocki — sekretarz; ks. kan. J. Strojnowski i E. Górnicka. Statut zatwierdził Wojewoda Warszawski 23 marca 1922 r.

Zw. Młodzieży w Wyszogrodzie w „Jedności siła.“

(Mazowsze Płockie, miasto Wyszogród).

Związek ma na celu organizowanie młodzieży do celów kulturalny i oświatowych. Statut zalegalizowało M. S. Wewn. d. 19.III 1922 r. W skład zarządu wchodzi: Borkowski Lucjan — prezes, Nowicki Eugeniusz — vice-prezes, Niewodzki Mieczysław — skarbnik, Skotak Adam i Urbańska Helena — członkowie Zarządu.

Sportowe.

Towarzystwo Wioślarskie w Płocku,

(Płock, Kościuszki 2).

Towarzystwo Wioślarskie w Płocku, nieoficjalnie, zawiązało się w 1883 r. Statut T-wa zatwierdzony został przez ówczesne władze w 1885 r., a pierwsze walne zebranie członków,

po tym fakcie, odbyło się w dniu 3 maja tegoż roku. Działalność T-wa skierowaną jest głównie i ma na celu rozwój sił fizycznych młodzieży przez wiosłowanie w specjalnie zdrowych warunkach, pływanie i gimnastykę, w myśl maksymy: „W silnym ciele silny duch“, przy jednoczesnym rozwoju życia towarzyskiego i kulturalnego. Liczba członków płci obojga waha się powyżej 200 osób z pośród inteligencji pracującej. Majątek Towarzystwa, dosyć poważny, składa się z przystani na Wiśle, pobudowanej po wojnie, taboru łodzi, budynku do przechowywania tych łodzi oraz umeblowania lokalu T-wa. Sprawami T-wa kieruje Zarząd przy pomocy szeregu komisji. Skład obecnego Zarządu jest następujący: A. Gościcki — prezes, J. Staszewski — vice prezes, Z. Smoniewski — skarbnik, Z. Paprocki — gospodarz lokalu, M. Koźniewski — Naczelnik przystani, J. Topoliński sekr. i K. Popielawski — członek Zarządu bez specjalnego działu.

Chorągiew Harcerstwa w Płocku.

(Płock, Kościuszki, 6).

Skład komendy: p. prof. Kl. Jędrzejewski — komendant; d-h Janusz Wierusz-Kowalski — przyboczny K. Ch.; Członkowie: pp. dyr. Piotr Augustyn; Starosta Józef Boxa; v-starosta Mikołaj Godlewski; Dr Aleksander Maciesza; dyr. Józef Rapacki; major Starczewski; ks. kan Józef Strojnowski; prezes Zw. Ziemian Tad. Sułowski; ppułk. L. Tucker; dyr. Wł. Wróbel.

Adres komendanta: Płock, Więzienna 6. Tel. № 78.

Godziny służbowe: Codziennie od 16 do 17.

T-stwo Gimnastyczne w Płocku „Sokół“.

(Płock. Bez siedziby).

W kwietniu 1921 r. powstała w Płocku myśl założenia oddziału „Sokoła“. Grono inicjatorów w składzie pp.: J. Rokitnickiego, Kazimierza Przedpeńskiego, Xawerego Cygańskiego i Wacława Janowskiego, zwróciło się do Wojewody Warszawskiego o zatwierdzenie statutu, Statut zatwierdzono dn. 30.IX. 1921 r. Oddział dotąd znajduje się w organizacji. Lokalu własnego nie posiada.

Płockie T-wo Racjonalnego Polowania.

(Płock, Grodzka róg Tumskiej).

Towarzystwo założone zostało w roku 1899 i liczy obecnie członków 160. W skład prezydium Zarządu wchodzi pp.:

Prezes — Bolesław Włodkowski, apteka, Rynek Kanoniczny; sekretarz — dr. Józef Żenczykowski, Grodzka, 13; skarbnik — Alfred Wagner, Grodzka, 13.

T-stwo myśliwskie w Starożrebach. (Mazowsze Płockie. Osada Starożreby).

Dla celów racjonalnego myśliwstwa zatwierdzone zostało w Starożrebach dn. 15.III 1922 r. Towarzystwo Myśliwskie.

Do zarządu wchodzi pp.: Kędziński Stefan, Fiatek Andrzej, Kasinowski Władysław, Jan Pietrzak i Lewandowski Piotr.

Komenda Obwodu i Oddział Płockiego Zw. Strzelców.

(Płock, Koszary Dąbrowskiego, Plac Dąbrowskiego).

Związek ten powstał we wrześniu 1921 r. Zarząd stanowią: Emil Dudziński — prezes; Leon Przybylski — vice-prezes; członkowie zarządu: Zygmunt Petrul, Juljan Rydzewski, Janina Iwanicka.

Zawodowe.

Związek Inwalidów Rzeczypospolitej Polskiej, Koło Płockie.

(Płock, Plac Dąbrowskiego, gmach państwowy).

Na całym terenie Rzplitej Polskiej w każdym najmniejszym mieście jest filja Związku inwalidów wojen. wdów i sierot po poległych, centrala zaś w Warszawie.

Związek ten kontynuując orężem zaczętą walkę o byt Państwa Polskiego i realizując swój program ekonomiczno-społeczny, pragnie resztkami sił swoich członków dokończyć rozpoczęte dzieło drogą ewolucji i skoordynowania, aby pracą organiczną uczestniczyć w budowie wnętrza gmachu Rzplitej Polskiej.

W tym celu stara się pokryć kraj cały bądź siecią kooperatyw, bądź organizuje indywidualne i zbiorowe warsztaty pracy na roli, w handlu, przemyśle i rzemiośle, które wciągnęłyby setki tysięcy ofiar wojny, żądnych pracy i chleba, do współpracy w ekonomicznej budowie Polski.

W Płocku założone zostało Koło Zw. Inw. Woj. w roku 1919 przez inwalidów: Rękawka, Ciesielskiego, Nachackiego, Szeiobrytowa i Paradowskiego.

Zapisało się wówczas 75 członków — w danej chwili jest to jedna z najpotężniejszych organizacji, gdyż liczba członków

z każdym dniem wzrasta i sięga do 200 ludzi; pomimo trudnych i ciężkich warunków ekonomicznych prowadzi warsztat szewcki, szkołę dla analfabetów, orkiestrę dla ociemniałych.

Inwalidzki warsztat szewcki w Płocku. W początku listopada 1921 r. dzięki ofierze 300.000 mkp. złożonej przez Tow. Akc. „Błonie“ został uruchomiony warsztat szewcki przez Zw. Inwalidów Koła Płockiego.

Celem tego warsztatu jest — szkolenie i zatrudnienie wyszkolonych inwalidów. Obecnie jest zatrudnionych 17 ludzi.

Pomimo tak krótkiej egzystencji — wykonanie i wykończenie obuwia jest solidne i cieszy się wielkim popytem.

Orkiestra Ociemniałych Inwalidów w Płocku. W 1920 roku zawdzięczając wielkiej energii, b. Komendanta Domu Inwalidów w Płocku p. A. Rzewnickiego została założona orkiestra dla ociemniałych. W danej chwili orkiestra jest skompletowana z 6 ociemniałych, i występuje publicznie pod batutą p. Kamińskiego.

Pożądaniem było by aby społeczeństwo częściej wynajmowało orkiestrę i tym dało możność egzystencji tym zasłużonym inwalidom. Zgłoszenia przyjmuje p. Kamiński, ul. Dobrzyńska, 6, od 2 do 5 po poł.

Koło Płockie Tow. Naucz. Szkół Śred. i Wyższych w Płocku.

(Płock, Królewiecka 20, Tel. № 125.).

Koło skupia nauczycielstwo wszystkich państwowych szkół średnich i Seminarjów Nauczycielskich, liczy 105 członków.

W skład zarządu Koła wchodzi: 1) prezes Mieczysław Olszowski, dyrektor Państw. gimn. im. Mar. Małachowskiego, 2) zastępca prezesa: Julja Kisielewska, dyrektorka Państw. Sem. Naucz. Żeńsk., 3) sekretarz: Wincenty Zaborowski, prof. Sem. Naucz. Żeńsk., 4) skarbnik: Henryk Pniewski, profesor Państw. gimn. im. St. Małachowskiego, Członkowie Zarządu: 5) Stanisław Wojciechowski prof. Państw. gimn. im. Reginy Żółkiewskiej, 6) ks. Jazwiński Stanisław, prefekt gimn. im. Reg. Żółkiewskiej, 7) Zygmunt Kaczyński, profesor Państw. gimn. im. Władysława Jagiełły, 8) Czesław Idzikiewicz, prof. Państw. Sem. Męskiego, 9) Wróbel Władysław, dyrektor Państw. Szkoły Przem. Handl. im. król. Kingi.

Koło organizuje sekcje dla poszczególnych grup przedmiotów, jak: sekcja wychowawcza, matematyczna, filologiczna, polonistyczno-historyczna, geograficzna i estetyczna. Zadaniem sekcji jest pogłębienie znajomości przedmiotu i metodyczna strona jego udzielania.

• **Oddział Płocki Zw. Polskiego Naucz. Szkół Powszechnych.**
(Płock, Więzienna 17).

Prezydjum Zarządu: Szczepan Chęciński — prezes, Kurpiewski — sekretarz, Wład. Witkowski — skarbnik.

Ognisko Płockie Zw. Polskiego Nauczycielstwa.
(Płock, Pierwszego Maja, Nr. 4.).

Zarząd stanowią: Leon Dorobek — prezes, Bolesław Skalmowski — sekretarz, Szczepan Chęciński — skarbnik.

Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości w Płocku.
(Płock, Tumska, 9. Lokal Płockiego Tow. Kred. Miejskiego).

Stowarzyszenie założone zostało w 1916 r. i ma na celu nie tylko ochronę interesów właścicieli nieruchomości, ale sprawy rozbudowy i upiększania miast polskich.

Zarząd Stowarzyszenia na rok bieżący stanowią pp.: Prezes — S. T. Chrostowski, vice-prezes i sekretarz — Stanisław Betley, skarbnik — Henryk Czekalski.

Stowarzyszenie Kupców Polskich, Oddział Płocki.
(Płock, Grodzka, 10. „Dom Ludowy“).

Oddział zrzesza chrześcijańskich kupców m. Płocka i całego Mazowsza Płockiego dla celów kulturalnych, oświatowych i zawodowych

Zarząd Stowarzyszenia stanowią pp.: Prezes — Wacław Kamiński, vice-prezes — Stanisław Przedpełski, skarbnik — Ferdynand Wagner, sekretarz — Bolesław Detrych, Członek Zarządu — Antoni Marynowski.

Tow. Rzemieślnicze pod nazwą „Rada Rzemieślnicza Płocka“.
(Grodzka 10. Lokal „Domu Ludowego“).

Zadania Towarzystwa są następujące: a) zjednoczenie polskich rzemieślników chrześcijan, b) podniesienie ich poziomu oświatowo-kulturalnego, c) wykształcenie zawodowe rzemieślników, d) ochrona interesów społeczno-organizacyjnych i gospodarczych stanu rzemieślniczego.

Rada Rzemieślnicza utrzymuje stale biuro (sekretariat). Biuro wykonywa wszelkie czynności, związane ze sprawami organizacyjnymi Rady Rzemieślniczej, załatwia czynności zwią-

zane z uiszczaniem podatków i opłat państwowych i komunalnych (deklaracje, zeznania podatkowe i t. p.) oraz załatwia sprawy dotyczące interesów stanu rzemieślniczego. Biuro Rady Rzemieślniczej czynne jest: od godz. 9 do 11 przed południem i od godz. 6 do 8 wieczorem.

Stowarzyszenie Urzędników Państwowych, Oddział Płocki.
(Płock, Tumska, 9.).

Oddział powstał w roku 1921. Członków na 1-o stycznia 1924 liczy 82. Lokal w Tow. Kredytowym miejskim.

Zarząd stanowią: przewodniczący — B. Zaleski, vice-przewodniczący — Dobrzyński, sekretarz — Tomaszewski, skarbnik — Wiśniewski, członek zarządu — Sucharski. Czytelnia Stowarzyszenia otwarta codziennie od 5-ej do 9-ej wieczorem.

Koło Płockie Związku Pracowników Poczty, Telegrafu i Telefonu Rzeczp. Polskiej.
(Płock, Więzienna 13).

Koło Płockie Związku Pracowników Poczty Telegrafu i Telefonu Rzeczp. Polskiej, obejmujące całą Ziemię Płocką z siedzibą w Płocku, liczy członków 230. Prezes koła — Rogulski Wojciech, vice-prezes — Kowalewski Stanisław, Sekretarz — Galewski Grzegorz, Skarbnik — Adamski Franciszek z Płocka, członek zarządu — Biezanowski z Mławy.

Stowarzyszenie sług kat. p. w. św. Zyty.
(Płock, Królewiecka, 17).

Stowarzyszenie powstało w 1907 r. Członków liczy 200. Patronem jest ks. Wł. Smoleński. Zarząd składa się z 12 osób, a na czele Zarządu stoi przewodnicząca p. Antonina Supniewska.

Stowarzyszenie zajmuje się dolą służących polek-katoliczek. Ponadto wydaje tanie a zdrowe gospodarskie obiady i prowadzi sklep kolonialny p. f. „Przyszłość“.

Polski Związek Zaw. Chrześc. Służby Domowej.
(Płock, Kolejalna, 1. m. 4.).

Skład Zarządu: pp.: Wanda Vogtman — przewodnicząca, Helena Krysiakówna — vice-przewodnicząca, Eugenia Górnicka — sekretarka, Marja Nieniewska — skarbniczka I, Marja Adam-

kowska — skarbniczka II. Członkowie Zarządu: pp.: Marja Brudnicka, Jądwięga Staszewska, Marja Kalkowska, Wiktorja Dąbrowska, Stanisława Woźniakówna. Godziny przyjęć: od 12—3. Reprezentuje Związek p. W. Vogtman.

Klasowy Zw. Zaw. Pracujących na rzece Wiśle.
(Płock, Portowa, 4.)

Zw. Zaw. Pracujących na rzece Wiśle liczy obecnie 88 członków. Co piątek w lokalu Związku urządane są pogadanki z zakresu historii, geografji, nauki o Polsce—w każdą sobotę (karnawału) są urządane zabawy towarzyskie dla członków i ich rodzin. Codziennie jeden z członków Zarządu udziela zgłaszającym się członkom różnych porad; załatwianie spraw członków u władz odbywa się za pośrednictwem Zarządu. Nawiązano łączność z dawnymi członkami Związku w Warszawie i Puławach w celu tworzenia Oddziałów Związku. Zarząd postanowił z chwilą uruchomienia komunikacji na Wiśle objąć siecią organizacyjną wszelkie bliższe ważniejsze punkty wodne. Składka członkowska 25 gr. zł.

Zarząd stanowią: Bielakowski Adam — prezes, Czarski Ignacy — zastęp. prezesa, Marjański Jan — sekretarz, Sosnowski Stanisław — zastęp. sekretarza, Pawłowski Filip — skarbnik, Godlewski Marjan — zast. skarbnika, Szalkowski Bolesław.

Stowarz. Właścicieli Zakładów Restauracyjnych w Płocku.
(Płock, Restauracja Hotelu Polskiego).

Stowarzyszenie ma na celu obronę interesów stowarzyszonych. Założone zostało 28/VIII 1919 roku, zalegalizowano je w dniu 12/XII 1921 r. Zarząd stanowią: Gustaw Szulc — prezes; Jan Sikorski — skarbnik; A. Renc i A. Ulicki — sekretarz.

Płockie Stow. Plantatorów Buraków.
(Płock, Kościuszki, 8).

Stowarzyszenie zostało zalegalizowane 20.II 1923 r. Założycielami jego są pp. Jazwiński Teofil, Kuncman Robert, Sztembart Władysław.

Oddział Płocki Zw. Stow. Legionistów Polskich.
(Płock. Adres bliższy nieznany).

Oddział zatwierdzony został 14.II 1923 r. Zarząd stanowią: Krzaczynski — prezes; Ed. Zieliński — skarbnik; Marjański — sekretarz; Ostrowski i Horzelski członkowie zarządu.

Chrześcijańskie Związki Zawodowe.

Chrześcijański Związek Zawodowy Murarzy w Płocku. Misjonarska, 10.

Chrześcijański Zw. Zawodowy Pracownic Igły w Płocku. Misjonarska, 10.

Chrześcijański Związek Zawodowy Robotników Rolnych w Płocku. Płock, Misjonarska, 10.

Chrześcijański Związek Zawodowy Pracowników Dróg kołowych w Płocku. Płock, Misjonarska, 10.

Chrześcijański Zw. Zawod. Pracowników Biurowo-Handlowych w Płocku. Misjonarska, 10

Chrześcijański Zw. Zawod. Pracowników Przemysłu Piakarskiego. Płock, Misjonarska, 10.

Chrześcijański Związek Zawodowy Dozorców Domowych. Płock, Misjonarska, 10.

Chrześcijański Zw. Zawod. pracujących na Wiśle pod wez. św. Barbary. Misjonarska, 10.

Chrześcijański Związek Zawodowy Metalowców w Płocku Płock, Misjonarska, 10.

Polskie Związki Zawodowe.

Związek Zawodowy Pracowników Miejskich. Płock. Adres nieznany.

Klasowe Związki Zawodowe.

Polski Zw. Zawod. Drukarzy i Pokrewnych Zawodów. Płock, Królewiecka, 23.

Związek Metalowców w Płocku. Płock, Królewiecka, 23.

Związek Zawodowy Robotników niefachowych w Płocku. Płock, Grodzka, 9.

Związek Zawodowy Robotników Rolnych w Płocku. Płock, Grodzka, 9.

Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Wędlinianego w Płocku. Płock, Nowy Rynek, 12.

Związek Zawodowy Pracowników Mącznych w Płocku. Płock, Stary Rynek, 21.

Związek Zawod. Drzewny w Wyszogrodzie. Wyszogród.

Związek Zawodowy Dozorców Domowych w Płocku. Grodzka, 9.

Związek Zawodowy Przemysłu Zbożowego w Płocku. Królewiecka, 23.

Stowarzyszenia Żydowskie.

Religijne.

„Pokój Wiernym Izraelitom“ („Szlomej Emunej Izrael“). Centralna Organizacja Żydów Ortodoksów w Polsce, Oddział w Płocku. Płock, Stary Rynek, 5.

„Pokój Wiernym Izraelitom“ w Wyszogrodzie. Wyszogród, Płocka, 21.

„Pokój Wiernym Izraelitom“ w Drobinie Drobin, Zaleska. dom p. Pettkiego.

„Pokój Wiernym Izraelitom“ w Bodzanowie. Bodzanów.

Kulturalno Oświatowe.

Żydowska T-ska Biblioteka w Wyszogrodzie. Wyszogród, Rembowska, 8.

Stowarzyszenie „Prowess“ w Bodzanowie. Bodzanów.

Stow. „Mizrachi“ w Płocku, Więzienna, 20. Celem T-stwa jest stworzenie z Palestyny prawnego schroniska dla narodu żydowskiego.

Stowarzyszenie „Mizrachi“ w Wyszogrodzie, Rembowska, 22. Wyszogród.

Stow. „Mizrachi“ w Drobinie. Drobin.

T-stwo Kursów Wieczorowych dla Robotników w Warszawie, Oddział w Wyszogrodzie.

Stow. żydowskie Kult.-Oświat. w Drobinie. Drobin.

Dobroczynne.

Żydowskie T-stwo Dobroczynności w Płocku Płock, Zduńska, 5.

T-stwo Opieki nad Dziećmi Żydowskimi w Płocku. Płock, Dobrzyńska, dom p. Zielińskiego.

Schronisko dla bezdomnych dzieci żydowskich w Płocku. Płock, Dobrzyńska, dom. p. Zielińskiego.

Żydowski Komitet Dobroczynności w Bodzanowie. Bodzanów, Senatorska, dom Perelmutera.

T-stwo Niesienia Pomocy Lekarskiej Biednym Żydom „Ezras Chojlin“ w Płocku, Płock, Grodzka w mieszk. p. Gutkinda.

Żydowskie Stow. Pogrzebowe „Bicker Chojlin“ w Płocku. Płock, Szeroka, 1.

T-stwo Opieki nad ubogimi Matkami i ich dziećmi. „Kropla Mleka“ przy żyd. T-stwie Dobroczynności w Płocku. Płock, Zduńska, 5.

Społeczne.

Biuro Sjonistyczne w Płocku „Agenda Sjon“. Płock, Stary Rynek 11.

Związek Drobnych Kupców w Płocku. Płock.

Zw. Majstrów i Rzemieślników w Wyszogrodzie. Wyszogród.

„Auxilium Academicum Judaicum“ Oddział w Płocku. Płock.

Sportowe.

Żydowskie Stowarzyszenie Gimnastyczne w Płocku.

Sportowe „Makabi“ w Płocku. Płock.

Spółdzielnie.

Kooperatywa Spożywcza p. n. „Jedność“ w Płocku. Płock.

Stowarzyszenie Spółdzielcze Spożywców p. n.: „Samopomoc Rzemieślników w Płocku.

Stowarzyszenie Spółdzielcze Spożywców p. n.: „Izrael“ w Drobinie. Drobin.

Stowarzyszenie Spółdzielcze Spożywców „Nadzieja“ w Wyszogrodzie. Wyszogród.

Kredytowe.

T-stwo Udzielania Pożyczek Bezprocentowych Drobny Kupcom i Rzemieślnikom Zgoda w Płocku, Szeroka, 7.

Towarzystwo Udzielania Pożyczek Bezpłatnych Drobny Kupcom i Rzemieślnikom Zgoda w Drobinie. Drobin.

Zawodowe.

Zw. Zawodowy Żydów Kupców m. Płocka i powiatu Płockiego. Płock, adres nieznan.

PŁOCK I MAZOWSZE PŁOCKIE.

ZIEMIAŃSTWO PŁOCKIE.

(Według listy członków Płockiego Oddziału Zw. Ziemiań.)

Nazwisko i Imię.	Wieś	Poczta
Bejt Cz.	Makolin	Bodzanów
Baliński St.	Stanowo	Płock
Brudnicki J.	Włoczewo	Płock
Baranowski A.	Bronowo	Płock
Chrostowski E.	Tłubice	Bielsk
Czaplicki A.	Osiek	Bodzanów
Cichowski Z.	Pilichowo	Bodzanów
Chyczewski St.	Pomianowo	Płońsk
Chabowski L.	Główczyn	Wyszogród
Cierkoński St.	Krawenczyn	Góra
Ćwikiel Br.	Biała	gm. Brwilno
Duczymiński K.	Siecień	Płock
Diewanowski K.	Grodkowo	Wyszogród
Drojecki Wł.	Ręczyn	Płock
Dąbski Wł.	Kanigowo	Bodzanów
Domkie J.	Wołowa	"
Dudzińska Fr.	Rokicie	gm. Brudzeń
Dembiński Wł.	Trębin	"
Gorski A.	Malenie	Płońsk
Gorski St.	Nadółki	Góra
Gorzechowski A.	Dębsk	Bielsk
Gorzechowski L.	Gilin	"
Gościcki K.	Leńce	"
Grabowski K.	Setropie	Drobin
Gumowski Z.	Kosin	Bodzanów
Gorczyński F.	Ogorzelice	Płock
Goćkowski T.	Rembielin	Dobrzyń
Gościcki St.	Piączyn	Góra
Grabowski Cz.	Kędzierzyn	Bielsk
Gierzyński A.	Stanowo	Bodzanów

Nazwisko i Imię	Wieś	Poczta
Gąsiorowski W.	Gołowo	"
Gąsiorowski J.	Miszewko	Płock
Gorzechowska J.	Myślborzyce	"
Gorzechowska J.	Karay	Drobin
Hajdukiewicz St.	Tchórz	Płock
Janczewski W.	Rostkowo	Góra
Jaźwiński T.	Ślepkowo	Płock
Jeleniewski St.	Kowalewko	"
Jaroszevska M.	Brody	Wyszogród
Januszewska E.	Ostrykowo	Staroźreby
Januszewiczowa J.	Bulkowo	Bodzanów
Jabłoński K.	Brwilno	Płock
Jabłoński K.	Kowalewo	Drobin
Jabłoński J.	Dziewanowo	"
Kozłowski T.	Łubki	Staroźreby
Karski M.	Mogielnica	Bielsk
Kasperkiewicz R.	Świerczyn	Drobin
Kozłowski K.	Kozłowo	"
Kozłowski J.	Krajkowo	Bielsk
Kokoszczyński K.	Parzeń	apt. Włodk.
Kokoszczyński T.	Więclawice	Dobrzyń
Krzykowski P.	Blichowo	Bodzanów
Kozłowski Wł.	Cieszewko	Drobin
Kawecki W.	Lasocin	Wyszogród
Kawecki St.	Bombalice	Bielsk
Kwiatkowski St.	Biskupice	Drobin
Kasperkiewicz J.	Giółkowo	Płock
Kozłakowski M.	Płock	Płock
Kwasieberska W.	Wempily	Drobin
Kowalkowski L.	Czachowo	Bielsk
Kleniewski J.	Jonczewo	"
Kugler M.	Mała Wieś	Wyszogród
Karwowski A.	Staroźreby	Staroźreby
Lasocki J.	Peplowo	Dominikańska
Lasocki St.	Rycharcice	Bielsk
Leśniewicz B.	m. Płock	Stow. Roln.
Łempicki St.	Sękowo	Płock.
Łuszczewska W.	Brochocin	Płock
Machciński J.	Leszczyn	Bielsk
Mieczkowski St.	Dzierżanowo	Bodzanów
Mączewski Z.	Pietrowo	Płock
Mączewski J.	Szczytno	"

Lasocki J.

Wyszogród - Mierzanowice

Nazwisko i Imię	Wieś	Poczta
Mierzejewski K.	Żerniki	"
Mieczynski B.	Rogozino	Płock
Miecznikowski K.	Maszewo	"
Miączyński St.	Grabówka	"
Majdecki A.	m. Płock	"
Napiórkowski St.	Dłużniewo	Drobin
Nadratowski K.	Rudówko	Bielsk
Nieniewski P.	Płock	"
Orzeszkowski W.	Leszczyn	Bielsk
Olszewski G.	Chudzyno	Staroźreby
Ostrowski J.	Goszczyнно	"
Oppenowa H.	Niemczewo	Drobin
Piwnicki St.	Sikórz	Płock
Przybojewski Br.	Ciółkowo	"
Popkowski St.	Gora	Gora
Płoski Wł.	Nagórki	Drobin
Pógrabski St.	Nowa-Wieś	Gora
Przedpeński W.	Żochówo	Staroźreby
Paschalis Wł.	Radzanowo	Płock
Radomysk iA.	Kuchary	Drobin
Rościszewski St.	Bromierzyk	Staroźreby
Różycka T.	Winnica	Płock
Rutkowski Wł.	Turowo	Bodzanów
Rutkowski W.	Krzykosy	"
Rozwadowska W.	Kobylniki	Wyszogród
Rykaczewski L.	Żukowo	Płock
Roszkowski J.	Kuchary	Bielsk
Racięcki L.	Borzewo	Sierpc
Sułowski St.	Zalesie	Płock
Szempliński A.	Worowice	Bodzanów
Szempliński Kl.	Cybulin	"
Szempliński W.	Reczewo	Bielsk
Sztembartt Wł.	Gulczewo	Płock
Stanikowski A.	Szasty	Bodzanów
Sumiński L.	Badurki	Bodzanów
Smoniewski Z.	Sokolniki	Drobin
Siwczyński H.	Podgórze	Wyszogród
Sikorowski Z.	Brochocinek	Płock
Sikorowski St.	Krawenczyn	Bodzanów
Strzeszewski St.	Płonne	Gora
SzymanowskiFr.	Nakwasin	Bodzanów
Sobieraj L.	Juryszewo	Płock

Nazwisko i Imię:	Wieś	Poczta
Świecki T.	Warszawa	Boduena 2.
Tabęcka J.	Machcino	"
Turski H.	Mokrzek	Bielsk
Turski Z.	Borowice	Płock
Ujazdowski J.	Nagórki	Drobin
Umiński Z.	Borkowo	Sierpc
Waśniewski H.	Girzyn	Bielsk
Waśniewski L.	Tupadły	Drobin
Waśniewski St.	Goślice	Ciachcin
Waśniewski W.	Karwowo	Bodzanów
Waśniewski J.	Męczenin	Płock
Węsierski St.	Borowiczki	"
Wawrzynowicz A.	Orszymowo	Wyszogród
Wrzecionkowski P.	Karwosieki	Płock
Wiórkiewicz L.	Kiełtyki	Bodzanów
Wiórkiewicz B.	Gniewkowo	"
Wyrozębski J.	Miszewko	Płock
Wierzbicki F.	Kłaki	Drobin
Zakrzewski M.	Kosmaczewo	"
Zakrzewski E.	Majki	Drobin
Żórawski T.	Bonisław	Bielsk
Zółtowski St.	Sobowo	Dobrzyń n/W

SPIS ABONENTÓW

sieci telefonicznej w Płocku.

A.

162. Ambulatorjum Kasy Chorych, Stary Rynek, 1.
13. Andrzejewski, Inżynier, Kolegjalna, 14.

B.

24. Bank Ziemiański, ogólny Kościuszki, 6.
49. „ Ziemiański, gab. Dyr. „ 6.
46. „ Będowskiego, „ 1.
82. „ Handlowy, ogólny Koleg. róg Tumsk.
113. „ Handlowy, gab. Dyr. Kolegjalna.
116. „ Rogozika, „
„ (dodatkowy mieszkanie), „
124. Bank Przemysłowy Warszaw., Kolegjalna, 9.
131. „ Związków Ziemian, Kościuszki, 5.
137. „ Związków Ziemian, „
146. „ dla Handlu i Przemysłu, Mostowa.
149. „ Związ. Ziem. Dyrektor, Plac Florjański.
159. „ Kredytowy, Tumaska 12.
138. Baliński Stefan, Adwokat, Plac Florjański.
139. Beczkowicz, Doktor Med., 1 maja, 3.
104. Będowski Stanisław, bankier, 1 maja, 3.
130. Biuro budowy kolei Oddz. VI, Plac Kanoniczny.
167. Borensztejn S., Bielska, 9.
29. Brudnicki Józef, notariusz, Plac Kanoniczny.
120. Brygard Lajzer, Szeroka, 28.
147. Buchowski Jan, prokurent Stow. Roln. Płock Więzienna, 10.

C.

127. Cukrownia, „Borowiczki“, Borowiczki.

D.

47. Detrych Stan. i Bol. Drukarnia, Kościuszki, 4.
54. Dębicki p. pułk., Kolegjalna, 22.
61. Dom Inwalidów, Dąbrowskiego, 17.

62. Dowództwo 8 pułku art. pol., Aleje.
106. „ 4 „ Sirz. Kon., Kościuszki, 22.
111. Dyrektor Banku Handl., Plac Florjański.
168. „Dziennik Płocki“, Redakcja, Administracja i Drukarnia, Kolegjalna, 8.

E.

160. Ekspozytura Policji Śledczej, Dominikańska.
161. Elberg Froim, Więzienna, 43.

F.

10. Fabryka papieru „Soczewka“, Soczewka.
103. Frankowski, Doktor Medyc., Więzienna, 8.
44. Frydman Ludwik, Tumaska, 10.

G.

23. I Gimnazjum Żeńskie, Kolegjalna, 23.
42. I „ Męskie, 3 maja, 32.
86. II „ „ Małachowskięgo, 1.
108. Głowiński, Młyn, Bielska, 45.
64. Gmina Żydowska, Szeroka, 7.
18. Górnicki Stanisław, Rybaki, 7.
87. „ „ kantor, Kościuszki.
97. „ Józef, Rybaki, 7.
110. „ Stanisław, Elektrow. Kościuszki, 5.
21. Gutkowski A., prokurator, Kolegjalna, 18.

H.

52. Hałas Wład., Inżynier, Kolegjalna, 8.
94. Hajdukiewicz Stan., Tchórz, Tchórz.
95. „ „ Nowy Rynek, 8.
65. „Hotel Angielski“, Tumaska, 9.
77. „ „ Warszawski“, Kolegjalna, 20.

I.

27. Inspektor Szkolny, Kościuszki, 14.
73. „ Pracy, Kolegjalna.

J.

19. Jachno i Wołkogonienko, młyn, 3 maja, 55.
78. Jędrzejewski Klemens, Prof., Więzienna, 6.

K.

40. Kamiński Wacław, tartak,	Dobrzyń. Rogatki, 42.
45. Kasa Skarbowa,	Plac Kanoniczny.
17. Keilich Artur,	Ciechomice.
144. Kinowski Aleksander,	Królewiecka, 28.
34. Kohn L.,	Tumska, 9.
32. Komenda Placu,	Misjonarska, 4.
90. Komendant Policji Państw.,	Kolegjalna 15.
142. " " " "	Warszawska, 2.
105. Komisarz Ziemi,	Plac Kanoniczny.
91. " " " " " " " " " " " "	Kolegjalna.
96. Kosmaciński, Doktor Medyc.,	Więzienna.
69. Kowalkowski Fr.,	Plac Florjański, 2.
72. Kowalewski, Inżynier,	Więzienna, 18.
85. Kozielski Zygm., Adwokat,	Piekarska, 5, m. 6.
112. Krzętowski Jan, sędzia S. O.,	Tumska, 16, m. 3.
123. Księgarnia Ziemi Mazowiec- kiej (L. Rosiński),	Kolegjalna, 8.
41. Kuncman Roman,	Płock—folwark.

L.

35. Lasocki, ks. Prałat,	Stanisławówka.
92. Lewenztejn Roman, skł. kol.	Kościuszki.
133. Lutyński Roman, Adwokat,	Królewiecka, 28.

M.

122. Maciesza Aleks. Doktor Med.,	Więzienna, 23.
30. Magistrat m. Płocka,	Stary Rynek.
141. Malowańczyk Bronisław,	Warszawska, 22.
140. Marynowski Antoni,	Dobrzyńska, 29.
25. Margulies, Fabryka maszyn,	Tumska, 13.
174. Marankiewicz, Młyn Spółk.,	Piekarska, 11.
20. Majzner Kazimierz, Adwokat,	Więzienna.
68. Mazowiecki, Doktor Medyc.,	1 maja 5
115. Miączyński Piotr,	Kościuszki, 40.
145. Michalski Antoni, Inżynier,	Więzienna
164. Modliński Konstanty, Literat,	Więzienna, 8, m. 10.
93. Momentowicz, Sędzia S. O.,	Kolegjalna, 5.
39. Müntz Biuro Okrętowe,	Szeroka.

N.

33. Nadleśnictwo „Łąck“,	Łąck.
157. Najdorf A.,	Nowy Rynek, 12.

O.

151. Okręgowe Stowarz. Spółdz.,	1 maja, 9.

P.

70. Piwnicki Stanisław,	Sikorz.
89. Płoski Eugen.,	Plac Kanoniczny.
12. Polska Zjednoczona Żegluga,	Rybaki, przystań na Wisłę
28. Policja Państwowa,	Dominikańska.
50. Polska Krajowa Kasa Pożycz.,	Plac Florjański.
51. " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
16. Port w Radziwiu,	Radziwie.
60. Poster. Policji w Radziwiu,	Radziwie.
55. Pow. Komenda Uzupel.,	Dąbrowskiego.
163. Pow. Kasa Chorych,	Kościuszki, 9.
14. Prokuratura,	Plac Kanoniczny.
172. Przedpeński Stanisław,	Tumska, 6, m. 4.
107. Prowiantura 4 puł. strz. kon.,	Mostowa.

S.

80. Sarna Izydor, Fabryka maszyn,	Więzienna, 28.
76. Sąd Okręgowy,	Plac Kanoniczny.
81. Sektor" Biuro Inżynieryjne,	Kościuszki.
125. Seminarjum Nauczyc. Męskie,	Królewiecka 20.
128. " " " " " " " " " " " "	Żeńskie, Kolegjalna.
134. " " " " " " " " " " " "	Duchowne, Ostatnia.
37. Sędzia Śledczy,	Plac Kanoniczny.
166. Siwak M.,	Więzienna, 27.
67. Ślaski Zygmunt, Notariusz,	Plac Kanoniczny.
98. Spichrz Zbożowy Stow. Roln.,	Za Farą.
135. Spółka Hadłowa Zbożowa,	Kolegjalna, 8.
5 8. Starostwo,	" " 14/15.
169. " " " " " " " " " " " "	Wydział drogowy, " "
170. " " " " " " " " " " " "	" " powiatowy, " "
171. Starostwo Tabor powiatowy	" "
66. " " " " " " " " " " " "	Wydz. Pow. Sejm. Płock, " "
36. Stowarzysz. Roln., Dyrektor,	Kościuszki, 8.
59. " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
11. " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
132. " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
136. " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
158. " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
63. " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
31. Straż Ogniowa Pogotowie.	Stary Rynek.
150. Sułowski Tad. Prezes Zw. Ziemian,	Kościuszki, 6.

114. „Syndykat Ogrodn.“ Sp. Akc., Misjonarska, 20.
 100. Szałański Antoni—Cukiernia, Tumska, 8.
 56. Szempliński, Więzienna 10, m. 4.
 119. Szenwic Jakób, Dom Hadl., Tumska, 8.
 156. Szkoła Roln. w Niegłosach, Niegłosy.
 143. Szlosberg i łoński, Kolegjalna, 4.
 101. Szperling, Nowy Rynek.
 83. Szpital wojskowy, Misjonarska, 7.
 109. „ Św. Trójcy, Kościuszki, 30.

T.

26. Tow. Rolnicze, Kościuszki, 8.
 99. „ Polsk. Zjed. Żegl. Par.,
 173. „ Transportu i Żeglugi,
 88. Tułodziecki, Rybaki.

U.

15. Urząd Skarbowy, Plac Kanoniczny.
 43. „ Pośrednictwa Pracy, 1 maja, 9.
 152. „ Akcyz i Monopol. Pań., Plac Kanoniczny.
 53. „ gminy Ośnica, Ośnica.
 75. „ „ Brudzeń, Brudzeń.
 126. „ „ Miszewo-Murow, Miszewo Murow.
 153. „ „ Bodzanów, Rogozino.
 155. „ „ Brwilno, Biała.

W.

58. Warszaw. Tow. Transportu
 Żeglugi Par., Rybaki.
 154. Wiedza Wojskowa Tow., Dąbrowskiego.
 38. Więzienie, Więzienna, 2.
 74. Wodociągi, Warszawska.
 84. Wolkogonienki młyn, 3 maja.

Z.

22. Zaleski Aleks., Doktor Medyc., Grodzka, 1.
 79. Zarząd Rzeki Wisły, Królewiecka, 28.
 148. „ Zjednocz. Żeglugi, Kościuszki, 5.
 102. Złotnik, Szeroka, 34.
 57. Związek Ziemian, Kościuszki, 6.
 121. „ Zawod. Rob. Roln., Grodzka, 9.

Ż.

165. Żegluga Wolkogonienki, Przystań na Wiśle.
 48. Żółtowski Ryszard, Kościuszki, 7.
 129. „ Stanisł., Hotel Pol., Kolegjalna, 8.
 117. Żurowski „Owoc Pols.“ Sp. Ak. Grodzka, 1.
 118. „ Dobrzyńsk. Rogatki.

PŁOCK I MAZOWSZE PŁOCKIE.

DZIAŁ ADRESOWY.

Adwokaci.

- Baliński Stefan. Płock, Plac Florjański, dom włas. Tel. 138.
 Kozielski Marek Zygmunt. Płock, Kościuszki 5 m. Tel. 85.
 Lutyński Roman. Płock, Królewiecka 28. Tel. 133.
 Mayzner Kazimierz. Płock, Więzienna 17. Tel. 20.
 Olszański Stefan Wacław. Płock, Tumska róg Rynku Ka-
 nonicznego. Dom p. Lewensztejna.
 Oberfeld Rudolf. Płock, Rynek Kanoniczny, 5.
 Piltowski Józef. Płock, Warszawska, 20.
 Żółtowski Ryszard. Płock, Kościuszki 7. Tel. 48.
 Keller Kazimierz. Lipno.
 Szostak Adam. Lipno.
 Sobociński Hilary. Rypin.

Akuszarki.

- Goronczkowska Marja, Kolegjalna, 27.
 Karafka, Szeroka, 13.
 Olechowska, Więzienna, 9.
 Ofenkowska, Dominikańska, 1.
 Olesiak Józefa, Rybaki, 4.
 Piechowska, Plac Kanoniczny, 1.
 Grabmanowa, Szeroka, 35.
 Grünbaumowa Ida, Szeroka, 46.
 Tiesler L., Więzienna, 31.

Apteczne Składy.

- A. Gąseckiego, dzierżawca R. Żochowski, Kolegjalna 5.
 Wł. Sztromajera, dzierżawca Ignacy Sikorski, Grodzka, 9.
 M. Majdego, Grodzka 16.
 Brombergiera, Szeroka, 16.
 Graubardta, Tumska, 13.

Apteki.

St. Betleya, Kolegjalna. 1.
W. Włodkowskiego, Plac Kanoniczny, 5.
E. Żółtowskiego, Grodzka 7.

Banki.

Bank Polski dawniej P.K.K.P. Plac Florjański róg Warszawskiej. Tel. 50 i 51.

BANK HANDLOWY W WARSZAWIE ODDZIAŁ W PŁOCKU.
Tumska róg Kolegjalnej. Tel. 82 i 51.

BANK STANISŁAWA BĘDOWSKIEGO
Kościuszki, 1. Tel. 46.

Bank Ziemiański, Kościuszki, 6. Tel. 24 i 49.
Bank Związków Ziemiaków, Kościuszki, 4. Tel. 131 i 137.
Bank Przemysłowy, Kolegjalna. 9. Tel. 124.
Bank dla Handlu i Przemysłu, Mostowa 1. Tel. 146.
Bank Ludowy Spółdzielczy Grodzka, 11.
Bank Kredytowy, Tumska, 12. Tel. 159.
Bank A. Rogozika, Kolegjalna, 6. Tel. 116.

Blacharskie Zakłady.

B. Michalik, Stary Rynek, 19.

Cech Murarski.

Cech murarski założony został w roku 1821. Majstrów murarskich obecnie jest 12. Starszym cechu jest Kacper Pełkowski (Zduńska, 10), Podstarszym cechu — Aleksander Krywicki (3-go Maja, 41).

Czynności cechowe, jako to: wyzwoliny, zapisy, wybory odbywają się w Ratuszu.

Cegielnie.

Cegielnia „Góry“, Sp. z ogr. odp. St. i J. Górniccy Kościuszki, 5. Tel. 110.
Cegielnia p. Miączyńskiego Piotra, Warszawska, 40. Tel. 115

Cukrownie.

„Borowiczki“. Borowiczki. Tel. Płock, — 127.

Cukiernie.

A. Szałański, Tumska, 8. Tel. 100.
W. Skowroński, Plac Kanoniczny, 5.

Czasopisma.

„Dziennik Płocki“. Czasopismo literackie, społeczne i polityczne, ukazuje się codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt katolickich. Kolegjalna 8. Tel. 168. Konto w P.K.O. 61990.

Redaktor prof. Klemens Jędrzejewski. Wydawca: T-stwo Wydawnicze „Dziennik Płocki“ Sp. Akcyjna w Płocku. Vice-redaktor Konstanty Bolesta-Modliński, sekretarz redakcji Władysław Jędrzejewski, kierownik działu lokalnego Zygmunt Kurpiejewski.

„Miesięcznik Pasternski“ — Miesięcznik dla duchowieństwa diecezji płockiej. Redaktor: ks. kan. Adam Pęski.

Czytelnie.

„Czytelnia Polska“ — Plac Florjański.
Czytelnia Tow. „Kultury“ — Kolegjalna róg Tumskiej.
Czytelnia „Macierzy Polskiej“ — Stary Rynek, dom W-nej Chażyńskiej.
Czytelnia Parafjalna, Dobrzyńska, dom Parafjalny.

Elektrownie.

Elektrownia Płocka St. i J. Górniccy. Kościuszki 5. Tel. 87 i 110.

Fabryki żelazne i narzędzi Rolniczych.

Stow. Rolniczego Płockiego, Nowy Rynek, 20.
S. Sarny, Więzienna, 28.
M. Margulies, Tumska, 13.

Felczerzy.

- 1) Łysakowski Maurycy, Kolegjalna, 13.
- 2) Zambrzycki Władysław, Mostowa, 8.
- 3) Argeband Mendel, Szeroka 35.
- 4) Grunbaum Szyja-Majer, Płock.
- 5) Zalberg Moszek, Szeroka, 27.
- 6) Grunbaum Eljasz, Szeroka 27.
- 7) Kirsztajn Jankiel, Szeroka, 3.
- 8) Jankowski Bronisław, Wyszogród.
- 9) Botsztejn Icek, Wyszogród.

Handle zbożem i nasionami

Stowarzyszenie Rolnicze Płockie, Sp. Akc., Kościuszki 8.
Telefon 36.

„Ziemiopłody“, Kolegjalna, 8. Tel. 135.
St. Przedpełski, Tumska, 6. Tel. 172.

Hotele i Restauracje.

Hotel Angielski, Róg Tumskiej. Tel. 65.
Hotel Kupiecki, Tumska, 9.
Hotel Płocki, Więzienna róg Bielskiej.
Hotel Polski, Kolegjalna, 8.
Hotel Poznański, Bielska róg Starego Rynku.
Hotel Warszawski, Kolegjalna, 20. Tel. 77.

Hurtownie.

Hurtowy skład soli, Piekarska 3.
„Hurtpol“, hurtowy skład wódek, Grodzka, 15.

Kaplice i kościoły.

Kaplice i kościoły rzymsko-katolickie patrz str. 58 i 59.

Kinematografy.

Teatr świetlny „Nowości“ Kościuszki, 5
Kino-teatr „Sfinks“ Kolegjalna, 20.

Kolej.

Patrz str. 67.

Kolonjalne Sklepy.

A. Ulicki, Grodzka, 10.
„Zgoda“, Kolegjalna, 1.
J. Roskopiński, Grodzka, 1.
R. Lewensztejn, Kościuszki, 1

Krawieckie zakłady.

A. Pyzel, Kościuszki, 9.

JAN SADZIŃSKI w PŁOCKU

Plac Kanoniczny, 1

Wykonywa obalunki z materiałów własnych i powierzonych akuracie i punktual.

Władysław Smoleński, Grodzka, 11.

Kredytowe Stowarzyszenia.

T-stwo Drobnoego Kredytu w Płocku. Płock, Grodzka 15
T-stwo Kredytowe w Bielsku. Bielsk.
T-stwo Kredytowe w Zagrobie. Zagroba, gm. Kleniewo.
Kasa Pożyczkowo - Oszczędnościowa w Słupi. Słupia
gm. Majki.
Stow. Drobnoego Kredytu w Drobinie. Drobin.

Krochmalnie.

„Łąg“ w Łegu poczta Bielsk.

Księgarnie.

Cichocka Stefanja, Tumska, 8
Rosiński Ludwik, „Księgarnia Ziemi Mazowieckiej“, Kole-
gjalna, 8. Tel. 123.
Stempczyńska Władysława, Grodzka 1.
Trautman Edward, Kolegjalna 4.
„Żak“, Tumska róg Więziennej.
„Nasz Sklep“ Grodzka, 12.
Kowalski Mendel, Tumska.

Lecznice dla zwierząt.

Patrz str. 85.

Lekarze Medycyny.

- 1) Beczkowicz Adam, Dominikańska, 5.
- 2) Bresler Izydor, Kolegjalna, 3.
- 3) Frankowski W., Więzienna, 8.
- 4) Feinberg, Tumska 6.
- 5) Gołębiowski Jan, Grodzka, 7
- 6) Jaworski, Więzienna, 21.
- 7) Kosmaciński Wł., Więzienna, 23.
- 8) Kunig J. St. Rynek, 10.
- 9) Mazowiecki Br., Dominikańska, 5.
- 10) Maćieszka Al., Więzienna, 19.
- 11) Ossowski Lud., Góry Niemieckie.
- 12) Piasecki Wł., Więzienna, 10.
- 13) Przyłuski Bol, Kolegjalna, 13.
- 14) Strzyg, Tumska, 20.
- 15) Themerson M., Grodzka, 5.
- 16) Zaleski Al., Rynek Kanoniczny 1.
- 17) Żenczykowski Jan, Grodzka 13.

Lekarze Dentystyki.

TADEUSZ SZYMON CHROSTOWSKI, LEKARZ DENTYSTA.

Płock. Kolegjalna, 7. Przyjmuje od g. 10 do 1 po poł. i od 3 do 5 $\frac{1}{2}$ po poł.

- Dr. Żółtowska Helena, Kościuszki, 7.
- Dr. Grünbaum G., Tumska, 5.
- Dr. Goldkind, Kolegjalna, 2.
- Jarząbek St. Tumska, 6.
- Merzon R, Rynek Kanoniczny, 2.
- Dr. Szenwic, Kolegjalna, 14.
- Dr. Zawelew, Kościuszki, 10.

Lekarze Weterynarji.

- 1) Biesiekierski, Dominikańska 3.
- 2) Bachorzewski Kaz. Ostatnia, 1.
- 3) Leśniewski, Kolegjalna, 9.

Młyny.

- Młyn Spółkowy, Piekarska, 11.
- Młyn Automatyczny, Al. 3-go Maja
- Młyn Kupiecki, Bielska 45.
- Młyn E. Gedego. Biskupice.
- Młyn R. Jeziorowskiego — Cierszewo.

Muzea.

- Skarbiec Bazyliki Katedralnej, obok Bazyliki.
- Muzeum Diecezjalne — patrz str. 91.
- Muzeum T-stwa Naukowego Płockiego. Rynek Kanoniczny, 8. Patrz str. 91.

Notariusze

Przy Wydziale hipotecznym Sądu Okręgowego:

Płoski Eugenjusz, Płock.	} Kancelarja w gmachu Sądu Okręgowego Rynek Kanoniczny.
Brudnicki Józef, Płock.	
Tyc Antoni, Płock.	

Przy Wydziałach hipotecznych Sądów Pokoju w Płocku:

- Staszewski Dominik, Płock, Tumska, 9.
- Skarzyński Władysław, Płock, Kolegjalna, 3.
- W Wyszogrodzie: Sowiński Apolinary.
- W Płońsku: Mazowiecki Zygmunt, Pachelski Stefan.

- W Sierpcu: Gurbki Waclaw.
- W Raciążu: Rogalewicz Jan.
- W Rypinie: Żochowski Władysław. Arendt Czesław.
- W Lipnie: Dmochowski Lubomir, Mańkowski Józef.
- W Dobrzyniu nad Wisłą: Głowczyński Stanisław.

Nożowniczo-puszkarskie zakłady.

- A. Wiśniewski, Kolegjalna 13.

Obrońcy prywatni.

- Borowski Stanisław, Płock, Tumska 6.
- Kosztowny Ludomir, Płock, Kościuszki 12.
- Moderski Władysław, Płock, Tumska, 14.
- Ossowski Piotr, Płock, Więzienna 12.
- Lenzion Zdzisław, Wyszogród.
- Lenczewski Stanisław, Płońsk.
- Wróblewski Ludwik, Płońsk.
- Gałkowski Stanisław, Płońsk.
- Skorupski Władysław, Płońsk.
- Kożakowski Jan, Sierpc.
- Lasocki Franciszek, Sierpc.
- Chamski Aleksander, Biezuń.
- Lisicki Franciszek, Biezuń.
- Gratkowski Ignacy, Rypin.
- Kossakowski Bolesław. Rypin.
- Gumiński Roman, Rypin.
- Popławski Walenty, Dobrzyń nad Drwęcą.
- Wańkowski Karol, Lipno.
- May Wojciech, Lipno.

Olejarnie.

- Krysicki i S-ka, 3-go Maja 41.
- Winnicki, Dominikańska.

Partje Polityczne.

Prawie wszystkie większe partje polityczne, istniejące w Polsce mają swoich zwolenników w Płocku i na Mazowszu Płockiem.

Najliczniej jednak reprezentowanemi są: Zw. Lud. Nar., Chrześcijańska Demokracja, P. P. S., P. S. L. „Wyzwolenie“ i N. P. R.

Żydzi, choć rozbici między sobą na wiele grup i grupek

gdy chodzi o akty polityczne ogólnego znaczenia, potrafią zawsze zrzeszyć się w Komitet Międzypartyjny.

Stopniowo atoli upowszechnia się zdanie i wśród ogółu polskiego Mazowsza Płockiego, że wszystkie żywioły narodowo-chrześcijańskie powinny łączyć się również w jeden blok, celem ochrony narodowego charakteru Rzeczypospolitej Polskiej.

Pogotowie Ratunkowe.

Przy Magistracie Płockim zorganizowaną jest pomoc lekarska w nagłych wypadkach. Tel. 31.

Pogotowie Straży Ogniowej.

Przy Magistracie Płockim zorganizowano pluton Straży Ogniowej zawodowej dla niesienia doraźnej pomocy przeciwpożarowej. Tel. 31.

Pracownie i laboratorja chemiczne.

Pracownia rozbiorowa chemiczno-mikroskopijna Władysława Sztromajera, Trzeciego Maja, 33.

Miejskie Laboratorium Bakterjologiczne, patrz str. 89.

Składy galanterji żelaznej, porcelany i naczyń kuchennych.

H. Andre, róg Tumskiej, 1.

A. WAGNER

Właśc. Fer. i Alf. Wagnerowie, Płock, Grodzka, 13.

Marjanowie Lewandowscy, Grodzka 9.

Składy opału.

„Żar“, Sp. z ogr. odp. Kościuszki, 5. Tel.

Stow. „Zgoda“ Królewiecka róg Nowego Rynku.

Spółdzielnie i kooperatywy.

Płocki Okręgowy Związek Stowarzyszeń Spółdzielczych.

(Płock, Dominikańska, 9. Tel. 151).

Kierownikiem Tow. jest p. Marjan Jan Lewandowski. Personel pracowniczy stanowią pp: Klepacki Al, Pyzlówna H. Kostiha J., Czechowicz Br. Radę Nadzorczą stanowią pp.: Krętowski, Kozielski, Orzeszkowski, Jaźwiński, P. Nieniewski. T. Sułowski, Kamiński, Kędziński i Sobótka.

Płockie Okręgowe Sowarzystwienie Spółdzielcze Spożywców w Płocku. Płock, Dominikańska 9.

Kooperatywa Pracow. Państw. w Płocku. Królewiecka, 17.

Stow. Spożywcze Pracow. Miejskich w Płocku. Magistrat.

Stow. Spożywców Rzemieś. Chrześc. w Płocku. Kościuszki, 7.

Stow. Spożywcze i Kasa Pożyczkowa „Zgoda“ w Płocku.

Robotnicze Stow. Spożywcze w Płocku. Królewiecka, 17.

Stow Spółdzielcze Spożywcze Robotników Chrześcijańskich w Płocku. Płock, Misjonarska, 10.

Robotnicze Stowarzystwienie Spożywców p. n. „Robotnik“ w Płocku. Królewiecka, 17.

Stow. Spółdzielcze Spożywców p. n. „Braterstwo“ w Płocku Płock, Tumaska, dom p. Dobrowolskiej.

Stowarzystwienie Spółdzielcze „Nasz Sklep“ w Płocku. Płock, Grodzka.

Stow. Spółdzielcze Handlu Skórami Szewców Płockich. Płock, Grodzka, 7.

Stowarzystwienie Współdzielcze
„POLSKI SKLEP ŻELAZNY“

Tumaska 14.

Towar solidny

Ceny stałe.

Stow. Spożywcze p. n. „Starożrebiak“ w Starożrebach.

Łęskie Stow. Spożywcze w Łęgu. Wieś Łęg.

Stow. Spożywcze „Przyszłość“ w Słupi. Wieś Słupia.

Stow. Spółdzielcze „Przyszłość“ w Bielsku Osada Bielsk.

Stow. Spółdz. „Zagrobiak“ w Zagrobie. Wieś Zagroba.

Stow. Spółdzielcze „Gwiazda“ w Drobinie. Drobin.

Stowarzystwienie Spółdzielcze „Społem“ w Niesłuchowie.

Stow. Spożywcze „Przyszłość“ w Łętowie. Wieś Łętowo.

Spółka Spożywcza „Oszczędność“ w Rokiciu. Wieś Rokicie.

Stow. Spożyw. we wsi Woźniki. Wieś Woźniki, gm. Rogozin.

Stow. Spółdz. w Cekanowie. Wieś Cekanowo, gm. Bielino.

Stow. Spółdzielcze Spożywców p. n. „Chylin“ w Chylinie.

Stow. Spółdzielcze Spożywców „Dźwignia“ w Miszewku Garwackiem. Wieś Miszewko Garwackie.

Stow. Spoż. „Przyszłość“ w Borowickach. Os. Borowiczki.

Stow. Spółdzielcze Spożywców p. n. „Zorza“ w Drwałach.

Robotniczo-Włościańskie Spółdzielcze Stowarzystwienie Spożywców w Bielicach. Wieś Bielice.

Stow. Spółdzielcze Spożywców „Wyszogrodzianin“ w Wyszogrodzie. Miasto Wyszogród.

Sklep Spółdzielczy „Miroslawiak“ w Miroslawiu. Wieś Miroslaw, gm. Bielino.

Stow. Spółdzielcze Spożyców p. n. Bodzanowiak“ w Bodzanowie. Bodzanów, gm. Makolin.

Stow Spółdzielcze Spożyców „Przyszłość“ w Rębowie. Wieś Rębowo, gm. Rębowo.

Robotnicze Stow. Spożyców p. n. „Jedność“ w Rogotwórsku. Rogotwórsk, gm. Drobin.

Stow. Spółdzielcze Spożyców p. n. „Samopomoc Rzemieśnicze w Wyszogrodzie. Wyszogród.

Spółki Akcyjne.

„Dziennik Płocki“ T-stwo Wydawnicze. Spółka Akc. Płock, Kolegjalna, 8.

„Owoc Polski“ Sp. akc. Grodzka, 1.

STOWARZYSZENIE ROLNICZE PŁOCKIE
Spółka Akcyjna.

Handel zbożem, nasionami, maszynami, artykułami budowlanymi.

Świątynie wyznań niekatolickich.

Zbór ewangelicki, Góry Niemieckie.

Świątynia marjawicka, Dobrzyńska.

Synagoga wyznania talmudycznego (stara), Synagogałna.

„ „ „ (nowa), Szeroka.

Szewckie Zakłady.

Magazyn obuwia WŁADYSŁAWA ADAMKOWSKIEGO w Płocku
Grodzka, 10 Egzystuje od roku 1904.

Fr. Kupecki, Kościuszki, 7.

St. Jędrzejak, Grodzka, 12.

Magazyn Szewcki JÓZEF ZIELIŃSKI
Płock, Kolegjalna 5

Szkoły.

Szkoły państwowe patrz str. 75.

Szkoły samorządowe patrz str. 89.

Szkoły prywatne patrz str. 59, 101, 102.

Szkoły żydowskie—gimnazjum humanistyczne, Kolegjalna-
„Talmud Thorn“, Zduńska dom własny.

Szpitale.

Św. Trójcy, Warszawska, 30. Tel. 109.

Św. Aleksego, Misjonarska.

Dom Izolacyjno-Dezynfekcyjny za Rogatką Warszawską.
Szpital Wojskowy — Misjonarska, 7. Tel. 83.

Składy tytoniu.

F. Kolibczyński, Kolegjalna, 14.

S. Praszkiwicz, Kościuszki, 9.

Tartaki.

Wacława Kamińskiego, Rogatki Dobrzyńskie. Tel. 40 B.
„ „ „ „ mieszkanie Zduńska, 10. Tel. 40 A.

Teatr Miejski.

Teatr miejski, mieści się przy ulicy Piekarskiej i jest wynajmowany na pojedyncze wieczory trupom zawodowym i amatorskim. Trupy stałej nie było w nim od 1917 r.

Towarzystwa Żeglugi.

Warszawskie T-stwo Transportu i Żeglugi Przystań na Wiśle. Rybaki. Tel. 58.

Żegluga Wołkogonienki. Przystań na Wiśle. Rybaki Tel. 165.

Zjednoczona Żegluga Polska. Przystań na Wiśle. Rybaki Tel. 12.

Żegluga Parowa na rzece Wiśle. Przystań na Wiśle. Rybaki. Tel. 12 — 110.

T-stwa Ubezpieczeń.

WARSZAWSKIE TOW. UBEZPIECZEŃ Ajentura w Płocku.
F. Kowalkowski, Plac Florjański, 2. Tel. 69.

Władze Powiatowe Samorządowe w Płocku.

Patrz str. 82.

Władze Miejskie Samorządowe w Płocku.

Patrz str. 67.

Władze państwowe w Płocku.

Patrz str. 60.

Wytwórnia papy smolewcowej.

Kredowski i S-ka. Płock, Kościuszki, 1.

J A R M A R K I.

Ziemia Płocka.

Jarmarki na *zwierzęta* w powiecie Płockim (targi tygodniowe skasowane).

Powiat Płocki. Osada *Bielsk*. Jarmarków 6, w środy: 20-go lub po 20-ym miesiące: Marzec, Kwiecień (ostatnia środa przed Wielkanocą), Czerwiec, Październik, Listopad i Grudzień (ostatnia środa przed Wigilją).

Osada *Bodzanów*. Jarmarków 6, w środy 5-go lub po 5-ym miesiące: Luty, Kwiecień, Czerwiec, Wrzesień, Październik, Grudzień.

Osada *Drobin*. Jarmarków 10, w czwartki po 1-ym we wszystkie miesiące, prócz stycznia i sierpnia.

M. *Płock*. Jarmarków 2, we wtorki w pierwszym tygodniu czerwca i października. Targi we wtorki i piątki zawsze.

Osada *Starożreby*. Jarmarków 4, w poniedziałki 10-go lub po 10-ym miesiące: Marzec, Maj, Wrzesień, Listopad.

M. *Wyszogród*. Jarmarków 10, we wtorki 15-go lub po 15-ym we wszystkie miesiące, prócz lutego i sierpnia.

Powiat Lipnowski Bobrowniki, jarm. 5, w środy: po Oczyszcz. NMP., po św. Wojciechu, po Wniebowz. NMP., po św. Franciszku Serafinckim, po św. Andrzeju.

Do *Dobrzyń nad Wisłą*, jarmar. 6, w poniedziałki: po św. Macieju, po Niedz. Środop., po Wniebowst. Pańskim, po św. Marji Magd., po św. Franciszku Seraf., po Niepokal. Poczęciu NMP.

Kikół, jarmar. 6, po św. Wojciechu, w poniedziałki: po św. Trójcy, po św. Rochu, po św. Mateuszu, po Wszyst. Świętych, przed św. Tomaszem Apostołem.

Lipno, jarmarków 7, w poniedziałki: 1) po Zaślub. NMP., 2) po Niedz. Kwietniej, 3) po Wniebowstąpieniu Pańskim, 4) po św. Annie, 5) po św. Urszuli, 6) po św. Janie Kantym, 7) po św. Andrzeju.

Skempe, jarm. 6, w czwartek po św. Macieju, w środę po św. Stanisławie, w czwartek: po św. Małgorzacie, po Narodzeniu NMP., po św. Franciszku, po św. Marcynie.

Powiat Rypiński. Dobrzyń nad Drwęcą, jarm. 12, we wtorki: po Nowym Roku, po św. Kazimierzu, po Niedz. Kwietniej, po św. Stanisławie, przed św. Janem Chrzcic., po Nawiedz. NMP., po św. Bartłomieju, po św. Mateuszu, po św. Jadwidze, po św. Marcynie, po św. Katarzynie i po św. Leokadji.

Rypin, jarm. 6, we wtorki: po św. Macieju, po św. Wojciechu, po św. Piotrze i Pawle, po św. Ignacym, po św. Michale, po Wszyst. Św.

Powiat Sierpecki Biezuń, jarm. 6, we wtorki: po 3-ich Królach, po Niedz. Środop., po św. Stanisławie, po św. Małgorzacie, po Narodzeniu NMP., po św. Mikołaju.

Raciąż, jarmar. 6, we wtorki: po św. Agnieszce, po Niedzieli Kwietniej, po Ziel. Świątkach, po Wniebowzięciu NMP., po św. Michale, po św. Andrzeju.

Sierpc, jarm. 6, w środy: po Oczyszcz. NMP., po św. Grzegorz, po św. Marku, po św. Wicie, po Wszyst. Św., po św. Łucji.

Zuromin, jarm. 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po św. Macieju, po Wniebowstąpieniu Pańskim, po św. Piotrze i Pawle, po Narodzeniu NMP., po Wszystkich Świętych.

Powiat Mławski: Mława, jarm. 6 we wtorki: po św. Macieju, przed św. Filipem i Jakóbem, po św. Trójcy, po św. Piotrze i Pawle, po św. Michale, przed św. Mikołajem.

Radzanów, jarm. 6, we wtorki: po Zwiast. NMP., po św. Wojciechu, po Wniebowstap. Pańskim, po św. Antonim, po św. Jakóbie po ścięciu św. Jana.

Kuczborg, jarm. 6, we wtorki: po św. Djonizym, po św. Klotyldzie, po św. Elżbiecie, po św. Tekli przed św. Szymonem i Judą, przed św. Wiktorją.

Szeńsk, jarmarków 6, w czwartki po 3 Królach, po Niedz. Kwietn. ej, w środy przed św. Janem Chrzcicielem, po św. Jakóbie, przed św. Idzım, po św. Jadwidze.

Powiat Przasnyski. Baranów, jarm. 6, po urocz. 3 Króli, po św. Grzegorz, po św. Janie Nepom., po Nar. NMP., po św. Stan. Kostce.

Chorzele, jarm. 6 w poniedz.: przed Zapustami, po Niedz. Kwiet., po Bożem Ciele, po iwar. NMP., po W. Świąt., po Niepok. Pocz. NMP.

Janów, jarm. 6, w poniedz. po św. Kazimierzu, w środę po św. Stanisławie, w poniedziałki przed św. Janem Chrzcic., po św. Bartłomieju, po Podwyższeniu św. Krzyża, po św. Andrzeju.

Przasnysz, jarmar. 6, w środy: po Ocz. NMP., po Niedz. Kwiet., po Wnieb. Pańsk., po św. Jakóbie, po Nar. NMP., po św. Katarzynie.

Powiat Ciechanowski. Ciechanów, jarmar. 6, w środy po św. Weronice, po Niedz. Środop., po św. Stanisławie, po św. Marji Magdalenie, po Narodzeniu NMP., po św. Marcynie.

W części Ziemi Warszawskiej (przylegającej do Ziemi Płockiej).

Powiat Łowicki. Bielawy, jarmarków 5, we wtorki: po św. Józefie, przed św. Filipem, po Nawiedz. NMP., przed św. Szymonem i Judą, przed św. Tomaszem Apost.

Bolimów, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po św. Kazimierzu, po św. Urbanie, po św. Annie, po Narodzeniu NMP., po św. Marcynie.

Łowicz, jarmarków 6, w poniedziałek po Niedz. Starozap., we wtorek po Niedzieli Kwietniej, na św. Jana Chrzcic. 3-dniowy, w poniedziałek po Wniebowz. NMP., na św. Mateusza 8-dniowy, w poniedz. po św. Andrzeju

Sobota, jarmarków 6, we wtorek po 3 Królach, w Wielki Czwar., w czwartek po Zielonych Świątkach, w środy: po św. Wicie, po św. Bartłomieju, po Wszystkich Świątkach.

Powiat Sochaczewski. Iłów, jarmar. 6, w czwartki: po św. Walentym, po 40 Męczennikach, po św. Bazylim., przed św. Ildzim, po św. Jadwidze, przed św. Tomaszem.

Sochaczew, jarmarków 6, we wtorki: po św. Prysce czyli po dniu 18 stycznia, po Niedz. Kwietniej, po św. Wojciechu, po Zielonych Świątkach, po św. Marji Magdalenie, po św. Urszuli.

Powiat Gostyński. Gostynin, jarmarków 6, we wtorki: po św. Weronice, po św. Gertrudzie, po św. Stanisławie, po św. Jakobie, po św. Andrzeju, przed św. Tomaszem.

Kiernoza, jarmar. 6, we wtorki: po 3 Królach, po Oczysz. NMP. po Zw. NMP. po s. Małgorzacie, po Podw. s. Krzyża. po Niep. t oc. NMP.

Osmolin, jarmarków 6, we wtorki: po św. Agnieszce, po św. Kazimierzu, po św. Jakobie Ap., po św. Stanisławie, po św. Kandydzie czyli po dniu 3 października. po św. Marcynie.

Gombin, jarmarków 6, we wtorki: przed Niedz. Zapustną, przed Niedzielą Palmową, przed Wniebowst. Pańskim, po Bożem Ciele, po Narodz. NMP., przed św. Mikołajem. Ustanowione cotygodniowe jarmarki, odbywać się będą w czwartki zamiast w piątki.

Powiat Kutnowski. Kutno, jarmar. 6, w czwartki przed św. Walentym, po Niedz. Środop., przed św. Filipem i Jakóbem, na Zielone Świątki, 10 dni od wtorku, w czwartki po św. Franciszku Seraf. i po św. Elżbiecie.

Krośniewice, jarmarków 6, w poniedz. po Oczysz. NMP., we wtorki: po św. Józefie, po św. Antonim, po św. Michale, po św. Marcynie, po Niedz. 3 Adwen.

Żychlin, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po św. Grzegorzcu, we wtorek po św. Wojciechu, w poniedziałki. po św. Piotrze i Pawle, po św. Mateuszu, przed św. Szymonem i Judą.

Powiat Włocławski. Brześć Kujawski, jarmarków 6, we wtorki: po Nowym Roku, po św. Walentym, przed św. Stanisł. Bisk., po św. Józefie Kalasantym, po św. Stefanie, po Wszystkich Świętych; z pozostawieniem jednego dnia jarmarczego w tygodniu zamiast w piątek także we wtorek.

Chodecz, jarmarków 6, w poniedz. po Oczyszcz. NMP., we wtorki: po św. Józefie, w poniedziałki: przed św. Filipem i Jakóbem, po św. Dominiku, po s. Jadwidze i Teresie, przed s. Tomaszem Ap.

Kowal, jarmarków 6, w środy po św. Wojciechu, przed św. Janem Chrzcic., po św. Jakobie Ap., po Narodzeniu NMP., po św. Urszuli, przed św. Mikołajem.

Lubień, jarmar. 6, w poniedz. po 3 Królach, we wtorek po Niedz. Przewodn. w poniedziałek po św. Trójcy, po św. Bartłomieju, po Wszystkich Świętych, po św. Łucji.

Lubraniec, jarmark. 6, w poniedziałki: po św. Błazeju i po Niedzieli Kwietniej, we wtorek po św. Julji, w poniedziałki: po św. Aleksym, po św. św. Piotrze i Emilianie, po św. Leonardzie.

Przedecz, jarmarków 6, we wtorki: po św. Walentym, po Niedzieli Kwietniej, po św. Antonim, przed św. Wawrzyńcem, po po św. Łukaszu, przed św. Mikołajem.

Włocławek, jarmar. 6, w czwartki po 3 Królach i po św. Janie Bożym, we wtorek po św. Stanisławie, w czwartki po św. Dominice, przed Narodzeniem Najsw. Marji Panny, po św. Leonardzie.

Powiat Nieszawski. Nieszawa, jarmark. 6, we wtorki: po św. Fabianie i Sebastjanie, po św. Józefie, przed św. Janem, po św. Bartłomieju, po św. Michale, po św. Marcynie.

Osięciny, jarmark. 6, w środę po 3 Królach. w pierwsze wtorki kwietnia i czerwca, w pierwszy poniedziałek lipca, w trzeci poniedziałek września i października.

Piotrków, jarmark. 6, w poniedz. po 3 Królach, w pierwszą Niedz. postu, w piątek przed Niedzielą Kwietnią, w poniedziałki po Wniebowstąpieniu Pańskim, po św. Jakobie, po Wszyst Świętych.

Raciążek, jarmark. 4, w poniedziałki po św. Trójcy, po NMP, Szkaplerznej, po Narodz. N. M. P., po Wszystkich Świętych.

Radziejów, jarmar. 6, we wtorki: po 3 Królach, po Niedz. Kwiet., po św. Trójcy, po Wnieb. NMP., po św. Jadwidze, po Niep. P. N. P.

Służew, jarmarków 6, we wtorki po Oczyszczeniu NMP., po św. Józefie, Ziel. Świątkach, po św. Annie, przed św. Szymonem i Judą, po św. Łucji.

Powiat Płoński. Czerwińsk, jarm. 6, we wtorki: po 3 Królach, po św. Wojciechu, po św. Małgorzacie, po Narodzeniu NMP., przed św. Szymonem i Judą, po św. Marcynie.

Nowe-Miasto, jarmark. 6, w poniedziałek po Niedz. Wstęp., w czwartek przed Niedz. Kwiet., w środę przed Wnieb. Pańskim, w czwartek po św. Rochu, w poniedział. po Narodzeniu N. M. P. w czwartek po św. Jadwidze.

Płońsk, jarmark. 6, we wtorki: po Niedz. Kwiet., po Zielon. Św. po św. Piotrze i Pawle. po św. Bartłomieju, po Wszystkich Świętych, po Niep. Pocz. Najśw. M. Panny.

Sochocin, jarmar. 6, w środy: po św. Błażeju, po św. Stanisławie, przed św. Janem Chrzcic., w czwartki po św. Dominiku po Podwyż. Krzyża św., po św. Klemensie.

Zakroczym, jarmarków 6, we wtorki: po św. Pawle Pust., po św. Katarzynie Sen., po św. Marku i Marcelim, po św. Kunegundzie, po Naródz. NMP., po św. Marcynie.

Nowa taryfa pocztowa i telegraficzna.

Nowa taryfa oparta jest o franka złotego, odpowiednie więc sumy w markach, jakie należy opłacać, otrzymać można z przemnożenia franków i centimów przez kurs, który dla opłat wewnętrznych będzie ogłaszany raz na dwa tygodnie, dla opłat zaś zagranicznych—przez dzienny kurs waloryzacyjny franka zł.

Opłaty pocztowe są następujące: za list wewnętrzny — 10 centimów, pocztówka — 6 cent., druki do 50 gr. — 3 cent., do 100 gr. — 5 cent, do 250 gr. — 10 cent., paczki do 1 kg. — 30 cent., do 5 kg. — 50 cent, do 10 kg.—1 frank, do 15 kg.—1,50 fr., do 20 kg. — 2 fr.

Za polecenie opłata osobna — 20 cent., „express“ wewnętrzny — 40 cent., zagraniczny — 60 cent.

Opłaty przekazowe ustalone zostały w markach polskich i tak: za przekaz do 1 miliona—30,000 mk., do mil. — 40,000, do 10 mil. — 50,000, do 20 mil. — 100,000, od 30 mil. — 130,000, do 40 mil. — 160,000, do 50 mil. — 200,000 mk.

Za przesyłki wartościowe opłaca się od każdych 100,000 mk. — 1,000 mk.

Opłaty pocztowe zagraniczne są następujące: list do 20 gr. — 30 cent., za następne 20 gr. — 15 cent., karty—18 cent. druki za każde 50 gr. — 6 cent., próbki towarów — 6 cent. (najmniejsza poсылka 12 cent.).

Opłata telegraficzna wynosić będzie po 8 centimów za słowo wewnątrz kraju, depeşe pośpieszne po 24 cen. za słowo.

Słówko na zakończenie.

Oddając do rąk P. T. Publiczności naszej pierwszy rocznik „Kalendarza Informatora Płockiego“ — doskonale zdajemy sobie sprawę z jego braków i niedomagań.

Najmniejszą atoli winę i odpowiedzialność w tym względzie ponosi redakcja, która dołożyła wszelkich starań, aby zgromadzić jaknajwięcej materiału wiadomościowego. Większa część winy spoczywa na barkach tych wszystkich, którzy niedoceniając znaczenia podobnej księgi nie pośpieszyli z nadesłaniem do niej informacji o prowadzonych przez się instytucjach.

Sądzymy, iż na rok następny nie zbraknie już żadnej z naszych płockich instytucji, a także, że i inne powiaty Mazowsza Płockiego nadesłają do „Informatora“ zawczasu szczegółowe dane ze swoich terenów.

Na rok następny oprócz zwykłych działów zamierzamy w „Kalendarzu Informatorze Płockim“ pomieścić:

- 1) Krótką Historję Mazowsza Płockiego;
- 2) Spis duchowieństwa diecezji Płockiej;
- 3) Spis właścicieli ziemskich całego Mazowsza Płockiego;
- 4) Spis nauczycielstwa szkół Powszechnych na Mazowszu Płockiem.
- 5) Spis właścicieli nieruchomości w m. Płocku.

Wszelkie dane do „Kalendarza Informatora Płockiego“ na rok 1925 przyjmujemy przez rok cały do 1-go września 1924 r.

Redakcja
„Kalendarza Informatora Płockiego“.

1194/52

SPIS RZECZY.

Kalendarz-Informator :

Tow. Wydawnicze „Dziennik Płocki“	str.	2
Od Wydawców	„	3
W Nowym Roku, Szczęść Ci Boże! (Wiersz)	„	4
Miesiące roku 1924	od str. 5 do	16
Rok 1924 (Dział Kalendarzowy)	„	17
Terminy podatkowe w 1924 r.	„	21
Kalendarz terminów podatku majątkowego	„	22
Co każdy polak o kraju Ojczystym wiedzieć powinien? (Krótkie wiadomości o Polsce).	„	24
Co nam przyniósł rok 1923? (Kronika najciekawszych wydarzeń).	„	37
Gdzie co załatwiać w Warszawie? (Spis ministerstw i władz polskich, konsulów i ambasad państw obcych z podaniem nrów telefonów i szczegółowych adresów).	„	43

Informator Płocki :

1. Duchowieństwo Rzymsko-Katolickie	„	56
2. Władze, Urzędy i Instytucje Państwowe	„	60
3. Władze, Urzędy i Instytucje Samorządowe	„	82
4. Organizacje i Instytucje Społeczne	„	90

Płock i Mazowsze Płockie:

1. Ziemianstwo Płockie według listy członków Płockiego Związku Ziemiaków	„	
2. Spis abonentów sieci telefonicznej w Płocku	„	
3. Spis adresów według zawodów i rodzaju przedsiębiorstw	„	

Jarmarki

Nowa taryfa pocztowa i telegraficzna . . . . . „ 140

Słówko na zakończenie . . . . . „ 144

Reklamy . . . . . „ 145

od str. I do XIII

Bank Związków Ziemiaków

SP. AKC.

ODDZIAŁ W PŁOCKU.

UL. KOŚCIUSZKI, 2. TELEFONY, 131 i 137.

Adres telegr. „ZIEMIAŃSKI BANK“

R-k w P. K. K. P. Nr. 1026

R-k w P. K. O. Nr. 61730.

CENTRALA

WARSZAWA, KOPERNIKA 30.

ODDZIAŁY:

Warszawa, I-szy Oddział Miejski, Krakowskie-Przedm. 20/22, Białystok, Bielsk (Podlaski), Busk, Ciechanów, Ciechanowiec, Częstochowa, Hajnówka, Jędrzejów, Konin, Kraśnik, Kutno, Lipno, Lublin, Łęczyca, Mława, Opatów, Ostrowiec, Piotrków, Przasnysz, Radom, Radomsko, Równe, Sierpc, Wilno, Włoszczowa, Wysokie - Mazowieckie, Zamość.

BANK DEWIZOWY

ZAŁATWIA WSZELKIE CZYNNOŚCI W ZAKRES BANKOWOŚCI WCHODZĄCE.

BANK HANDLOWY W WARSZAWIE

ODDZIAŁ w PŁOCKU.

Instytucja Centralna w Warszawie.

ODDZIAŁY MIEJSKIE:

Tłomackie 1, Nowy-Świat 7, Marszałkowska 50,
Praga — Targowa 65, Zabia 4.

ODDZIAŁY BANKU w POLSCE:

Będzin, Bydgoszcz, Częstochowa, Gdańsk, Gniezno, Hrubieszów, Kalisz, Kielce, Końskie, Kutno, Katowice, Lublin, Łowicz, Łódź, Łódź Miejski, Mława, Mięchów, Ostrowiec, Pabjanice, Piotrków, Płock, Poznań, Radom, Radomsk, Sandomierz, Sosnowice, Tomaszów Maz., Toruń, Włocławek, Wilno, Zawiercie.

Adres telegr.: „HANDLOBANK“ R-k w P. K. O. 60570

BANK DLA HANDLU i PRZEMYSŁU

W WARSZAWIE

ODDZIAŁ w PŁOCKU.

ul. Mostowa, 1; gmach własny

ZAŁATWIA WSZELKIE CZYNNOŚCI
BANKOWE, WYNAJMUJE KASETKI
(SAFES) W OPANCERZONYM SKARB-
CU OGNIOTRWAŁYM.

Kasa czynna od 9 rano do 2 po poł.

Bank Kredytowy w Warszawie

ODDZIAŁ W PŁOCKU.

Instytucja Centralna w Warszawie Mazowiecka 9

Kapitał zakładowy 3.000.000.000.

Kapitał rezerwowy 2.711.000.000.

ODDZIAŁY i AGENTURY: 1-szy Od. Miejski—Kraków. Przedm. 5
2-gi Od. Miejski—Kraków. Przedm. 27, 3-ci Od. Miejski—Śto-Krzyska 20,
4. Od. Miejski—Plac Bank., róg Zabiei, 5 ty Od. Miejski—Nowy Świat 54.
Baranowicze, Białystok, Biała Podlaska, Brodnica, Brzeziny, Brześć n B
Bydgoszcz, Chełm Lubelski, Chełmno, Chełmża, Chojnice, Czersk (Po-
morze), Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Drohobycz, Dubno, Dziadów,
Fordon, Gąbin, Gostynin, Główno, Gostyń (Pozn.), Grójec, Grudziądz,
Horodziejka, Kartuzy, Katowice, Kraków, Krotoszyn, Królewska-Huta,
Krzemieniec, Kutno, Kalisz, Laura-huta Leszno, Lidzbark, Lipno, Lu-
bawa, Lublin, Lubliniec, Lwów, Łuck, Łowicz, Łódź, Mińsk Mazow.,
Mogielnica, Nakło, Nieśwież, Nowe-Miasto n. Pilicą, Opoczno, Ostróg,
Ostrów Pozn., Pińsk, Podwoleczyska, Poznań, Płock, Pruszków, Prze-
myśl, Pultusk, Radom, Radomsk, Radzyń, Rawa-Mazow., Rawicz, Ra-
dzionkowo, Rożyszcze, Ruda, Równe, Rypin, Rohatyń, Rybnik, Sarny,
Siedlce, Sierpc, Skierniewice, Sochaczew, Stolpce, Szubin, Świecie,
n/W Sieradz, Stryków, Świętochowice, Tarnowskie Góry, Tczew, To-
ruń, Tomaszów Maz., Tuchola, Wąbrzeźno, Więcborg, Wodzisław,
Włocławek Zakopane, Zbąszyń, Zdobunowo, Żnin, Żyrardów, Zychlin,
Zgierz Zduńska Wola, Zamość. Reprezentacja na ziemię Wileńską:
Wileński Prywatny Bank Handlowy oraz jego Oddziały w Lidzie, Wi-
lejece Powiatowej, Nowej Wilejce i Suwałkach.

Załatwia wszelkie czynności w z-kres działań bankowych wchodzące.

POLSKA HURTOWNIA WÓDEK i LIKIERÓW

„HURTPOL”

SP. Z OGR. ODP.

PŁOCK,

GRODZKA 15.

BANK PRZEMYSŁOWY

ODDZIAŁ w PŁOCKU.

Załatwia wszelkie czynności w zakres bankowości wchodzące. Przyjmuje
zapisy na akcje „BANKU POLSKIEGO”.

KOLEGJALNA, 9.

TEL. 124.

TARTAK PAROWY

TARTAK PAROWY
WACŁAWA KAMIŃSKIEGO

W PŁOCKU. TEL. № 40 A i B.

— poleca —

MATERJAŁY DRZEWNE z TARTAKU
 WŁASNEGO z WYBOROWYCH WŁAS-
 NYCH SUROWCÓW. PRZYJMUJE ZA-
 MÓWIENIA i WYKONYWA TAKOWE
 AKURATNIE i TERMINOWO.

Ceny Konkurencyjne!

TARTAK PAROWY

Z
I
E
M
I
O
P
Ł
O
D
Y

Spółka Handlowa
„ZIEMIOPLÓDY”

w Płocku, ul. Kolegjalna, 8, Hotel Polski.

— Skupuje: —

ZBOŻE, NASIONA i sprzedaje SUPER-
 FOSFAT, KAINIT, SÓL POTASOWĄ.

Konto czekowe: Bank Handlowy w Warszawie,
ODDZIAŁ w PŁOCKU.

Adres Telegr.: „Ziemiopłody—Płock”. Tel. 135.

Z
I
E
M
I
O
P
Ł
O
D
Y

BIURO
 Inżynieryjno - Budowlane
„SEKTOR”

S. Z. O. O

w Płocku, ul. Kościuszki 10.

WYKONYWA SZKICE,
 PROJEKTY, STUDJA,
 oraz przeprowadza RO-
 BOTY W ZAKRES IN-
 ŻYNIERJI, BUDOWNIC-
 TWA ORAZ MELJO-
 RACJI WCHODZĄCE,

Skład materiałów budowlanych.

TOWARZYSTWO
 Handlowo - Przemysłowe
„ŻAR”

Spółka z ogr. odp.
 W Płocku, ul. Kościuszki, 5. T. 148.

WĘGIEL,
 KOKS,
 DRZEWO

dla potrzeb domowych
 i przemysłu rolnego

poleca
 po cenach konkurencyjnych.

Spółdzielcze Stow. Spożywców
„ZGODA”

(Założone w 1870 r.) posiada
 następujące działy:

SKLEP KOLONJALNY
 ul. Kolegjalna, 1.

SKLEP BŁAWATNY
 ul. Tumska róg Więziennej, 12,
 d. własny

SKŁAD OPAŁU
 ul. Królewiecka, 10.

Biuro Stowarzyszenia
 ul. Tumska róg Więziennej, 12,
 dom własny.

Biuro Stowarzyszenia czynne od
 g. 10 do 1 i od 5 do 7 wiecz.

Młyn Automatyczny
„KRÓLEWIECKI”

W. Wołkogonienko i A. Jachno

W PŁOCKU

Adres telegr.: Płock — „Królewiecki”

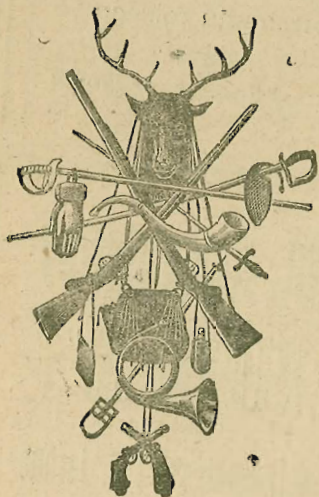
Telefon Nr. 19.

W Warszawie, Telefon Nr. 220-56.

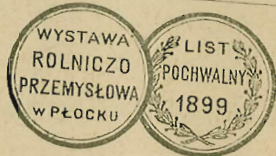
PŁOCKI OKRĘGOWY ZWIĄZEK
Stowarzyszeń Spółdzielczych

Płock, ul. Dominikańska, 9. Tel. 151.

CUKIERNIA
A. SZABANSKI
W PŁOCKU.

Firma ogryst.

od 1899 r.

Skład wyrobów stalowych ostrych
oraz skład broni, amunicji i przybo-
rów myśliwskich pod firmą

A. Wiśniewski

W PŁOCKU,

ul. Kolegjalna Nr. 13.

przy składzie na miejscu

Zakład Nożowniczo-Puszkarski

przyjmuje broń palną wszystkich systemów do reparacji i odnawiania, przyjmuje do reperatury kuchenki „Primus“, maszyny do mięsa, wycimaczkę, wyroby stalowe i narzędzia oraz przyjmuje do ostrzenia wszelkie wyroby stalowe jako to: nożycki, scyzoryki, brzytwy i t. p. oraz zakłada telefony i dzwonki elektryczne.

MŁYN SPÓŁKOWY W PŁOCKU

ul. Piekarska, 11. Tel. 174.

Skupuje wszelkie zboże po cenach rynkowych, oraz sprządaje mąkę.

Właściciele: St. Marankiewicz, L. Pankowski, F. Pańniewski.

SKŁAD APTECZNY

WŁ. SZTROMAJERA

Dzierżawca: J. SIKORSKI Płock, ul. Grodzka, 9.

Poleca: Środki lekarskie i weterynaryjne oraz sprzęży chirurgiczno-gospodarskie. Mydła i perfumerya w dużym wyborze. Smary do maszyn i skór, zaprawy i pasty do podłóg. Farby suche, olejne i lakiery.

GEOMETRA

Mateusz Kozielski

Więzienna 5 m 4

Przyjmuje wszelkie roboty
miernicze jako to:

KOMASACJE WSI, PARCELA-
CJE MAJĄTKÓW, LIKWIDACJE
SERWITUTÓW, POMIARY
DZIAŁÓW MIEJSKICH, WYKO-
NYWANIE PLANÓW GOSPO-
DARCZYCH i HIPOTECZNYCH

Skład Materiałów Aptecznych
i FARB

PROWIZORA FARMACJI

A. GAŚECKIEGO

w PŁOCKU,

ul. Kolegjalna 7, wprost Hotelu Polskiego
Główny skład szlamu Ciechocińsk.

Płyn przeciwko parchom u koni
„STYROGEN“

Maść od świeżby, z kogutem.
Maść od odmrozenia, z kogutem.

KONCESJONOWANY HURTOWY SKŁAD SOLI

Płock, ul. Piekarska, 3.

poleca sól wszelkich gatunków na worki po cenach urzędowo
zatwierdzonych.

WYTWÓRNIA PAPY SMOŁOWCOWEJ I SPRZEDAŻ SMOŁY

p. f **KREDOWSKI i S-ka**

w PŁOCKU, Aleje przy Bielskich rogatkach.

Poleca papę pierwszorzędnego gatunku.

KSIĘGARNIA ZIEMI MAZOWIECKIEJ

posiada stale na składzie

Wytworna Papeterję, Galanterję Biurkową,
(PLATEROWANĄ).

Księgi handlowe, Karty, Zeszyty rysunkowe. Przyjmuje do wykonania roboty drukarskie i introligatorskie. Przyjmuje presumeratę na pisma stołeczne i na „Dziennik Płocki“.

CENY UMIARKOWANE!

Adres: Kolegjalna, 8. Tel. 123. „Hotel Polski“.

Nowości książkowe!

Biuletyn Karbowana i prasowana!

Polska Fabryka Kaszy i Olejarnia.

C. WIĘCKOWSKI

W Płocku, Królewiecka, 27. Tel. 88.

Po cenach niżonych

Przerabia kasze, wybija olej, kupuje prosa, jęczmień, grykę i wszelkie zboża olejnice.

Posiada zawsze na składzie świeże oleje i różne gatunki kaszy.

SPECJALNY MLYNEK DO PRZERABIANIA PROSA.

Tudzież dla bydła świeże kuchenki dostać można we wszelkich ilościach.

KSIĘGARNIA

Skład nut i materiałów piśmiennych

Edwarda Trautmana

Płock, Ulica Kolegjalna, 4.

PIERWSZA POLSKA OLEJARNIA i Fabrykacja KASZY

KRYSICKI i S-ka

(egz. od r. 1920)

ULICA 3-GO MAJA Nr. 41.

Wybija ol-j z ziarn oleistych, przerabia kaszy wszelkiego gatunku. Kupuje rzepak i siemię na olej; grykę jęczmień i proso na kaszę.

Stanisław Przedpełski

W PŁOCKU ul. Tumską 6, tel. 172.

Skład nasion leśnych, owocowych i parkowych. Szkółki drzew i krzewów parkowych, na żywopłoty i dziełków owocowych oraz hodowla nasion warzywnych. Rok założenia 1905.

Dolychczasowe nagrody. Wielki srebrny medal na Wystawie Ogrodniczej w Moskwie w 1910 r. i 1 Medal złoty na Wystawach Rolniczo-Przemysłowych we Włocławku i w Łowiczu w 1923 roku.

Cennik nasion i sadzonek wysyła się na żądanie.

SPÓŁKA NAUCZYCIELSKA

„ŻAK“

w Płocku, ul. Tumską, róg Więziennej.

POLECA:

Książki szkolne, dla dzieci, do nabożeństwa, papier kancelaryjny, rysunkowy, papeterję, karty, albumy, wszelkie materiały piśmienne, artykuły dla panów techników, perfumerję, nici, bawełnę, jedwab, D.M.C., chustki do nosa, sznurowadła, pastę i in. towary galanteryjne, PO CENACH BARDZO PRZYSTĘPNYCH.

SKŁAD WIN

I TOWARÓW KOLONJALNYCH

M. LEWENSZTEIN

FIRMA EGZYSTUJE OD 1860 ROKU.

DOM HANDLOWY
Marjanowie Lewandowscy

Płock, ulica Grodzka, № 9.

Skład żelaza i galanterji.

UWADZE P. T.

Panów Ziemian i Gospodarzy

poleca swój nowootworzony

CHRZEŚCIJAŃSKI SKŁAD

Win, Likierów i Wódek

JAN SIKORSKI

NOWY RYNEK, 10.

W PŁOCKU.

Uwaga: W najbliższym czasie otwarty zostanie przy składzie

!! Handel Towarów Kolonialnych i Delikatessów !!

Hotel Angielski i Restauracja

W PŁOCKU,

ULICA TUMSKA, 9. Tel. 65.

wł. Karol KESTIJANIS

firma egz. od r. 1876.

MAGAZYN UBIORÓW MĘSKICH
 i KONFEKCJI MĘSKIEJ i DAMSKIEJ

Władysława Smoleńskiego i Jadwigi Bleszyńskiej

PŁOCK, ULICA GRODZKA, № 11.

Wykonywa wszelkie roboty w zakres krawiectwa i kuśnierstwa wchodzące, jako to: bielizne, krawaty, szelki, spinki, i trykotaże. Duży wybór materiałów

WYKOŃCZENIE STARANNE I PUNKTUALNE. CENY UMIARKOWANE.

Wygodne pokoje i wytworną kuchnię poleca

„HOTEL POZNAŃSKI“

Bielska róg Starego Rynku w Płocku.

PRZYJMUJE SIĘ OBSTALUNKI NA BALE I WIECZORNICE!!

HANDEL

WIN, WÓDEK, KONIAKÓW
I SPIRYTUALI

— oraz —

TOWARÓW KOLONJALNYCH
I DELIKATESÓW
ANTONIEGO ULICKIEGO

W PŁOCKU

ULICA GRODZKA № 10.

Wszystkie towary w najlepszych
gatunkach i po cenach najniższych
EKSPEDYCJA SZYBKA I DOŁADNA!
!! Specjalność Wina Mszalne !!

SZCZEPAN

PRASZKIEWICZ

SPRZEDAŻ

WYROBÓW TYTONIOWYCH

w Płocku, ul. Kościuszki, 9.

POLECA

W DUŻYM WYBORZE:

TYTUNIE, PAPIEROSY, CY-
GARA, GILZY, ZAPALKI,
KARTY DO GRY
i galanterję dysyrybucyjną.

SPRZEDAŻ

WYROBÓW TYTONIOWYCH

— oraz —

RÓŻNYCH TOWARÓW
GALANTERYJNYCH
PRZEDSIĘBIORSTWO

INWALIDY WOJENNEGO

PŁOCK

ULICA KOLEGJALNA, № 14
w pobliżu Starostwa.

F. KOLIBCZYŃSKI.**F. KROWICKA**

POLECA

PAS-GORSETY
najświeższych fasonów

Lecznicze Pasy

bezsusne przed i popołogowe,
biustonosze.

Oprawa Obrazóworaz **Dewocje.** Wielki wybór.

Ceny przystępne.
PŁOCK, KOŚCIUSZKI, № 1.

Zakład Blacharski B. MICHALIK

W PŁOCKU, Stary-Rynek, 19.

Przyjmuje wszelkie obstalunki robót blacharskich, bielenie naczyń
kuchennych. Reperuje „Primusy”, gramofony, wyzmaczki, centryfugi,
kuchenki i t. p.

ZAKŁAD KRAWIECKI

Ludwika Bonalskiego

w Płocku, ul. Kościuszki, 9—3

Firma egz. od 1892 r.

Wykonywa wszelkie robo-
ty w zakresie krawiectwa
wehodzące starannie i pun-
ktualnie.

Ceny przystępne.

Magazyn Konfekcji Damskiej

p. f. Antoni Pyzel

Przyjmuje zamówienia ter-
minowe z powierzonych
materiałów.

Wykończenie solidne i punktualne.

Płock, Kościuszki, 9.

St. Jędrzejak

Grodzka, 8.

MAGAZYN OBUWIA

ROBOTA PUNKTUALNA

WYKOŃCZENIE SOLIDNE.

PRACOWNIA OBUWIA**Fr. Kupecki**

Płock, ul. Kościuszki, 7.

Przyjmuje wszelką robotę w zakresie szawc-
kim i kamaszniczym, z materiałów włas-
nych i powierzonych, oraz posiada gotowe
obuwie (cierowanie na łańkowej maszynie).

Robota solidna
Ceny przystępne.

J. ROSKOPIŃSKI

Płock, Grodzka, 15.

SKŁAD WIN, WÓDEK, TOWARÓW KOLONJALNYCH
I DELIKATESÓW.

Alfabetyczny Spis Ogłoszeń.

	Str.
Bank Handlowy	II
Bank dla handlu i przemysłu	II
Bank Kredytowy	III
Bank Przemysłowy	III
Bank Ziemiański	przy Kalendarium.
Bank Zw. Ziemian	I
„Borowiczki“ Cukrownia	okładka II
Bonalski L., Zakład krawiecki	XIII
„Dziennik Płocki“	okładka IV
Gąsecki A., Skład apteczny	VII
Górnicy St. i J.	okładka III
Hotel Angielski	XI
Hotel Poznański	XI
„Hurtpol“, Hurtownia wódek i likierów	III
Jędrzejak St., Magazyn obuwia	XIII
Kamiński W., Tartak parowy	IV
Kozielski Mateusz, Geometra	VII
Koncesjonowany Skład Soli	VI
Kloibczyński F., Wyroby tabaczne	XII
Kredowski i S-ka, Fabryka papy smoł.	VII
Krowicka F., Pracownia gorsetów	XII
Krysicki i S-ka, Olejarnia i fabryka kaszy	IX
Kupecki Fr., Pracownia obuwia	XIII
Królewiecki Młyn Automatemyczny	V
Lewandowscy Marjanie, Dom handlowy	X
Lewensztejn M., Skład Win i tow. kolon.	IX
Fabryka przetworów ziem.	Okładka II
Michalik B., Zakład blacharski	XIII
Młyn Spółkowy	VII
Okręgowy Związek Stow. Spółdzielczych	VI
Polski Syndykat Ogrodniczy	Okładka IV
Praszkiewicz Szczepan, Wyroby tabaczne	XII
Przepelski St., Skład nasion	IX
Pyzel Antoni, Magazyn konf. damskiej	XIII
Rosiński L., Księgarnia Ziemi Mazowieckiej	VIII
Roskopiński J., Skład win i towarów kolon.	XIII
„Sektor“, Biuro inżynieryjno-budowlane	V
Sikorski Jan, Skład win, likierów i wódek	X
Smoleński W. i Bleszyńska, Magazyn ubiorów męskich	X
Stow. Rolnicze Płockie, Sp. Akc.	przy Kalendarium
Szałański A., Cukiernia	VI
Sztromajer Wl., Skład apteczny	VII
Trautman Edw., Księgarnia	VIII
Ulicki Antoni, Skład win i towarów kolonialnych	XII
Więckowski W., Fabryka kaszy i olejarnia	VII
Wiśniewski A., Zakład nożowniczo-puszkarski	VI
„Zgoda“, Stow. Spółdzielcze	V
„Ziemieptody“, Spółka zbożowa	IV
„Zak“, Spółka nauczycielska księgarska	IX
„Zar“, Skład węgla, drzewa i koks	V

Zarząd Towarzystwa.

Aleksander Maciesza (prezes)
Stefan Rutski (vice-prezes i skarbnik)
Józef Szczepański
Dominik Staszewski
Bolesław Zdziarski
Adam Grabowski (sekretarz).

Str.
II
II
III
III
arium. I
II
XIII
IV
VII
III
XI
XI
III
XIII
IV
VII
VII
XII
VII
XII
IX
XIII
V
X
IX
II
XIII
VII
VI
IV
XII
IX
XIII
VIII
XIII
V
X
Am
VI
VII
VIII
XII
VII
VI
V
IV
IX
V

St. i J. GÓRNICCY

Żegluga Parowa na rz. Wiśle

Płock. Tel. Nr. 12—110. Warszawa. Tel. przystani 508-08

ELEKTROWNIA PŁOCKA

INSTALACJA ŚWIATŁA I SIŁY,
SKŁAD MATERJAŁÓW INSTALACYJNYCH, MOTORÓW I APARATÓW ELEKTRYCZNYCH. =

PŁOCK. KOŚCIUSZKI, 5. TELEFON, 87 i 110.

Spółka Eksploatacji Cegielni „GÓRY“

SP. Z OGR. ODP.

CEGIELNIA W GÓRACH pod Płockiem

Biuro: Płock — Kościuszki, 5. Tel. 110.

Poleca cegłę maszynową,
Przyjmuje zamówienia na dreny
i karpiówkę.

POLSKI SYNDYKAT OGRODNICZY

S. P. A. K. C.

WARSZAWA, PŁOCK, WŁOC-
LAWEK, DROBIN, CIECHANÓW,
GROJEC, SANKI.

◀ Hurtowy Handel produktami ogrodniczymi ▶

==== i ====
Fabryki Przetworów Owocowych i Warzywnych.

TOWARZYSTWO WYDAWNICZE

„DZIENNIK PŁOCKI”

Spółka Akcyjna.

Płock, ul. Kolejna, № 8; Tel 188. Konto PKO. 61990.

Poleca uwadze ogólnej swoje

ZAKŁADY DRUKARSKIE
INTROLIGATORNIĘ — STEREOTYPJĘ.